МЫ БУДУЕМ СВАЮ ДЗЯРЖАВУ, АБАПІРАЮЧЫСЯ НА НОРМЫ КАНСТЫТУЦЫІ

Паважаныя суайчыннікі!

Сардэчна віншую вас з Днём Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

Асноўны закон, які з'яўляецца адным з сімвалаў беларускай дзяржаўнасці, стаў фундаментам сістэмы палітычных, эканамічных і сацыяльных адносін, зацвердзіў прынцыпы канстытуцыйнага ладу, замацаваў правы, свабоды і абавязкі грамадзян.

Абапіраючыся на нормы Канстытуцыі, мы будуем сваю суверэнную сацыяльную прававую дзяржаву, якая забяспечвае грамадзянскі мір і стабільнасць.

Спакой і бяспека, адукацыя і здароўе нацыі, дастойны ўзровень жыцця і камфортныя ўмовы пражывання прызнаны нашымі прыярытэтнымі задачамі. Упэўнены, што дзякуючы адзінству і мудрасці народа мы здольны дасягнуць намечаных мэт.

У гэты святочны дзень жадаю вам добрага здароўя, шчасця і дабрабыту.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

14 САКАВІКА 2015 г. СУБОТА № 49 (27907) Кошт 1800 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Пад мірным небам, у добрай згодзе

У нашай краіне ўдаецца захоўваць міжканфесійны мір і ўзаемаразуменне

Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з Дзяржаўным сакратаром Ватыкана кардыналам П'етра Паралінам, паведамляе БЕЛТА.

Фота БЕЛТА.

Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з П'етра Паралінам перадаў у дар Папе Рымскаму Францішку рукатворны абраз «Беззаганнае сэрца Марыі».

«Мая палітыка ў гэтых адносінах, палітыка ўсёй нашай дзяржавы грунтуецца на адным тэзісе: кожны чалавек мае права знайсці сваю дарогу да Бога, да храма, да якога ён лічыць патрэбным прыйсці. Гэта яго святое права, ніхто не мае права гэтаму процідзейнічаць. Мы спыняем усякія спробы стварыць перавагу той ці іншай канфесіі за кошт другой і гэтым самым дэстабілізаваць міжканфесійнае становішча ў Беларусі», — сказаў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што ў плане міжканфесійнага супрацоўніцтва сітуацыя ў Беларусі характарызуецца абсалютным мірам і ўзаемаразуменнем. «І што граху таіць, мы гэтым ганарымся», — адзначыў Прэзідэнт. Паводле яго слоў, у Беларусі жывуць прадстаўнікі амаль 30 канфесій, найбуйнейшымі з якіх з'яўляюцца праваслаўная і каталіцкая. «І ад іх у многім залежаць той міжканфесійны мір і супрацоўніцтва, якія існуюць у Беларусі, іх роля неацэнная», — лічыць кіраўнік беларускай дзяржавы.

За апошнія 20 гадоў у Беларусі колькасць каталіцкіх прыходаў павялічылася амаль у чатыры разы, дзяржава перадала больш за 300 будынкаў і культавых збудаванняў. Паводле слоў Прэзідэнта, забяспечанасць католікаў храмамі ў Беларусі складае 98 працэнтаў. «Такой забяспечанасцю культавымі будынкамі ніводная іншая канфесія ў Беларусі не валодае, і за мяжой, напэўна, у Ватыкана такі паказчык цяжка знайсці», — сказаў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу і на такі момант, як падрыхтоўка каталіцкіх святароў, адзначыўшы жаданне мець у Беларусі больш мясцовых каталіцкіх свяшчэннаслужыцеляў. «Мы не пераводзім вырашэнне гэтай праблемы ў плоскасць выключна Ватыкана. Мы разумеем, каб мець святароў-католікаў беларускага паходжання, трэба іх проста рыхтаваць у Беларусі», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Ён дадаў, што яго ініцыятывай было будаўніцтва ў Беларусі адукацыйнай акадэміі.

«Ёсць шэраг пытанняў, але не праблем, якія мы можам вырашыць нават сёння, і гэта будзе на карысць усёй каталіцкай абшчыне і беларускаму грамадству», — падкрэсліў Прэзідэнт.

У сваю чаргу Дзяржаўны сакратар Ватыкана кардынал П'етра Паралін перадаў прывітанне Папы Рымскага. Дзяржсакратар адзначыў, што мэтай яго візіту з'яўляецца развіццё кантактаў з органамі дзяржаўнага кіравання Беларусі. «Рады чуць словы высокай ацэнкі ролі каталіцкай абшчыны, якую яна адыгрывае ў жыцці краіны», — сказаў кардынал.

Учора прадстаўнік Ватыкана правёў сустрэчы з Патрыяршым Экзархам усяе Беларусі, мітрапалітам Мінскім і Заслаўскім Паўлам, міністрам замежных спраў Уладзімірам Макеем, прэм'ер-міністрам Андрэем Кабяковым.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Міхаіл Мясніковіч, прымаючы П'етра Параліна, адзначыў: «Я хацеў бы таксама выказаць пажаданне, каб ваш візіт на вышэйшым узроўні паспрыяў таму, каб адбыўся візіт галоўнага іерарха — Папы Рымскага Францішка да нас у Беларусь. Гэта быў бы вельмі добры знак як у рамках двухбаковых, так і міжканфесійных адносін».

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Мінчанка Людміла Солаб-Галаватая і яе сямёра дзяцей.

ШЧАСЦЕ Ў СЁМАЙ СТУПЕНІ

ЦЫТАТА ДНЯ

Уладзімір ДАМАНЕЎСКІ, старшыня Магілёўскага аблвыканкама:

«Работа прадстаўнікоў выканаўчай улады са зваротамі грамадзян будуецца на пошуку аптымальнага для абодвух бакоў выхаду з праблемных сітуацый, і кампраміс павінен быць асновай вырашэння пытанняў, што хвалююць насельніцтва. Многія з іх, якія тычацца работы з людзьмі, вельмі тонкія, да іх нельга ставіцца павярхоўна, пад наплывам эмоцый, праз недахоп сіл і часу прымаць рашэнні на хаду, пакідаць без увагі. Дыпламатычная і адкрытая размова з насельніцтвам, уменне ўважліва выслухаць, правільна і аргументавана растлумачыць праблемныя моманты, своечасова прыняць неабходныя меры — галоўныя элементы паспяховай кіраўніцкай дзейнасці».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 14.03.2015 г.

Долар ЗША	15060,00	▼
Еўра	15950,00	▼
Рас. руб.	246,00	▼
Укр. грыўня	698,84	▲

■ Родныя людзі

БАЦЬКІ І ДЗЕЦІ: ВЕРСІЯ XXI

18 працэнтаў пастаяльцаў дамоў састарэлых маюць працаздольных дзяцей, а кожнае дзясятае забойства ў краіне — з боку дарослага дзіцяці ў дачыненні да пажылых бацькі ці маці

Сёння кожны чацвёрты беларус — пенсіянер. І штогод колькасць пажылых грамадзян толькі расце: агульнаеўрапейская тэндэнцыя старэння насельніцтва не абмінула і нашу краіну. Таму на дзяржаўным узроўні пытанні пенсійнага забеспячэння і сацыяльнага абслугоўвання — адны з прыярытэтных. А што робіцца самімі дзецьмі, каб падтрымаць бацькоў? Усё часцей сутыкаемся з тым, што неадзінокіх старых збываюць у дамы-інтэрнаты, пакідаюць даглядаць медыкам і сацработнікам. А ў стужцы навін перыядычна з'яўляюцца жахлівыя паведамленні пра жорсткія забойствы ці здзекі з пенсіянераў у сем'ях. Чаму дарослыя людзі адмаўляюцца клапаціцца пра сваіх бацькоў і як павысіць адказнасць працаздольных дзяцей? Паразважаць на гэту надзвычай актуальную для грамадства тэму мы запрасілі начальніка ўпраўлення стацыянарных устаноў сацыяльнага абслугоўвання і капітальнага будаўніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Марыю ГАРБАЦЭВІЧ, кансультанта-ўрача аддзела стацыянарных устаноў сацыяльнага абслугоўвання таго ж упраўлення Жанну КОЦІК, намесніка старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы Святлану ШЫЛАВУ, намесніка начальніка ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Барысаўскага райвыканкама Аляксандра БАРАДАЎКУ, начальніка ўпраўлення прафілактыкі Галоўнага ўпраўлення аховы правапарадку і прафілактыкі МГБ МУС падпалкоўніка міліцыі Алега КАРАЗЕЯ, галоўнага ўрача Гарадскога цэнтра здароўя Мінска Івана ТАРАШКЕВІЧА і кіраўніка Цэнтра беларускай драматургіі Аляксандра МАРЧАНКУ.

СТАР. 5

■ Ахова здароўя

МЕДЫЦЫНА ЗАЎТРАШНЯГА ДНЯ

У апошнія гады мы з зайздросным пастаянствам трапляем у 50 найлепшых краін, дзе на высокім узроўні арганізавана вядзенне цяжарнасці і родаў пры адпаведнай забяспечанасці кваліфікаванымі работнікамі. Па комплексным паказчыку дзіцячай і мацярынскай смяротнасці Беларусь займае 4-е месца ў свеце. Доступ да паслуг па ахове рэпрадуктыўнага здароўя ў нас такі ж, як у Францыі або Фінляндыі.

Фота БЕЛТА.

Наогул, паводле высноў Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, даступнасць медыцынскай дапамогі ў Беларусі адна з найлепшых — як у Брунеі і Канадзе. Дзякуючы ў тым ліку гэтаму аспекту, у нас зніжаецца каэфіцыент агульнай смяротнасці, трэці год запар ва ўсіх рэгіёнах захоўваецца тэндэнцыя зніжэння колькасці памерлых у працаздольным узросце. У Мінску і Брэсцкай вобласці летась зафіксаваны прырост насельніцтва. Днямі **міністр аховы здароўя Беларусі Васіль ЖАРКО** прывёў самыя важныя факты аб сітуацыі з захваральнасцю ў мінулым годзе і далейшым развіцці айчыннай медыцыны.

ШКОЛЬНЫЯ ХВАРОБЫ

Самыя распаўсюджаныя — парушэнне постаці, зроку, функцыянальныя парушэнні стрававання, кровазвароту і нервовай сістэмы.

Сярод дашкольнікаў 1-ю групу здароўя маюць 32 працэнты, 4-ю (наяўнасць інваліднасці) — 1,3. Сярод падлеткаў 1-ю групу маюць ужо толькі 26 працэнтаў, 4-ю —1,8.

Паказчык павышанай масы цела ў дзяцей (ад 0 да 17 гадоў) складае 5,9 выпадка на 1000 дзяцей (а ў 2008-м ён быў 4,6).

Каля 15 працэнтаў дзяцей ад усіх памерлых ва ўзросце да 5 гадоў і каля 70 працэнтаў 15-19 гадовых гінуць з так званых знешніх прычын (утапленняў, траўмаў, выпадковых атручэнняў і г.д.).

РЭГІЁНЫ ПАДЦЯГВАЮЦЦА

Летась праведзена звыш 14 тысяч кардыяхірургічных умяшанняў, у тым ліку каля 3 тысяч — на адкрытым сэрцы.

РНПЦ «Кардыялогія» працягвае дзяліцца вопытам з рэгіёнамі, дзе выконваецца ўжо звыш 70 працэнтаў усіх аператыўных умяшанняў.

Практычна ліквідаваная патрэба накіравання пацыентаў з сардэчна-сасудзістай паталогіяй на лячэнне за мяжу.

Упершыню за апошнія два дзесяцігоддзі дасягнута зніжэнне агульнай колькасці захворванняў сістэмы кровазвароту.

У РНПЦ «Неўралогія і нейрахірургія» няма чэргаў на кансультатыўны прыём (у кансультатыўна-поліклінічным аддзяленні), на правядзенне аператыўных умяшанняў, шпіталізацыю ў нейрахірургічнае аддзяленне і дзіцячае неўралагічнае аддзяленне. Чарга на планавую шпіталізацыю ў неўралагічнае аддзяленне не перавышае 4-5 тыдняў.

СТАР. 3

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Насельніцтва Цэнтральнай Еўропы і Балтыі імкліва старэе

Пра гэта паведамляе Цэнтр навін ААН. Эксперты Сусветнага банка адзначаюць, што старэнне насельніцтва — агульная для ўсёй Еўропы тэндэнцыя, звязаная шмат у чым з павелічэннем працягласці жыцця. Аднак насельніцтва Цэнтральнай Еўропы і Балтыі старэе яшчэ і па прычыне зніжэння нараджальнасці і міграцыі моладзі. Так, у Польшчы, Венгрыі і Славакіі паказчык нараджальнасці значна ніжэйшы, чым у заходніх дзяржавах, і складае ўсяго 1,3 дзіцяці на адну жанчыну. Спецыялісты адзначаюць, што многія маладыя людзі пакідаюць свае краіны ў пошуках працы і лепшага жыцця за мяжой. Спецыялісты Сусветнага банка рэкамендуюць урадам краін надаваць больш увагі здароўю насельніцтва, якое старэе, падымаць узровень мінімальных заробкаў і пенсій, не дапускаць «уцечкі мазгоў» і стымуляваць павышэнне нараджальнасці.

Deutsche Bank прадказаў падзенне еўра да 85 цэнтаў

Да 2017 года еўра ўпадзе ў адносінах да долара да 85 цэнтаў, прагназуюць аналітыкі Deutsche Bank Робін Уінклер і Джордж Саравелас. Эксперты лічаць, што ўжо да канца гэтага года еўра дасягне парытэту з доларам, у 2016 годзе будзе каштаваць 90 цэнтаў, а да 2017 года патаннее да 85 цэнтаў. Асноўнай прычынай падзення еўра ў адносінах да долара, паказваюць Уінклер і Саравелас, з'яўляецца павелічэнне адтоку капіталу з Еўропы, які да 2017 года можа дасягнуць € 4 трлн. За апошнія шэсць месяцаў ён перавысіў € 300 млрд. Капіталы выцякаюць з Еўропы з-за адмоўных ставак і праграмы колькаснага змякчэння ЕЦБ. Большасць сродкаў пайшла ў ЗША, Вялікабрытанію і Канаду. «Спалучэнне празмерных зберажэнняў і структурна нізкай прыбытковасці можа прывесці да таго, што ўвесь еўрапейскі кантынент будзе па-ранейшаму асноўнай крыніцай глабальных дысбалансаў для канца гэтага дзесяцігоддзя», — заключылі эксперты Deutsche Bank.

Ісландыя адклікала заяўку на ўступленне ў Еўрасаюз

Ісландыя адклікае заяўку на ўступленне ў Еўрасаюз і не будзе аднаўляць перамовы, якія былі распачаты чатыры гады таму папярэднім урадам, абвясціў МЗС астраўной дзяржавы.

«ЕС і Ісландыя абмеркавалі ісландскую пазіцыю па пытанні аб статусе пададзенай раней заяўкі на ўступленне ў Еўрасаюз. Урад не мае намеру аднаўляць працэс падрыхтоўкі да ўступлення ў ЕС», — заяўляе знешнепалітычнае ведамства. Кіраўнік МЗС краіны Гунар Брагі Свейнсан выклаў пункт гледжання ўрада Ісландыі Эдгарсу Рынкевічу — міністру замежных спраў Латвіі, якая цяпер старшынствуе ў Савеце ЕС. Падчас сустрэчы кіраўнік ісландскай дыпламатыі таксама перадаў калегу ліст, у якім адзначаецца, што дзейны ўрад цалкам адмаўляецца ад планаў сваіх папярэднікаў у галіне еўраінтэграцыі, больш не лічыць Ісландыю краінай-кандыдатам на далучэнне да Еўрасаюза і заклікае супольнасць зыходзіць з гэтага факта. Эксперты адзначаюць, што ў дадзены момант еўраінтэграцыя нявыгадная для краіны, перш за ўсё па той прычыне, што ўступленне ў ЕС нанясе моцны ўдар па рыбалавецкай галіне і фермерскім гаспадаркам. Апытанні грамадскай думкі таксама стабільна паказваюць, што большая частка 320-тысячнага насельніцтва Ісландыі выступае супраць еўраінтэграцыі.

КОРАТКА

Аграрыі Брэсцкай, Гомельскай, Гродзенскай і Мінскай абласцей пачалі сяўбу ранніх яравых культур. Усяго ў гэтым годзе ранніміяравымі плануецца засеяць 1 млн га.

У Беларусі вучэбныя аўтамабілі, старэйшыя за 5 гадоў, будуць праходзіць тэхагляд кожныя паўгода. Да гэтага часу яны праходзілі тэхагляд як звычайны легкавы аўтамабіль.

Па выніках 2014 года прафіцыт бюджэту сектара дзяржаўнага кіравання склаў Br8,4 трлн, або 1,1 працэнта ВУП, рэспубліканскага бюджэту — Br5,4 трлн, або 0,7 працэнта ВУП, за кошт дадаткова паступіўшых даходаў і эканоміі ў расходах.

З-за пераносу рабочых дзён у сувязі з Радаўніцай работа прыгарадных маршрутаў у Мінску будзе арганізавана па наступным графіку: 18 красавіка — па графіку суботы; 19 красавіка — па графіку нядзелі; 20 красавіка — па графіку суботы; 21 красавіка — па графіку нядзелі; 24 красавіка — па графіку пятніцы; 25 красавіка — па графіку пятніцы.

Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Беларусі з 13 сакавіка знізіла ў сярэднім на 2,4 працэнта мінімальныя рэкамендуемыя экспартныя цэны на ялавічыну I катэгорыі.

■ Узровень

Новы «Дакар» — новы рухавік

Мінскі аўтамабільны завод ужо пачаў падрыхтоўку да гонак «Дакар-2016». Зусім нядаўна аўтамабілі, якія ўдзельнічалі сёлета ў спаборніцтвах, вярнуліся на радзіму. Але замест іх інжынеры ўжо распрацоўваюць новыя. Тэхрэгламент становіцца больш жорсткім, і яму трэба адпавядаць.

Нягледзячы на тое, што ўсе тры машыны дайшлі да фінішу і дапамаглі ўвайсці беларускай камандзе ў ганаровую дзясятку, згодна з новым рэгламентам яны становяцца непрыдатнымі для будучых спаборніцтваў.

Паводле слоў **першага намесніка генеральнага дырэктара «МАЗ» Валерыя ІВАНКОВІЧА**, вынік мінулых спаборніцтваў — самы лепшы за ўвесь час існавання каманды. Беларусь выступала на гонках «Дакара» ўжо чацвёрты раз і год ад года прагрэсуе ў заваяванні новых вяршынь.

«З-за цяжкай эканамічнай сітуацыі сёння складана знайсці фінансаванне. І, нягледзячы на гэта, ад утрымання спартыўнай каманды мы не адмаўляемся. Гэта частка нашага брэнда. Будзем збіраць сродкі на ўдзел у «Дакары-2016», — падкрэсліў Валерый Іванковіч.

Каб адпавядаць тэхнічным рэгламентам наступнага года, у першую чаргу неабходна мадыфікаваць рухавік.

Як патлумачыў **штурман СК «МАЗ-СПОРТАўто» Валерый КАЗЛОЎСКІ**, спецыялісты ўжо зрабілі даследаванне сярод вытворцаў і выбралі таго, хто можа прапанаваць рухавік, які б адпавядаў новым рэгламентам «Дакара-2016».

«Канструктарскія работы па стварэнні новага аўтамабіля ўжо ідуць поўным ходам. Плануецца, што ён будзе гатовы да сезона летніх гонак. Пасля дапрацоўкі новага аўтамабіля мы плануем стварыць яшчэ два, каб на «Дакар-2016» выйсці трыма машынамі», — расказаў Валерый Казлоўскі.

У першую чаргу плануецца дапрацоўка падвескі і рулявога механізму. Новы аўтамабіль стане лягчэйшым і спрытнейшым. Глядзіш, і да перамогі дамчыць.

Ілья КРЫЖЭВІЧ.

ISSN 1990 - 763X

Дробязяў у вялікай справе не бывае

Не толькі вялікія, але малыя і сярэднія прадпрыемствы павінны мецца на ўвазе, калі размова ідзе аб прамысловай палітыцы краіны. Такую думку выказаў Міхаіл Мясніковіч, старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу, падчас рабочага візіту ў Маладзечанскі раён.

Спікер верхняй палаты парламента наведаў ААТ «Беразінскае» разам з генеральным дырэктарам ЗАТ «Атлант» Віктарам Шумілам. У аднайменным аграгарадку сёння гэтае цалкам самаакупнае прадпрыемства яшчэ і дае работу большасці яго жыхароў. Каля 80% прадукцыі — камплектуючыя для халадзільнікаў «Атлант».

«Часта, калі мы гаворым аб прамысловай палітыцы, чамусьці арыентуемся на нашы буйныя прадпрыемствы», — адзначае парламентарый. Міхаіл Мясніковіч лічыць, што асобную ўвагу трэба надаваць у тым ліку малым і сярэднім вытворчасцям. «Вельмі добра, што большасць гэтых прадпрыемстваў мае цесныя кааперацыйныя сувязі з нашымі прамысловымі гігантамі», — сказаў ён.

Міхаіл Мясніковіч наведаў і адну з кампаній холдынга «Забудова». Старшыня Савета Рэспублікі месяц таму ўжо быў на ім, але цяпер адзначыў, што значных змен не адбылося. І хоць прадпрыемства мае рэзерв, але не да канца яго выкарыстоўвае.

Адказваючы на пытанні журналістаў, парламентарый таксама расказаў пра магчымасць стварэння валютнай кааперацыі ў межах Еўразійскага эканамічнага саюза. Ён патлумачыў, што гэта адна з апошніх фаз развіцця інтэграцыі. Значыць, яна прыпадзе на 2024 год, і гэта, безумоўна, позна. «Мы павінны разглядаць пытанні аб адзінай плацежнай сістэме, аб павелічэнні долі нацыянальных валют ва ўзаемным разліку, набліжаючы гэтыя тэрміны». І беларускі бок, што старшынствуе сёння ў ЕАЭС, актыўна гэтаму садзейнічае.

Вераніка ПУСТАВІТ.

■ На слыху

Міхаіл ЖУРАЎКОЎ:

«ПРАБЛЕМА «КАМЕНДАНЦКАЙ ГАДЗІНЫ» — НАДУМАНАЯ»

«Ці не лічыце вы анахранізмам захаванне рэжыму пропуску ў студэнцкія інтэрнаты да 24 гадзін, і што перашкаджае зрабіць для жыхароў інтэрнатаў кругласутачны допуск?» — пацікавіліся студэнты ў міністра адукацыі Міхаіла ЖУРАЎКОВА падчас яго сустрэчы са студэнцкім прафсаюзным актывам, што прайшла на базе Белдзяржуніверсітэта.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Яшчэ раней студэнты ў сацыяльнай сетцы «УКантакце» стварылі адкрытую групу «Інтэрнаты 24 гадзіны», дзе размясцілі зварот да Міхаіла Жураўкоўва ад імя больш як 2 тысяч студэнтаў: «...Мы хочам канструктыўнага дыялогу, а не канфлікту. Калі ласка, адмяніце дзейныя абмежаванні на доступ у студэнцкія інтэрнаты ноччу... Авансам кажам «дзякуй!»

Студэнты сцвярджаюць, што ў многіх інтэрнатах дзейнічае забарона на кругласутачны ўваход у інтэрнат для тых, хто там пражывае. І калі студэнт не паспеў вярнуцца да пэўнага часу, то ён рызыкуе застацца на вуліцы. «Здаецца, няма такога чалавека, які жыў у інтэрнаце і ніколі пры гэтым не трапляў у сітуацыю, калі да зачынення дзвярэй некалькі хвілін, і ты як шалёны спрабуеш паспець дайсці, дабегчы, даляцець, тэлепартавацца да вахты своечасова. А самыя тыповыя прыклады: студэнт вымушаны правесці паўночы на вакзале з-за позняга цягніка альбо проста пад сценамі інтэрната халоднай раніцай пасля начной дыскатэкі і пусціць цябе ў цёплае памяшканне ці не — усё ўпіраецца ў прынцыповасць і чалавечнасць вахцёра ды тое, наколькі моцна ён спіць», — пішуць студэнты ў сацыяльнай сетцы. «А што рабіць тым, хто ў вячэрні час працуе?» — пытаюцца яны ў кіраўніка ведамства.

Міністр адукацыі Міхаіл Жураўкоў лічыць праблему так званай «каменданцкай гадзіны» ў студэнцкіх інтэрнатах надуманай.

— Студэнтаў пускаюць у інтэрнаты і пасля 12 гадзін ночы; адзінае, што патрабуецца ад жыхароў інтэрната, — гэта праінфармаваць вахцёра пра тое, што яны будуць позна, і запісацца ў журнал, каб той ведаў, каго і калі чакаць, — тлумачыць Міхаіл Жураўкоў. — Гэта, на маю думку, нармальная практыка. Калі вы сыходзіце з дома і ведаеце, што вернецеся позна або ўвогуле не вернецеся начаваць, вы ж папярэджваеце пра гэта сваіх бацькоў? А на час вучобы ў іншым горадзе адказнасць за студэнтаў нясём мы, і, не прывядзі Бог, калі што-небудзь здарыцца з кім-небудзь з маладых людзей, як тады глядзець у вочы іх бацькам?

Што вы прапануеце: каб дзверы ў інтэрнат былі адчыненыя насцеж круглыя суткі? Каб туды мог увайсці бесперашкодна любы ахвотны? Напэўна, усё ж такі трэба прытрымлівацца нейкіх правілаў.

Мяркую, што некаторыя з тых, хто не хоча папярэджваць аб сваім познім вяртанні ў інтэрнат, ведаюць, што прыйдуць не зусім цвярозымі, і не жадаюць, каб іх бачылі ў такім выглядзе. А са студэнтамі, якія працуюць, я лічу, увогуле праблем не павінна быць. Як іх могуць не ўпусціць у інтэрнат, калі ведаюць, што чалавек працуе? Хіба што толькі справа ў каменданце, які такім чынам праяўляе або сваю залішнюю стараннасць, або хоча прадэманстраваць сваю ўладу...

«У такім разе ўсё ў вашых руках: выстаўляйце дзяжурыць па начах студэнтаў, якія будуць замест сну адчыняць/зачыняць дзверы сваім сябрам. Іншая справа — ці спадабаецца ім гэта? Няхай студэнцкі прафсаюз возьме інтэрнаты пад свой асабісты патранаж і прымае самы непасрэдны ўдзел у падтрыманні ў інтэрнатах парадку...», — прапанаваў прафсаюзным актывістам міністр.

Надзея НІКАЛАЕВА

■ З нагоды

ПАДМУРАК ПРАВАВОЙ СІСТЭМЫ

Значэнне Канстытуцыі ў любой дзяржаве такое вялікае, што сам факт яе прыняцця ацэньваецца як крок да дэмакратыі, да палітычнай і сацыяльнай стабільнасці

15 сакавіка 1994 года — гістарычная падзея для беларускага народа і яго дзяржавы. Яна адкрыла новую эпоху ў іх развіцці, стала сімвалам якаснага змянення беларускай дзяржаўнасці. У гэты дзень была прынята новая Канстытуцыя — Асноўны закон.

Канстытуцыя як найважнейшы палітыка-прававы дакумент, найвышэйшы акт народаўладдзя юрыдычна аформіла якасна новую сістэму дзяржаўнасці, палітычныя і сацыяльна-эканамічныя перамены, якія адбыліся ў дзяржаве і грамадстве. На думку Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі, Канстытуцыя «служыць надзейным арыенцірам дзяржаўнай палітыкі, накіраванай на стварэнне эфектыўнай эканомікі, забеспячэнне сацыяльнай абароны і дабрабыту насельніцтва, беражлівыя адносіны да традыцый і каштоўнасцяў беларускага народа». Яна адпавядае патрабаванням часу, патрэбам палітычнага, эканамічнага і сацыяльнага жыцця.

Замацаваныя ў Канстытуцыі прынцыпы і нормы гарантуюць стабільнасць канстытуцыйнага ладу і прававой сістэмы, закліканай ствараць умовы для існавання і належнага функцыянавання сацыяльных інстытутаў, забяспечваць правапарадак у грамадстве, цывілізаваныя адносіны паміж яго членамі. Адлюстроўваючы прынцыпы і палажэнні Канстытуцыі, прававая сістэма выступае ў якасці адной з найважнейшых і эфектыўных сістэм сацыяльнай інтэграцыі і сацыяльнага кіраўніцтва грамадскімі працэсамі і розных відаў дзейнасці.

Самай важнай арганічнай часткай прававой сістэмы, яе ядром з'яўляецца Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь. Валодаючы найвышэйшай юрыдычнай сілай, яна займае пануючае становішча ва ўсёй прававой сістэме, аказвае канстытуцыйнае ўздзеянне на ўсе яе элементы, з'яўляецца магутным праваўтваральным фактарам у працэсе прамога дзеяння яе нормаў, а таксама выступае ў якасці нарматыўнага і каштоўнаснага арыенціра ўсяго заканатворчага працэсу.

Нормы Канстытуцыі дзейнічаюць прама, непасрэдна, з'яўляюцца першаснымі, зыходнымі, асноватворнымі для ўсіх галін права, валодаюць вяршэнствам, найбольшай стабільнасцю, забяспечваючы ўстойлівасць палітычнага, эканамічнага і сацыяльнага жыцця. Канстытуцыя ўяўляе сабой адзіную прававую гарантыю забеспячэння стабільнасці прававой сістэмы, вызначае прынцыпы і межы яе развіцця.

Канстытуцыя складае падмурак ўсёй сістэмы заканадаўства, адыгрывае вызначальную ролю ў яе развіцці, прадугледжвае механізм прымянення нарматыўных прававых актаў у адпаведнасці з прынцыпам вяршэнства права (артыкул 7). Канстытуцыйная формула, якая прадпісвае выданне законаў, дэкрэтаў, указаў і іншых актаў дзяржаўных органаў на аснове і ў адпаведнасці з Канстытуцыяй (артыкул 137), вызначае жорсткую меру звязанасці паміж канстытуцыйнымі нормамі і палажэннямі прававых актаў, выступае няўхільным, найважнейшым патрабаваннем канстытуцыйнасці нарматворчай дзейнасці.

Канстытуцыя Беларусі замацавала якасна новы этап народаўладдзя, яго каштоўнасці, а таксама рэальную ўладу народа, пра якую стагоддзямі марылі вядомыя беларускія асветнікі і паэты. Народ як крыніца дзяржаўнай улады і носьбіт суверэнітэту ажыццяўляе сваю ўладу непасрэдна, праз прадстаўнічыя і іншыя органы ў формах і межах, вызначаных Канстытуцыяй. Такім чынам, Канстытуцыя з'яўляецца асновай і аб'ектыўнай мяжою дэмакратыі, за якую яна не можа выходзіць без шкоды для канстытуцыйна-прававой бяспекі.

Артыкул 1 Канстытуцыі змяшчае мадэль развіцця Рэспублікі Беларусь — унітарная дэмакратычная сацыяльная прававая дзяржава. Максімальнае набліжэнне да гэтай мадэлі, да «дасканалага» грамадства магчыма толькі праз захаванне ўсімі Канстытуцыі, фарміраванне якой адказвае яе сутнасці прававпрымяняльнай практыкі, забеспячэнне правоў і свабод грамадзян, добрасумленнае, адказнае выкананне апошнімі сваіх канстытуцыйных абавязкаў. У гэтай справе вельмі важная роля канстытуцыйнага кантролю, які ажыццяўляецца Канстытуцыйным Судом Рэспублікі Беларусь і спрыяе ўдасканаленню нацыянальнай прававой сістэмы, фарміраванню дэмакратычнай сацыяльнай прававой дзяржавы і ў першую чаргу — абароне правоў, свабод і законных інтарэсаў чалавека і грамадзяніна. Канстытуцыйны Суд у адным са штогадовых пасланняў аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь адзначыў, што дэмакратыя і вяршэнства права — дзве ўзаемаабумоўленыя і ўзаемазвязаныя канстытуцыйныя каштоўнасці. З дэмакратыяй, заснаванай на Канстытуцыі, звязана рэалізацыя такіх канстытуцыйных каштоўнасцяў, як законнасць, роўнасць, справядлівасць, правы і свабоды чалавека.

Як вядома, Дэкрэтам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 26 чэрвеня 2008 г. № 14 «Аб некаторых мерах па ўдасканаленні дзейнасці Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь» Канстытуцыйны Суд, нароўні з іншымі паўнамоцтвамі, надзелены паўнамоцтвам ажыццяўляць абавязковы папярэдні кантроль канстытуцыйнасці ўсіх законаў, прынятых Палатай прадстаўнікоў і адобраных Саветам Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, да падпісання іх Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь. Пры ацэнцы канстытуцыйнасці нормаў законаў у парадку абавязковага папярэдняга кантролю Канстытуцыйны Суд выходзіць з прынцыпаў і нормаў Канстытуцыі, выяўленага канстытуцыйна-прававога сэнсу нормаў, якія правяраюцца, у тым ліку з улікам агульнапрызнаных прынцыпаў і нормаў міжнароднага права, што знаходзіць адлюстраванне ў яго прававых пазіцыях.

У 2008—2015 гадах у парадку абавязковага папярэдняга кантролю Канстытуцыйным Судом ажыццёўлена праверка канстытуцыйнасці 724 законаў, уключаючы шэсць кодэксаў.

За ўвесь перыяд сваёй дзейнасці Канстытуцыйным Судом прынята звыш 1200 рашэнняў, у тым ліку ўнесена ў дзяржаўныя нарматворчыя органы больш за 200 прапаноў па ўдасканаленні заканадаўства.

Наша Канстытуцыя змяшчае велізарны патэнцыял для фарміравання сапраўды народнай суверэннай дэмакратычнай прававой дзяржавы з канстытуцыйнай эканомікай, развіцця чалавека, усіх сфер жыццядзейнасці.

Надзеі і чаканні, спароджаныя Канстытуцыяй у нашай свядомасці, не заўсёды могуць рэалізавацца адразу і ў поўнай меры. Нягледзячы на гэта, усе мы адзіныя ў наступным: Дзень Канстытуцыі — гэта па сутнасці Дзень дэмакратыі, а роўна і Дзень суверэннай беларускай дзяржаўнасці.

Анатоль ЦІКАВЕНКА,
суддзя Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь

■ Не прапусціце!

УСЕ — У ЗААПАРК!

Сёння тут адкрываецца экзатарыум

У сталічным экзатарыуме — доме для экзатычных жывёл Паўднёвай Амерыкі — наведвальнікам прапануюць пазнаёміцца з новай экспазіцыяй «Арынока». Тут можна будзе ўбачыць унікальных малпаў, незвычайных рэптылій, экзатычных марскіх і прэснаводных рыб, трапічных птушак, а таксама млекакормячых і іншых цікавых жывёл.

Работнікі заапарка прапануюць гасцям акунуцца ў свет дажджавога трапічнага лесу. У экзатарыуме можна будзе паназіраць за жыццём самага буйнога грызуна на Зямлі — капібары — і дрэўнага дзікабраза, разгледзець анакондаў, кайманаў, іншых незвычайных рэптылій, экзатычных квакшаў і дрэвалазаў.

З 13-00 на сцэнічнай пляцоўцы для наведвальнікаў падрыхтавана канцэртная праграма «З наваселлем!». Падчас яе арганізатары абяцаюць сустрэчу з дамавіком Кузем, які пазнаёміць гасцей з новым павільёнам і яго насельнікамі. Святочны настрой будуць дарыць выканаўцы з поп-фольк-гурта «Лялькі Карпарэйшн», танцавальны калектыў «Гарэзлівыя агеньчыкі» прадэманструе гледачам бадзёрасць і маладую энергію, а акардэаніст-віртуоз Віталь Блага зачаруе выдатнай музыкай.

На цэнтральнай алеі размесяцца пляцоўкі «Горада майстроў», дзе спецыялісты навучаць ахвотных вырабляць сувеніры ў падарунак сваім родным і сябрам. Тут пройдуць майстар-класы па карвінгу (дэкаратыўная разьба па гародніне і садавіне), дэкаратыўнай вышыўцы, вырабе сувеніраў з тканіны і саломкі. Апроч таго, у заапарку можна наведаць выстаўку фларыстыкі, выставу-продаж сувеніраў і ўпрыгожанняў «Традыцыі і рамёствы», у гэты дзень працуюць атракцыёны «Пакой смеху» і «5D-кіно».

Фота БЕЛТА.

Малыя могуць пацешыцца катаннем на конях, набыць ласункі — папкорн, слойкі, напоі ў прадуктовых ларках на тэрыторыі заапарка. Таксама для гасцей супрацоўнікі падрыхтавалі салодкі пачастунак — дэгустацыю цукерак і марозіва.

У сувязі з адкрыццём новага павільёна з сённяшняга дня кошт уваходнага квітка ў заапарк будзе складаць 60 тысяч рублёў. Квіток у дэльфінарый «Нэма» з наведваннем экзатарыума абыдзецца ў 180 тысяч у будныя дні, 200 тысяч у выхадныя і святочныя. Білет у Дэльфінарый, набыты за 150 тысяч рублёў (у будныя дні) і 170 тысяч (у выхадныя і святочныя дні) не дае права бясплатнага наведвання экзатарыума.

Дзіяна СЕРАДЗЮК

■ Блізкая ўлада

ПАЙШЛІ НА ДРУГІ КРУГ

Падведзены вынікі першага круга работы «прамых ліній» з кіраўніцтвам Гомельскага аблвыканкама. Сем тэлефонных сустрэч старшыні Уладзіміра Дворніка і яго намеснікаў з людзьмі па суботах — 315 афіцыйных зваротаў.
— Мы прааналізавалі ўсе дыялогі, — адзначае начальнік аддзела па зваротах грамадзян і юрыдычных асоб Аляксандр ЛОГВІН. — Кожны шосты зварот вырашаны станоўча.

Насельніцтва актыўна выкарыстоўвае гэтую форму работы ўлады, каб вырашаць свае праблемы. Традыцыйна больш за ўсё звароткаў тычыцца жыллёва-камунальнай гаспадаркі: добраўпарадкавання дваровых тэрыторый, рамонту жылля, развіцця водазабеспячэння, газіфікацыі... Людзей хвалююць пытанні сацыяльнай сферы: прызначэнне пенсій і дапамог, медыцына, адукацыя, транспарт, гандаль. Адно з самых балючых пытанняў — дарогі. Іх рамонт і ўтрыманне патрабуе мільярдных затрат, таму аднамомантна немагчыма ўсё зрабіць. Графікі рамонту дарог ёсць у кожным райцэнтры. Пры гэтым сацыяльны стандарт — 70% асфальтаванага пакрыцця ў райцэнтрах — выконваецца. Мясцовыя ўлады знаходзяць магчымасць для грэйдзіравання многіх вуліц, правядзення ямачнага рамонту.

Самыя спрэчныя пытанні, як звычайна, тычацца землекарыстання. І ўсё ж асноўная частка, прыкладна 65-70% — гэта кансультацыі, якія грамадзяне хочуць пачуць менавіта ад першых асоб Гомельшчыны. Напрыклад, як скарыстацца льготным крэдытам, ці правільна налічаны кошт прыватызацыі і г.д. Людзі атрымліваюць тлумачэнні не толькі падчас самога тэлефанавання, але і пасля — на працягу 15 дзён у пісьмовым выглядзе. Аляксандр Логвін адзначае: праблемы, якія нельга вырашыць імгненна па аб'ектыўных прычынах (іх каля 20%), узяты на далейшы кантроль.

— Як паказвае практыка, у далейшым вялікая колькасць гэтых кантрольных зваротаў вырашаецца станоўча. Разам з тым станоўча вырашаныя пытанні адносяцца ў большасці да кампетэнцыі мясцовых органаў улады. Я раіў бы жыхарам нашай вобласці часцей звяртацца на тыя тэлефонныя лініі, якія праводзяцца ў райвыканкамах. Тым больш, мы туды накіроўваем звароты, якія адносяцца да іх кампетэнцыі. Мясцовай уладзе трэба падымаць свой аўтарытэт менавіта вырашэннем праблем людзей.

Між тым, адзначае Аляксандр Мікалаевіч, палова прынятых тэлефанаванняў — ад жыхароў абласнога цэнтра. Самай незвычайнай ён лічыць прапанову аб арганізацыі ласінай фермы на Палессі.

Па просьбе жыхароў вёскі Бялёў Жыткавіцкага раёна Мархараўскім сельсаветам вызначана месца, дзе з вясны будзе пасвіцца свойская жывёла.

Зрабіць асвятленне вуліц прасілі жыхары Навабеліцкага раёна Гомеля, а таксама райцэнтраў Ветка, Лоеў і вёскі Уза Гомельскага раёна, што і было выканана ў кароткі тэрмін.

Ветэрану Вялікай Айчыннай вайны Івану Філімонавічу Сулкоўскаму з Жыткавіч сацыяльнай службай аказана матэрыяльная дапамога ў памеры Br2 млн, і да таго ж устаноўлены дамафон у яго кватэры.

Зроблены дадатковы пункт прыпынку грамадскага транспарту ў Клёнкаўскім мікрараёне Гомеля, што стала вельмі зручна для людзей.

Пасля звароташ на прамыя тэлефонныя лініі было працаўладкавана некалькі грамадзян Украіны.

Аляксандр Логвін адзначае, што тыя абгрунтаваныя паўторныя звароты, якія на першапачатковым этапе не былі разгледжаны належным чынам, аўтаматычна прыводзяць да прыцягнення да адказнасці тых, ад каго залежала іх вырашэнне:

— Мы летась прыцягнулі да адказнасці 236 дзяржслужачых, у мінулым месяцы — пяць старшынь райвыканкамаў пакараны. Гэта прыносіць плён, бо праз кароткі час там наладжваецца работа са зваротамі грамадзян.

Ірына АСТАШКЕВІЧ

НАВІНЫ ПАДЗЕІ

«ТЫДЗЕНЬ ЛЕСУ» Ў ГОНАР ПЕРАМОГІ

З 28 сакавіка па 4 красавіка па ініцыятыве Міністэрства лясной гаспадаркі ў краіне пройдзе акцыя «Тыдзень лесу-2015».

Лесаводы вырашылі прысвяціць яе 70-годдзю Перамогі. Удзельнікі акцыі будуць высаджваць дрэвы ў гонар воінаў-вызваліцеляў. Па традыцыі прыняць удзел у ёй змогуць усе ахвотныя. У лясгасах будуць падрыхтаваны спецыяльныя аб'екты (іх рыхтуецца каля 2 тысяч ва ўсіх рэгіёнах краіны), на якіх добраахвотнікам дадуць магчымасць пасадзіць дрэвы, добраўпарадкаваць тэрыторыю, стварыць памятную алею ці закласці дэндрапарк, паведамілі ў прэс-службе міністэрства. Арганізацыі лясной гаспадаркі забяспечаць усіх удзельнікаў пасадачным матэрыялам і прыладамі працы.

Летась «Тыдзень лесу» сабраў больш за 50 тысяч удзельнікаў. З дапамогай добраахвотнікаў было пасаджана больш за 70 мільёнаў дрэў, прыведзены ў парадак пасля зімы 32 мемарыяльныя комплексы і 55 месцаў партызанскіх стаянак, размешчаных на тэрыторыі ляснога фонду. Падчас акцыі добраўпарадкавана і адрамантавана каля 200 месцаў адпачынку ў лясах, ліквідавана больш за 300 несанкцыянаваных звалак смецця ў лясным фондзе.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЯШЧЭ АДНА АХВЯРА ВЕСНАВЫХ ПАЖАРАЎ

У гарадскім пасёлку Антопаль Драгічынскага раёна загінуў 71-гадовы пенсіянер. У поўдзень суседзі бачылі, як ён распальваў смецце і сухую траву на сваім падворку. А калі ўвечары яны вярнуліся з работы, то ўбачылі каля плота цела суседа, якое месцамі абгарэла.

Праверку па факце яго смерці вядзе аддзел Следчага камітэта Драгічынскага раёна. Вядома, што мужчына жыў адзін, дрэнна хадзіў з-за хваробы ног.

Да жыхароў вобласці праз радыё і тэлебачанне нядаўна звярнуўся начальнік Брэсцкага абласнога ўпраўлення МНС Канстанцін ШАРШУНОВІЧ з заклікам не дапускаць фактаў выпальвання сухой травы. Як бачым, некаторыя грамадзяне не жадаюць чуць папярэджанняў.

Яна СВЕТАВА.

БІТВА ЛІДАРАЎ

Набліжаецца развязка VIII рэспубліканскіх спаборніцтваў па хакеі сярод аматарскіх камандаў на прызы Прэзідэнцкага спартыўнага клуба. Ужо заўтра адбудзецца паядынак паміж лідарамі турніру — камандай Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і камандай Мінскай вобласці. Каманда Прэзідэнта выйграла ўсе пяць папярэдніх сустрэч; на рахунку зборнай Мінскай вобласці — тры перамогі і дзве нічыі. У турнірнай табліцы каманда Прэзідэнта апярэджвае сваіх галоўных апанентаў на два вачкі. Гэты матч пройдзе ў Лядовым палацы Маладзечна.

У гэты ж дзень адбудуцца і іншыя матчы: у Гродне сустрэнуцца каманды Магілёўскай і Гродзенскай абласцей, а гамяльчане на сваёй пляцоўцы прымуць зборную Брэсцкай вобласці. Не прапусціце развязку турніру!

ФАКТЫ

ПЕРАМОЖНЫ ПАЛЁТ «БЕРКУТА»

Каманда Фрунзенскага раёна Мінска стала пераможцай рэспубліканскіх спаборніцтваў «Залатая шайба»

У фінале дывізіёна А, дзе спаборнічалі хакеісты ў малодшай узроставай групе (хлопчыкі 2002-2003 гадоў нараджэння), выступалі каманды раёнаў і гарадоў, у якіх няма крытых пляцовак са штучным лёдам. За першае месца ў гэтым дывізіёне змагаліся гаспадары турніру — каманда «Міраж» з Горак і мінскі «Беркут». Лёс гэтага паядынку вырашыла пасляматчавая серыя булітаў. Дарэчы, перайграўшы «Міраж», «беркуты» ўзялі рэванш за леташняе паражэнне. Акрамя гэтага, форварда мінчан Івана Гарошку прызналі лепшым нападаючым турніру. Трэцяе месца ў дывізіёне А заняла каманда з Гродна — «Прынёманскія ястрабы».

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

■ Погляд

ЕЎРАПЕЙСКАЯ БЯСПЕКА: ЦІ ЁСЦЬ МЕХАНІЗМ?

10 сакавіка Расія афіцыйна абвясціла аб прыпыненні свайго ўдзелу ў Сумеснай кансультатыўнай групе (СКГ) па Дагаворы аб звычайных узброеных сілах у Еўропе (ДЗУСЕ). Каб зразумець значэнне гэтага кроку, трэба звярнуцца да гісторыі пытання.

Дагавор быў падпісаны ў лістападзе 1990 года ў Парыжы. Галоўнай яго мэтай было ўсталяванне балансу сіл дзвюх самых магутных груповак у Еўропе — НАТА і Арганізацыі Варшаўскага дагавора, які не дазволіў бы ніводнаму з бакоў мець сур'ёзную перавагу над іншым, гэтым гарантуючы мір у Еўропе. Па асноўных відах узбраенняў — танкаў, баявых браніраваных машынах, самалётах, артылерыі і ўдарных самалётах былі ўстаноўлены абмежаванні. Уся ваенная тэхніка, якая знаходзілася ў распараджэнні двух блокаў звыш устаноўленых лімітаў, падлягала ліквідацыі на працягу сарака месяцаў. На момант дасягнення пагаднення дагавор разглядаўся многімі як сапраўды эфектыўная мера па прадухіленні сутыкнення груповак паміж сабой. Але ўжо ў 1991 годзе Арганізацыя Варшаўскага дагавора спыніла сваё існаванне, а праз некалькі гадоў усе былыя ўдзельнікі АВД, акрамя СССР і ГДР, якія перасталі існаваць, пачалі падрыхтоўку да ўступлення ў НАТА і пасля сталі членамі гэтага блока. У НАТА ўступілі і тры былыя рэспублікі СССР — Літва, Латвія і Эстонія. Сфарміравалася новая сістэма дзвюх самых магутных груповак у Еўропе, адной з якіх стаў рэзка ўзмацнелы НАТА, а другой — Расійская Федэрацыя са сваімі саюзнікамі, у тым ліку і Беларуссю.

Такое змяненне балансу сіл у Еўропе выклікала спробу змяніць ДЗУСЕ, каб дагавор у большай ступені адпавядаў новым рэаліям. Таму на саміце АБСЕ ў Стамбуле 19 лістапада 1999 года было падпісана Пагадненне аб адаптацыі, у рамках якога абавязацельствы бакоў па лімітах узбраенняў былі ўдакладнены. А каб адысці ад блакавага супрацьстаяння, было вырашана распісаць абавязацельствы па відах узбраенняў асобна для кожнай еўрапейскай краіны, што ўдзельнічае ў ДЗУСЕ.

Нягледзячы на тое, што абавязацельствы па новым Пагадненні ў працэсе перамоваў былі ўзгоднены ўсімі краінамі-ўдзельніцамі, далей стала адбывацца нешта, на першы погляд, незвычайнае. У той час як Беларусь, Казахстан і Расія ратыфікавалі дасягнутае Пагадненне, краіны-ўдзельніцы НАТА сталі сабатаваць вынікі дамоўленасцяў. Іх незвычайныя паводзіны цалкам вытлумачальныя — адчуваючы ваенную перавагу ў новай сітуацыі на сваім баку, НАТА не жадае звязваць сябе ніякімі дамовамі па звычайных узбраеннях у Еўропе. А гэта наводзіць на сумныя разважанні пра тое, што мір у Еўропе больш крохкі, чым хацелася б.

І Расія, і Беларусь неаднаразова выказвалі сваю заклапочанасць сітуацыяй, якая склалася. На жаль, шматлікія спробы падштурхнуць краіны-ўдзельніцы НАТА да ратыфікацыі пагаднення да поспеху не прывялі. Не спрыяе гэтаму і тое, што шэраг новых краін-членаў НАТА наогул адмовіўся далучацца да дагавора і ўсталёўваць для сваіх армій якія-небудзь абмежаванні. Пры гэтым фармальнай адгаворкай для краін НАТА пра нежаданне ратыфікацыі новай версіі дакумента аб звычайных узбраеннях служыць прысутнасць расійскіх узброеных сіл на тэрыторыях Прыднястроўя, Паўднёвай Асеціі і Абхазіі.

У ліпені 2007 года Расія абвясціла аб прыпыненні ўдзелу ў ДЗУСЕ. З гэтай прычыны ў дачыненні да яе сталі немагчымыя інспекцыйныя паездкі па выкананні ўмоў дамовы, якія да гэтага рэгулярна праводзіліся.

На фоне падзей 2014 года на ўкраінскай тэрыторыі Расія прыступіла да далейшых крокаў па адмове ад удзелу ў ДЗУСЕ. Напрыканцы мінулага года міністр замежных спраў Расіі Сяргей Лаўроў заявіў пра смерць гэтага дагавора. Таму рашэнне 10 сакавіка 2014 года аб прыпыненні расійскага ўдзелу ў Сумеснай кансультатыўнай групе па ДЗУСЕ не выглядае нечаканым. Пры гэтым Расія звярнулася да Рэспублікі Беларусь з просьбай у далейшым прадстаўляць яе інтарэсы ў СКГ. Згода беларускага боку была атрымана.

Нягледзячы на тое, што абавязацельствы па новым Пагадненні ў працэсе перамоваў былі ўзгоднены ўсімі краінамі-ўдзельніцамі, далей стала адбывацца нешта, на першы погляд, незвычайнае. У той час як Беларусь, Казахстан і Расія ратыфікавалі дасягнутае Пагадненне, краіны-ўдзельніцы НАТА сталі сабатаваць вынікі дамоўленасцяў.

Што тычыцца рэакцыі краін НАТА на дзеянні Расіі, то яна была агучана генеральным сакратаром НАТА Енсам Сталтэнбергам ужо на наступны дзень падчас прэс-канферэнцыі ў Бруселі: «Мы расчараваныя рашэннем Расіі прыпыніць удзел у рабоце групы. Кансультацыі па пытаннях скарачэння ўзбраенняў важныя».

На самай справе важная, вядома ж, негатоўнасць кансультавацца па пытаннях скарачэння ўзбраенняў, а імкненне стварыць надзейны механізм па бяспецы ў Еўропе, які будзе выконвацца ўсімі краінамі-ўдзельніцамі. На жаль, ДЗУСЕ такім механізмам быць відавочна перастаў. І нічога не сведчыць пра тое, што ў бліжэйшыя гады будзе створаны новы эфектыўны механізм. У прыватнасці, заклікі Расіі весці далейшы дыялог аб кантролі над звычайнымі ўзбраеннямі ў Еўропе ў новым фармаце па зразумелых на фоне ўкраінскага крызісу прычынах у краін-членаў НАТА ніякага энтузіязму не выклікалі.

Сяргей КІЗІМА,
доктар палітычных навук.

■ Настраёвае

Дарогу вясне!

Жыў-быў бацька Год. І было ў яго аж чатыры дачкі: Зіма, Вясна, Лета і Восень. Жылі яны дружна, але ж такога не было, каб усе збіраліся разам. На зямлю, прынамсі, прыходзілі па чарзе, гаспадарылі ў адведзены Годам час...

Але ж аднойчы, калі Зіма яшчэ не скончыла свайго царавання, яе малодшай сястрыцы Вясне ўздумалася пагарэзіць. Спусцілася яна з нябёсаў і са жменяй цёплых сонечных промняў прабегла па зямлі: хоць месцамі, але ж растапіла снягі, абудзіла да жыцця прыроду...

Зіме гэты жарт, вядома ж, не спадабаўся, яна вырашыла адпомсціць, для чаго, калі скончыўся час яе панавання, нікуды з зямлі не пайшла: як ні прасіў яе бацька Год, яшчэ мацней скоўвала рэкі лёдам, яшчэ настойлівей круціла завірухамі.

Ох, і цяжка ж тады прыйшлося ўсяму жывому! Вярнуўшыся з выраю, гінулі пералётныя птушкі, не хапала кармоў хатняй жывёле, у скляпах прарастала бульба...

І тады ўсе людзі сталі выходзіць з хат і ў чаканні цяпла раскладваць вялікія вогнішчы. Горача і няўтульна стала ад іх Зіме, і яна ўрэшце здалася: хуценька збегла дадому...

А ў людзей з таго часу з'явілася традыцыя напрыканцы апошняга зімовага месяца святкаваць Масленіцу: нагадваць спадарыні Зіме, што час яе ўжо мінуў — пара саступаць дарогу...

Наталля ДРОБЫШАВА,
г. Касцюковічы

■ Пасля публікацыі

УЧАСТАК БУДЗЕ ЗАМЕНЕНЫ

Працяг гісторыі будаўніцтва гандлёвага цэнтра ў сталічным мікрараёне «Сухарава»

Месяц таму ў «Звяздзе» быў надрукаваны артыкул пра спрэчную будоўлю ў Мінску. На вуліцы Шаранговіча пачалі ўзводзіць 5-павярховы будынак будучага гандлёвага цэнтра. Жыхары найбліжэйшых да ўчастка дамоў і прыхаджане храма ў гонар Архангела Міхаіла, што знаходзіцца зусім недалёка ад будоўлі, шчыра занепакоіліся бяспекай такога праекта. Асабліва калі будаўнікі вырылі катлаван глыбінёй 7 метраў ледзь не пад вокнамі аднаго з дамоў.

Людзі даслалі афіцыйныя звароты ў Мінгарвыканкам, Генеральную пракуратуру і Адміністрацыю Прэзідэнта. Улады пачулі заклапочаных грамадзян і арганізавалі сустрэчу ўсіх бакоў, на якой вусна папрасілі забудоўшчыка часова прыпыніць работы на ўчастку.

Падчас высвятлення правамернасці будаўніцтва «Звязда» таксама накіравала зварот у Мінгарвыканкам, у якім папрасіла пракаментаваць сітуацыю...

У атрыманым афіцыйным адказе адміністрацыі Фрунзенскага раёна Мінска паведамляецца, што будаўніцтва спынена, а Мінгарвыканкамам прынята рашэнне «аб разглядзе магчымасці выдзялення ТАА «НГМакась» кампенсацыйнага зямельнага надзелу». Можна дапусціць, што будоўля на вуліцы Шаранговіча не толькі спынілася, але ўжо і не працягнецца.

Такі ж самы адказ атрымаў і Аляксандр Несцярчук, прыхаджанін храма ў гонар Архангела Міхаіла, ад імя якога дасылаўся адзін са зваротаў. У лісце паведамляецца, што будоўля спынена і ўчастак будзе заменены. Іншыя члены праваслаўнай абшчыны таксама пацвердзілі, што работ на ўчастку ўжо даўно няма. Яны выказалі падзяку ўладзе за тое, што ў гэтай далікатнай справе яна не засталася абыякавай да праблем людзей.

Вераніка ПУСТАВІТ

ДЛЯ ЗВАРОТАЎ ZVAROT@ZVYAZDA.MINSK.BY ДЛЯ ЗВАРОТАЎ ZVAROT@ZVYAZDA.MINSK.BY

«АЛЕСЯ» НА ЗАВЫШАНСКІМ ВОЗЕРЫ

Санаторый «Алеся» ўтульна размясціўся на самым паўднёвым возеры Берасцейскага Палесся, сярод прасторы казачна-непаўторнай лясной прыгажосці. Сюды прыязджаюць тыя, хто хоча атрымаць асалоду ад цішыні, спакою і фарбаў беларускай прыроды. Але галоўнае, што «Алеся» — гэта сучасная здраўніца, у ёй створаны ўсе ўмовы для адпачынку і лячэння. Палеская здраўніца прываблівае адпачывальнікаў з Расіі, Украіны і нават Польшчы.

У «Алесі» працуюць больш за сорак медсясцёр і санітарак, прычым працуюць па шмат гадоў. Напрыклад, Ніна Гацэвіч, Людміла Ткачук тут ужо амаль 30 гадоў, лічы, з часу адкрыцця ўстановы.

Вольга Самуйлава з пяцігадовымі сынамі-двайнятамі Святаславам і Цімафеем прыязджала ў «Алесю» з Магілёва. Маме і дзеткам асабліва даспадобы прыйшліся водныя працэдуры. У санаторыі ёсць таксама лячэбныя фізкультура, масаж, фіта- і ароматэрапія, саўна і цеплалячэнне, гразевыя аплікацыі, бальнеалячэнне і гідратэрапія, электрасвятлолячэнне, лазератэрапія.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА, *Іванаўскі раён.*

МЕДЫЦЫНА ЗАЎТРАШНЯГА ДНЯ

РАННІ РАК

Летась падчас прафілактычных аглядаў медыкі выявілі на 20 працэнтаў больш выпадкаў злаякасных новаўтварэнняў, чым у папярэднім годзе.

У 60 працэнтах выпадкаў анкалагічныя захворванні выяўляюцца на ранніх стадыях.

Колькасць пацыентаў са злаякаснымі новаўтварэннямі, якія пражылі звыш 5 гадоў, выросла амаль на 20 працэнтаў (у параўнанні з 2013 годам).

Чэргі на аператыўныя ўмяшанні з прычыны новаўтварэнняў адсутнічаюць.

Сёлета будзе ўведзена найбуйнейшая на постсавецкай прасторы малекулярна-генетычная лабараторыя для ранняй анкалагічнай дыягностыкі. З'явіцца магчымасць абследавання на пазітронна-эмісійным тамографе.

Працягваюцца пілотныя скрынінгавыя праграмы па дыягностыцы раку прастаты, малочнай залозы, каларэктальнага раку і раку шыйкі маткі.

У параўнанні з 2000 годам анкалагічная захваральнасць павялічылася летась амаль на 40 працэнтаў. Паказчык смяротнасці ад злаякасных новаўтварэнняў крыху знізіўся.

ПЕРАСАДКА ЛЁГКАГА

Па колькасці эндапратэзавання буйных суставаў на 1 млн жыхароў мы выйшлі на першыя пазіцыі сярод краін СНД. Летась выканана звыш 6,4 тысячы такіх аперацый.

Першае месца ў СНД у нас і па колькасці трансплантацый на 1 млн жыхароў. Іх праведзена 412 (285 — ныркі, 45 — сэрца, 77 — печані, 7 — падстраўнікавай залозы і 1 — лёгкага). Дзве трансплантацыі зроблены дзецям.

Цягам года 16,5 тысячы чалавек здалі кроў на бязвыплатнай аснове.

ДАЎЖЭЙ ЖЫЦЬ

Чаканая працягласць жыцця беларусаў — 72,6 года (латышоў — 74, чэхаў — 78, немцаў — 81).

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

...І РЭЦЭПТЫ — БЕЗ БЛАНКАЎ

Урач агульнай практыкі. У большасці сельскіх амбулаторый сёння працуюць менавіта такія спецыялісты. З'явяцца яны пасля адпаведнай падрыхтоўкі ўчастковых тэрапеўтаў і ў гарадах.

Скаргі. Аналіз зваротаў паказвае, што з 20-30 званкоў на гарачую лінію міністэрства хіба толькі адзін патрабуе ўмяшання, без якога цяжка было б разабрацца на месцы.

Крокавая даступнасць. У жылых новабудоўлях сталіцы пачалі вымяркоўваць кватэры пад урачэбныя кабінеты, якія з'яўляюцца філіяламі паліклінік.

Інфарматызацыя. Сёлета ў паліклініках Мінска павінна ўкараніцца практыка выдачы электронных рэцэптаў (па краіне — крыху пазней). У ідэале гэта азначае, што на рукі не будуць выдавацца ніякія бланкі. Уся інфармацыя будзе даступная аптэчнай сетцы. Электронныя карткі плануецца ўвесці цягам наступнага года.

Асноўная прычына захваральнасці, непрацаздольнасці і заўчаснай смерці — неінфекцыйныя захворванні. У структуры прычын агульнай смяротнасці пераважаюць хваробы органаў кровазвароту, анкалагічныя захворванні і знешнія прычыны (траўмы, атручэнні і інш.).

Для паляпшэння сітуацыі цяпер узгадняецца з усімі зацікаўленымі бакамі распрацаваны Міністэрствам аховы здароўя **праект Дзяржаўнай праграмы прафілактыкі, барацьбы і кантролю неінфекцыйных захворванняў у Рэспубліцы Беларусь на 2016—2020 гады. Ён прадугледжвае новы падыход з удзелам усіх міністэрстваў і ведамстваў.**

АЙЧЫННЫЯ ЛЕКІ

Прамысловую вытворчасць лекавых сродкаў забяспечваюць 28 айчынных прадпрыемстваў, з якіх 12 маюць сертыфікаты GMP на экспартна арыентаваныя вытворчыя ўчасткі. Новы фармзавод з'явіцца ў Бешанковічах (Віцебская вобласць) і новы цэх у Лідзе (Гродзенская вобласць).

— Мы развіваем фармацэўтычную прамысловасць, укладваем вялікія крэдытныя, дзяржаўныя грошы, — адзначыў Васіль Жарко. — Выпускаем сёння звыш 1300 найменняў. Штогод асвойваем больш за 400 новых лекаў. Такім чынам замяняем імпарт. У названай галіне рэалізуецца некалькі праектаў, і мы будзем развіваць гэты кірунак.

У стацыянарах раённага ўзроўню айчынныя лекі складаюць ужо 90 працэнтаў у агульным аб'ёме, у рэспубліканскіх — дзесьці каля 50. Такім чынам, нашы лекі паказалі і паказваюць сваю эфектыўнасць у лячэнні стацыянарных хворых. Што датычыцца розніцы, то ў кожнага грамадзяніна застаецца права выбару ў лячэнні беларускімі або імпартнымі прэпаратамі. Усе яны аднолькава добрай якасці, іначай іх не было б у аптэках. Кошт нашых лекаў ніжэйшы, досыць стабільны. І задача аптэчнага работніка — правізара або фармацэўта — данесці да кліента інфармацыю пра кошт на замежны прэпарат і айчынны аналаг.

Рэцэпты нам патрэбны таму, што лячыць павінен урач, а не правізар. Той жа галаўны боль можа назірацца з прычыны гіпертаніі, стомленасці, стрэсу, мігрэні, інсульту, пухліны, і толькі ўрач павінен разабрацца з гэтым, прызначыць лячэнне і далей несці за гэта адказнасць.

Каля 20 аптэк сёлета прыпынялі дзейнасць праз парушэнне імі рэцэптурнага водпуску, хоць мы вельмі асцярожна, з разуменнем жыццёвых сітуацый, ставімся да падобных парушэнняў. Галоўнае, каб гэта былі адзінкавыя выпадкі, — падкрэсліў міністр.

На жаль, значная частка насельніцтва схільная набываць лекі без рэцэпта, займацца самалячэннем, у выніку чаго мы маем высокі працэнт шпіталізацый, абумоўленых у тым ліку неспрыяльнымі наступствамі фармакатэрапіі, несвоечасовым выяўленнем захворвання.

Святлана БАРЫСЕНКА.

■ Повязь пакаленняў

БЕЗ ЧАЛАВЕЧНАСЦІ НЕ БУДЗЕ ВЕЧНАСЦІ

...Газету «Звязда» я выпісваю даўно. Не раз хацела і напісаць — пра тую ж крынічку, што цячэ ў канцы агарода, пра фотарэлквіі майго бацькі-франтавіка альбо нават апавяданне на конкурс. Але ж зараз, як мне здаецца, больш патрэбна іншае, многіх хвалюе пытанне: чаму сучасныя дзеці сядзяць у камп'ютарах, чаму яны не хочуць чытаць?

Я ў мінулым — настаўніца беларускай мовы і літаратуры. Хачу падзяліцца ўласным досведам работы па развіцці цікавасці да чытання і, у прыватнасці, да твораў народнага пісьменніка Васіля Быкава, бо значэнне яго творчасці для выхавання моладзі пераацаніць цяжка. Асабліва ў наш час, калі фашызм зноў падымае галаву, калі рвуцца снарады, калі гінуць людзі. Не менш важна да таго ж аддаць даніну павагі гэтаму чалавеку і пісьменніку, воіну-франтавіку перад 70-годдзем Перамогі...

Наша захапленне творамі Васіля Быкава пачалося з «Трэцяй ракеты», самай аўтабіяграфічнай аповесці. Ёю я захапілася спачатку сама. Перачытала, здаецца, усё і пра гэты твор, і пра яго аўтара. Расказала дзецям. Сталі чытаць аповесць разам — і не толькі на ўроках, але і ў пазакласны час. Магчымасць такая была, бо я працавала тады ў Буйнавіцкай санаторна-лясной школе-інтэрнаце і жыла вельмі блізка.

Так што па вечарах дзеці прыходзілі ў кабінет літаратуры, і мы разам гарталі самыя хвалюючыя старонкі аповесці. Нават плакалі, калі чыталі пра тое, як немцы клалі людзей у глыбокія каляіны і пускалі па іх бронетранспарцёры...

Пасля правялі ўрок пазакласнага чытання па «Трэцяй ракеце», дзе гучалі паведамленні пра Быкава-чалавека, мастака, воіна. Асабліва ўзрушыла дзяцей франтавая біяграфія пісьменніка, падзеі, калі Быкаў-лейтэнант быў на мяжы жыцця і смерці, а бацькі будучага пісьменніка нават атрымалі пахавальны ліст на сына, што паслужыла фабулай для напісання аповесці «Мёртвым не баліць».

Былі на ўроках і выставы кніг, і малюнкі дзяцей, і віктарына па творчасці пісьменніка...

Потым мы адкрывалі для сябе іншыя творы Быкава. Збіраліся, як і звычайна, у вольны час, разам чыталі, абмяркоўвалі, недзе спрачаліся... Разам з героямі пісьменніка мы, вучні і настаўніца, ваявалі з бесчалавечнасцю і здрадай на перадавой, разам з Глечыкам («Жураўліны крык») гінулі на пераездзе, з Іванам Цярэшкам ратавалі італьянскую дзяўчыну Джулію («Альпійская балада»), разам з Іваноўскім паміралі на дарозе («Дажыць да світання»), штурмавалі вышыню («Праклятая вышыня»), згаралі ў хаце разам са Сцепанідай («Знак бяды»), разам з Кацяй Шчарбак беглі па заміраваным полі («Мёртвым не баліць»), з Сотнікавым сталі пад шыбеніцай («Сотнікаў»)...

Я адчувала, бачыла, як творы пісьменніка «пераносяць» дзяцей у акопы, на лініі фронту, як яны «робяць» іх байцамі, дазваляючы спазнаваць боль, набірацца мужнасці альбо пагарды да здраднікаў, нянавісці да вайны.

Паступова такія гучныя чытанні сталі агульнашкольнымі.

А потым былі вечары і канферэнцыі па творах, прагляды кінафільмаў. Вельмі многія з твораў Быкава экранізаваны. Потым мы адкрывалі для сябе іншыя творы Быкава. Збіраліся, як і звычайна, у вольны час, разам чыталі, абмяркоўвалі, недзе спрачаліся... Разам з героямі пісьменніка мы, вучні і настаўніца, ваявалі з бесчалавечнасцю і здрадай на перадавой, разам з Глечыкам («Жураўліны крык») гінулі на пераездзе, з Іванам Цярэшкам ратавалі італьянскую дзяўчыну Джулію («Альпійская балада»), разам з Іваноўскім паміралі на дарозе («Дажыць да світання»), штурмавалі вышыню («Праклятая вышыня»), згаралі ў хаце разам са Сцепанідай («Знак бяды»), разам з Кацяй Шчарбак беглі па заміраваным полі («Мёртвым не баліць»), з Сотнікавым сталі пад шыбеніцай («Сотнікаў»)...

Я адчувала, бачыла, як творы пісьменніка «пераносяць» дзяцей у акопы, на лініі фронту, як яны «робяць» іх байцамі, дазваляючы спазнаваць боль, набірацца мужнасці альбо пагарды да здраднікаў, нянавісці да вайны.

Паступова такія гучныя чытанні сталі агульнашкольнымі.

А потым былі вечары і канферэнцыі па творах, прагляды кінафільмаў. Вельмі многія з твораў Быкава экранізаваны. Таму школа стала замаўляць іх у раённай фільматэцы, разам глядзець«Узыходжанне» Ларысы Шапіцькі па аповесці «Сотнікаў», «Альпійскую баладу» Барыса Сцяпанава, «Трэцюю ракету» і «Абеліск» Рычарда Віктарава, «Знак бяды» Міхаіла Пташука, «Доўгія вёрсты вайны» Аляксандра Карпава і іншае. Мы абмяркоўвалі фільмы, але гэта былі не звычайныя абмеркаванні.

За гады працы ў школе я пераканалася, што кіно выклікае ў школьнікаў жаданне чытаць і задумвацца над прачытаным, аналізаваць, параўноўваць тое, што ўбачылі, з тым, што чыталі. Дзеці любяць шукаць супадзенне кнігі з фільмам, але ж значна лягчэй ім даецца пошук адрозненняў. Яны заўсёды здзіўляюцца і пытаюцца: чаму ў кінафільме нешта не так, як у літаратурным творы?

І вось тут ужо настаўніку даводзілася трымаць адказ, праяўляць сваю эрудыцыю, чытаць і перачытваць — як сам твор, так і ўсё, што можна было знайсці, да гэтага ж заахвочваць і дзяцей: вучні пачыналі шукаць інфармацыю, сачыць за друкам, за тэлеперадачамі...

Але ж і пасля гэтага ў іх, асабліва старшакласнікаў, заставаліся пытанні, адказаць на якія мог хіба што аўтар.

Праз Саюз пісьменнікаў мы знайшлі адрас Васіля Уладзіміравіча і напісалі яму пра сваю цікавасць да яго твораў, пра сваю работу над імі, папрасілі нешта патлумачыць. Ведалі, што пісьменнік вельмі заняты, шмат піша, працуе, ездзіць, займаецца грамадскай дзейнасцю. Але ж адказу ўсё роўна чакалі...

І вось у дзень нараджэння пісьменніка падбягаюць мае вучні — узрушаныя, усхваляваныя:

— Паказваюць фільм пра Быкава, пра яго родную вёску... А давайце туды паедзем!

Цуды такі здараюцца: на беразе Мінскага мора адбылася сустрэча.

Васіль Уладзіміравіч быў просты, засяроджаны, сур'ёзны. Дзеці, заўсёды такія гаваркія і вясёлыя, сядзелі ціха, глядзелі, што называцца, ва ўсе вочы і быццам ім жа, уласным вачам, не дужа верылі: перад імі быў той самы Васіль Быкаў!

Ён распытваў пра нашу школу, жыццё, адказваў на пытанні. Дзяцей найбольш цікавіла гісторыя стварэння аповесці «Мёртвым не баліць».

А напрыканцы сустрэчы былі падарункі, кнігі з аўтографамі на памяць.

Для некага, магчыма, гэта не стала б нечым надзвычайным... А вось для мяне, для вучняў... Шчасце было бачыць пісьменніка такога ўзроўню, слухаць яго, размаўляць з ім. Дзеці адчувалі сябе на сёмым небе — нават потым, пасля вяртання! Да таго ж Васіль Уладзіміравіч абяцаў прыехаць да нас.

Ён стрымаў сваё слова: месяца праз паўтара гэта сталася. Васіль Уладзіміравіч і Ірына Міхайлаўна завіталі ў школу, былі ўражаны нашымі дзецьмі, людзьмі, Мазыром, Палессем.

...Потым на кожным уроку літаратуры, на факультатывах я старалася пакінуць час, каб расказаць пра новыя творы Васіля Быкава, каб заахвоціць да іх прачытання. Напэўна, таму ў раённым конкурсе сачыненняў «Вайна вачамі дзяцей XXI стагоддзя» мае вучні занялі 1-е месца. Па 3-4 мае выпускнікі ішлі на беларускі факультэт — добра здавалі літаратуру і паступалі. Я лічыла гэта і сваёй удачай таксама, бо цікавасць да беларускай літаратуры развівала менавіта праз творы Васіля Быкава. А значыць, гэта было і яго ўдачай!

Працягвалася і наша ліставанне з пісьменнікам. Васілю Уладзіміравічу мы пісалі пра ўсё. Памятаю, рыхтуючыся да яго 70-годдзя, зрабілі 5 карцін-ілюстрацый з саломкі «Франтавыя дарогі Васіля Быкава» і падарылі яму ў знак нашай удзячнасці, бо, чытаючы яго творы, заўсёды сілкаваліся добрай, мудрай энергіяй, якая так неабходна чалавеку — асабліва ў найбольш адказныя перыяды яго жыцця.

Да таго ж знаёмства з ім, яго творчасцю вымушала (і вымушае!) быць чысцейшымі, дабрэйшымі, непрымірымымі да подласці, здрады, эгаізму. У гэтым сэнсе кожны твор пісьменніка звернуты да нашых дзён і будучыні. Ён нагадвае нам, якім павінен быць чалавек, напамінае пра сапраўдныя каштоўнасці і маральныя прынцыпы: без іх само жыццё страчвае сэнс.

Аўтар і яго героі звяртаюцца да нас з заклікам: не забываць! Не забываць тых, хто аддаў жыццё ў барацьбе з ворагам. Не забываць, што, каб адолець фашызм, патрэбна не толькі сіла зброі, але і сіла чалавечнасці, якую нельга выхаваць без кніг.

Наталля Паўлаўна ФІЦНЕР.

Фота з сямейнага архіва,
вёска Буйнавічы, Лельчыцкі раён

Што я магла адказаць?

— Паедзем...

Але ж дзе ўзяць грошы, транспарт?!.

Хто шукае, той сапраўды знаходзіць, хто грукае, таму адчыняюць. Нашы старшакласнікі дапамаглі шэфам (раённай «Сельгастэхніцы») у зборы металалому, прыборцы тэрыторыі... Шэфы ім аддзячылі тым, што далі аўтобус.

Гэта было незабыўнае падарожжа! Днём мы ехалі, ноччу спалі ў палатках.

І вось мы ў вёсцы Бычкі Ушацкага раёна. Тады жыла яшчэ маці Васіля Уладзіміравіча Ганна Рыгораўна, яго брат Мікалай, братавая Антаніна. Дзень быў гарачы, сенакосны. Але ж мы выслухалі расказы родных, паглядзелі фотаздымкі ў сямейным альбоме (сярод іх былі і франтавыя), убачылі хатку, дзе нарадзіўся пісьменнік (гэта цяпер там музей). Папрасілі паказаць і пахавальны ліст, што прыйшоў у сям'ю, але на той час ён недзе згубіўся...

Вядома ж, нам вельмі хацелася сустрэцца і з самім творцам. У нас быў дамашні адрас Васіля Быкава. І хоць няёмка было турбаваць такога чалавека (а тым больш пасля аперацыі), я пазваніла... Адказала мне Ірына Міхайлаўна Быкава і...

КАЛІ ВЫ ПАДПІСАЛІСЯ НА ГАЗЕТУ «ЗВЯЗДА»

на II квартал
або I паўгоддзе 2015 года — запаўняйце картку ўдзельніка, выразайце і дасылайце ДА 14 КРАСАВІКА 2015 ГОДА ў рэдакцыю на адрас: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

7 знішчальнікаў насякомых KomarOFF

Суперпрыз — барбекю Sundays

Сярод падпісчыкаў 15.04. 2015 года будзе разыграна 7 знішчальнікаў насякомых і суперпрыз — барбекю. Вынікі будуць апублікаваны ў газеце «Звязда» да 25.04.2015 г.

Прызы можна будзе атрымаць у рэдакцыі па 30.06.2015 г. пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на II квартал або I паўгоддзе 2015 г. і пашпарта. Пасля 30 чэрвеня выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Умовы рэкламнай гульні «Адпачнём на прыродзе са «Звяздою»!» чытайце ў №48 за 13.03.2015 г. газеты «Звязда».

Тэлефон для даведак (017) 287 18 38.

ТЭРМІН ПРАВЯДЗЕННЯ ГУЛЬНІ — З 14.03.15 ПА 30.06.15.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 2522 ад 11.03.15, выдадзена Міністэрствам гандлю Рэспублікі Беларусь.

1 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на II квартал або 1-е паўгоддзе 2015 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

_____

Падпіска афармлена і аплачана ў _____
(аддзяленне сувязі)

_____ **на II кв. або 1-е паўг. 2015 года**

Хатні адрас і тэлефон _____ _____
(індэкс)

_____

_____

Удачы ў розыгрышы!

■ Дзённік настаўніка

ОДА ЗАЙЗДРАСЦІ

— Напішы дэтэктыў! — ці то жартам, ці то ўсур'ёз папрасіла неяк дачка.

Ну як я напішу той дэтэктыў, калі не ведаю ні спецыфікі работы праваахоўных органаў, ні кодэкса крымінальнага... наогул нічога па гэтай тэматыцы! Нават калі б і паспрабаваў — лухта б поўная ў мяне атрымалася, а не дэтэктыў! Лухта і халтура!

Пісаць трэба альбо пра тое, што вельмі добра ведаеш, альбо пра тое, чаго не ведае ніхто. Добра ведаю я школьнае жыццё, але пісаць аб гэтым вялікія творы не хачу. Таму і пішу... фантастыку: тое, пра што ніхто (акрамя мяне, вядома ж!) не ведае...

Ну, а калі сур'ёзна, ёсць у мяне адзін літаратурны твор пра школу. Не адзін нават, а тры ўзаемазвязаныя паміж сабой вершы (так званы трыпціх). Напісаў я яго «белым» вершам і зараз хачу вынесці на суд чытачоў.

ВУЧАНЬ ЗАЙЗДРОСЦІЎ НАСТАЎНІКУ...

1
Спісваючы кантрольную
У суседзяў то справа, то злева,
Вучань з апошняй парты
Сумна глядзеў на настаўніка...
Вучань зайздросціў
настаўніку —
Як яму добра жывецца!
Не трэба пісаць кантрольных,
Не трэба зубрыць тэарэм
І формул незразумелых...
(Няхай на іх ліхаманка!)
І ў бацькі не трэба грошай
Кленчыць на кожную дробязь,
І слухаць штодня папрокі
За дзённік альбо за сшыткі...
І можна гуляць дзе хочаш,
З кім хочаш, дакуль пажадаеш,
Бо ты — чалавек дарослы
І сам гаспадар свайго лёсу!

2
Стоячы каля дошкі,
Крэйду ў руках трымаючы,
Настаўнік глядзеў на вучняў...
Настаўнік зайздросціў
вучням —
Як жа ім добра жывецца!
Ніякіх табе праверак,
Вымоў, тэматычных планаў,
Ніякіх грашовых клопатаў —
Хай гэта бацькоў хвалюе!
Паўдня прасядзіш за партай —
І можаш рабіць што хочаш...
А тут вавёркай круціся —
І тое, і гэта трэба!
За газ заплаціць, за кватэру,
Суседзям аддаць пазычку,
І жонцы патрэбны боцікі,
І дзеці з адзення выраслі,
А грошай зноў не хапае...
І мары юнацкія... Дзе ж яны?
Нічога з іх не збылося...
Жыццё — паўсядзённыя
клопаты...
Наперадзе ж толькі старасць!

3
Галодны аблезлы сабака
Ляжаў ля мокрага плота,
Лізаў перабітую лапу,
Глядзеў на школьныя вокны
І моўчкі зайздросціў людзям:
Як жа ім добра жывецца!

Генадзь АЎЛАСЕНКА

Открытое акционерное общество

«Белбакалея»

УНП 100026563

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС за 2014 год

АКТИВ	Код строки	На начало отчетного года	На конец отчетного периода
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	106 232	114 473
Нематериальные активы	120	20	150
Доходные вложения в материальные ценности	130	350	5 395
Вложения в долгосрочные активы	140	7	386
Долгосрочные финансовые вложения	150	92	92
Отложенные налоговые активы	160	-	1
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	210	654
ИТОГО по разделу I	**190**	**106 911**	**121 151**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы и затраты	210	114 723	72 169
в том числе: материалы	211	3 096	2 798
готовая продукция и товары	214	111 627	69 371
Расходы будущих периодов	230	6 973	471
Налоги на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	46	4 442
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	81 248	54 581
Денежные средства и их эквиваленты	270	16 840	1 619
Прочие краткосрочные активы	280	-	397
ИТОГО по разделу II	**290**	**219 830**	**133 679**
БАЛАНС	**300**	**326 741**	**254 830**

ПАССИВ	Код строки	На начало отчетного года	На конец отчетного года
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	6 000	6 749
Резервный капитал	420	334	511
Добавочный капитал	450	106 378	121 661
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	- 452	- 20 500
ИТОГО по разделу III	**490**	**112 260**	**108 421**
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Отложенные налоговые обязательства	530	265	-
ИТОГО по разделу IV	**590**	**265**	**-**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	84 983	32 949
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	128 689	113 454
В том числе:перед поставщиками и подрядчиками	631	117 429	97 354
по авансам полученным	632	5 093	6 875
по налогам и сборам	633	759	5 874
по социальному страхованию и обеспечению	634	557	382
по оплате труда	635	1 438	1 054
собственнику имущества (учредителям, участникам)	637	8	20
прочим кредиторам	638	3 405	1 895
Доходы будущих периодов	650	544	6
ИТОГО по разделу V	**690**	**214 216**	**146 409**
БАЛАНС	**700**	**326 741**	**254 830**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ

Наименование	Код строки	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Выручка, от реализации товаров, продукции, работ, услуг	010	615 962	723 056
Себестоимость реализованных товаров, продукции, работ, услуг	020	542 701	649 192
Валовая прибыль	**030**	**73 261**	**73 864**
Управленческие расходы	040	7 903	6 511
Расходы на реализацию	050	71 103	65 243
Прибыль (убыток) от реализации товаров, продукции, работ, услуг (030-040-050)	**060**	**- 5 745**	**2 110**
Прибыль (убыток) от текущей деятельности	**090**	**- 5 571**	**3 450**
Доходы по инвестиционной деятельности	100	5 423	966
Расходы по инвестиционной деятельности	110	582	62
Доходы по финансовой деятельности	120	15 309	10 912
Расходы по финансовой деятельности	130	36 052	23 590
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	**150**	**- 15 902**	**- 11 774**
Прибыль (убыток) до налогообложения	**160**	**- 21 473**	**- 8 324**
Налог на прибыль	170	119	210
Изменения отложенных налоговых активов	180	1	- 197
Изменения отложенных налоговых обязательств	190	265	- 247
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли	200	62	67
Чистая прибыль (убыток)	**210**	**- 21 388**	**- 9 045**

ИНФОРМАЦИЯ О ДИВИДЕНДАХ И АКЦИЯХ

Доля государства в уставном фонде (%)	97,45
Вид собственности	республиканская
Количество акций, шт.	2 249 562
Количество акционеров, всего	859
в т. ч.	
юридических лиц	2
физических лиц	857
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде (млн. руб.)	-
Дивиденды, приходящиеся на одну акцию (включая налоги) (руб.)	-
Обеспеченность акции имуществом общества (тыс. руб.)	48,20
Просроченная дебиторская задолженность (млн. руб.)	-
Просроченная кредиторская задолженность (млн. руб.)	-
Среднесписочная численность (человек)	523
Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получено 20 и более % от реализации товаров (работ, услуг)	оптовая торговля алкогольными напитками, табачными изделиями, сахаром

Данные бухгалтерской отчетности удостоверены аудиторской фирмой «Белросаудит», лицензия № 02200/0495344 от 05.01.2009 г.

И.о. генерального директора **Е.В. Карбанович**

Главный бухгалтер **П.С. Жаворонок**

Страховые полисы по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории Республики Беларусь (договора внутреннего страхования), серия ВР №№ 0424894, 0424898, 0424899, 0424909, 0455905, 0461283, 0461490, 0461976, 0461977, 0482504, 0482506, 0482507, 0482510, 0482517-0482521 (6 шт.), 9083753, 9123881, 9151400, 9151402, 9151408-9151409 (2 шт.), 9151411, 9151415, 9165713, 9165715-9165716 (2 шт.), 9165719, 9165731; страховые полисы по добровольному страхованию от болезней и несчастных случаев на время поездки за границу (Балтассистанс) серии БА №№ 0205079–0205087 (9 шт.); карта международного моторного страхования «Зеленая карта» серии BY07 № 07855713, 07855720; квитанция о приеме наличных денежных средств формы 1СУ серии КС №№ 3605487-3605496 (10 шт.) страховой компании ЗАСО «Промтрансинвест» **считать недействительными в связи с утерей.**

Утерянные представительством Белгосстраха по Ленинскому району г. Минска бланки страховых полисов по добровольному страхованию наземных транспортных средств формы 2РН, 2РП серии ТСН № 0082121 и по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории Республики Беларусь (комплексное) серии КР №№ 0021026, 0021027 **считать недействительными.** УНП 100122726

Свидетельство индивидуального предпринимателя на имя САСКОВЕЦ Олег Викторович № 691387727 от 13.06.11 г. **считать недействительным.**

ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОАО «ЛИФТСЕРВИС» И ЕГО ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

УНП 100088852

1. Количество акционеров: Всего – 807, в том числе юридических лиц – 1, физических лиц – 806.
2. Информация о дивидендах и акциях:

Наименование показателя	Ед. изм.	2014 г.	2013 г.
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	млн руб.	162	162
Дивиденды, приходящиеся на одну акцию (включая налоги)	руб.	800	800
Обеспеченность акции имуществом общества (без учета стоимости переоценки основных средств)	тыс. руб.	108,59	77,86
Количество простых акций, находящихся на балансе общества	штук	202328	202328

3. Информация о задолженности:

Наименование показателя	Ед. изм.	2014 г.	2013 г.
Просроченная дебиторская задолженность	млн руб.	10885	5343
Просроченная кредиторская задолженность	млн руб.	55	500

4. Отдельные финансовые результаты:

Наименование показателя	Ед. изм.	2014 г.	2013 г.
Выручка от реализации работ, услуг (за минусом налогов)	млн руб.	114780	95261
Себестоимость реализованных работ, услуг	млн руб.	101192	85819

5. Среднесписочная численность работающих (человек) – 831.
6. Основной вид деятельности: Монтаж, наладка, ремонт и техническое обслуживание подъемного и такелажного оборудования.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2015 года (млн руб.)

АКТИВ	Код строки	На 31.12.2014 г.	На 31.12.2013 г.
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	8859	8426
Нематериальные активы	120	1	3
Доходные вложения в материальные активы	130	-	-
Вложения в долгосрочные активы	140	193	192
ИТОГО по разделу I	**190**	**9053**	**8621**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	1928	1477
в том числе: материалы	211	1928	1477
товары отгруженные	215		-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	-	-
Расходы будущих периодов	230	357	33
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	18707	13044
Краткосрочные финансовые вложения	260	-	-
Денежные средства и их эквиваленты	270	1760	13
ИТОГО по разделу II	**290**	**22752**	**14567**
БАЛАНС	**300**	**31805**	**23188**
III. СОБСТВЕННЫЕ СРЕДСТВА			
Уставный фонд	410	40	40
Добавочный капитал	450	8719	8729
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	13211	6985
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	-	-
ИТОГО по разделу III	**490**	**21970**	**15754**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	3447	950
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	6388	6484
в том числе: поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	365	690
по авансам полученным	632	64	45
по налогам и сборам	633	1115	1367
по социальному страхованию и обеспечению	634	2025	1647
по оплате труда	635	2743	2668
прочим кредиторам	638	76	67
ИТОГО по разделу V	**690**	**9835**	**7434**
БАЛАНС	**700**	**31805**	**23188**

Генеральный директор С.А. Новиков

Главный бухгалтер А.В. Лис

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 14 апреля 2015 года торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ИНТЕГРАЛ» – управляющая компания холдинга «ИНТЕГРАЛ»

Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе)	«Здание гаража» общей площадью 228,6 кв. м, инв. номер 200/С-53207, расположенное по адресу: г. Витебск, ул. Правды, 30Г; «кирпичное здание» общей площадью 28,3 кв. м, инв. номер 200/С-87802, расположенное по адресу: г. Витебск, ул. Правды, 30Г/1 (составные части и принадлежности: подвал, ограждение, ворота, покрытие, здание).
Сведения о земельном участке	Площадь – 0,0721 га, кадастровый номер 240100000001000588, целевое назначение – для обслуживания гаражей
Продавец имущества	ОАО «ИНТЕГРАЛ» – управляющая компания холдинга «ИНТЕГРАЛ», г. Минск, ул. Казинца, 121А, к. 327
Организатор торгов	УП «Минский городской центр недвижимости», г. Минск, ул. К.Маркса, 39, к. 10
Начальная цена предмета торгов (без учета НДС)	1 000 000 000 белорусских рублей
Сумма задатка	100 000 000 белорусских рублей
Условие торгов	Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 2,4 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ИНТЕГРАЛ» – управляющая компания холдинга «ИНТЕГРАЛ», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) по согласованию с продавцом в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Торги проводятся **14 апреля 2015 года в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются **с 12.03.2015 по 10.04.2015 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефон для справок: (017)327-48-36 (УП «Минский городской центр недвижимости»).

РУП «ЖИЛКОММУНТЕХНИКА» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ СОБСТВЕННОСТИ ОАО «КОБРИНСКИЙ ССК»

Номер лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь земельного участка, м²	Право на земельный участок	Условия продажи	Начальная цена продажи, руб. без НДС	Размер задатка, руб.
ЛОТ № 1	Капитальное строение (инв. №123/С-17932) – склад ЖБИ, общ. пл. 1725,6 м²	Брестская обл., г. Кобрин, ул. Никольская, 64Р	5715	право постоянного пользования	без условий	**340 413 500**	**34 041 350**
ЛОТ № 2	Капитальное строение (инв. №123/С-17924) – здание гаражей, общ. пл. 271,1 м²	Брестская обл., г. Кобрин, ул. Никольская, 64Т	739	право постоянного пользования	без условий	**209 605 200**	**20 960 520**
ЛОТ № 3	Капитальное строение (инв. №123/С-17913) – здание автогаража, общ. пл. 391,5 м²; электрическая сеть – 194,2 м.п.	Брестская обл., г. Кобрин, ул. Никольская, 64Е	864	право постоянного пользования	без условий	**287 456 400**	**28 745 640**
ЛОТ № 4	Капитальное строение (инв. №123/С-17944) – здание сушилки для пиломатериалов, общ. пл. 52,2 м²; навес – 26 м², электрическая сеть – 122,4 м.п.	Брестская обл., г. Кобрин, ул. Никольская, 64С	1218	право постоянного пользования	без условий	**64 248 800**	**6 424 880**
ЛОТ № 5	Капитальное строение (инв. №123/С-17906) – здание склада цемента, общ. пл. 409,3 м² Капитальное строение (инв. №123/С-17923) – здание весовой, общ. пл. 81,8 м²;	Брестская обл., г. Кобрин, ул. Никольская, 64И	2663	право постоянного пользования	без условий	**359 627 100**	**35 962 710**
ЛОТ № 6	Капитальное строение (инв. №123/С-17950) – здание проходной, общ. пл. 73,3 м²; электрическая сеть – 31, 5 м.п., забор бетонный на бетонных столбах – 40 м.п.	Брестская обл., г. Кобрин, ул. Никольская, 64	645	право постоянного пользования	без условий	**86 872 800**	**8 687 280**

Продавец (Балансодержатель)	ОАО «Кобринский ССК»
Организатор торгов	РУП «Жилкоммунтехника» Филиал «Центр «Белтехинвентаризация» Брестское областное управление
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Условия оплаты	Оплата производится в соответствии с заключенным договором купли-продажи
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 3012105618108 в региональной дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк» по г. Минску, код 369, УПН 102353509

Аукцион состоится 26 марта 2015 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10 - 325, Филиал «Центр «Белтехинвентаризация»
Перечень документов, которые необходимо предоставить для участия в аукционных торгах, перечислен в газете «Рэспублiка» от 19 августа 2014 года
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10, каб. 325 в рабочие дни с 9.00 до 17.00.
Последний день приема заявлений – 25 марта 2015 г. до 17.00. Контактный тел.: 8 029 626 72 52; 8 0162 23 92 59.

ОАО «СТРОИТЕЛЬНЫЙ ТРЕСТ № 8» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Номер лота	Предмет торгов	Начальная цена, бел. руб. с НДС	Размер задатка, бел. руб.
Лот № 1	Объект недвижимости: Производственный корпус, инвентарный номер 100/С-38910, общая площадь 744,9 кв.м, расположен на земельном участке пл. 0,3874 га с кадастровым номером 140100000001028652	1 978 056 640	197 805 664

Местонахождение объекта	г. Брест, ул. Гродненская, 47А.
Характеристики замельного участка	Земельный участок выделен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания производственного здания
Условия продажи	Без условий
Продавец (Балансодержатель)	ОАО «Строительный трест №8»
Организатор торгов	ОАО «Строительный трест №8»
Срок заключения договора купли-продажи	В течение 10-ти рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона
Шаг аукциона	5% от начальной цены лота
Условия оплаты	В соответствии с заключенным договором купли-продажи
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 3012121884440 в Региональной Дирекции № 100 ОАО «БПС-Сбербанк», код 153001369, получатель платежа ОАО «Строительный трест № 8»

Аукцион состоится 26 марта 2015 г. в 11.00
по адресу: 224013, г. Брест, б-р Шевченко, 4, зал заседаний ОАО «Строительный трест № 8», каб. 230, 231

Для участия в аукционе необходимо предоставить:

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение о правах и обязанностях с ОАО «Строительный трест № 8».
2. Заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет организатора торгов.
3. Юридическим лицам – резидентам Республики Беларусь – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица; представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).
4. Юридическим лицам – нерезидентам Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе); представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).
5. Индивидуальным предпринимателям – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; представителю индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).
6. Физическим лицам – представителю физического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.
7. При подаче документов на участие в аукционе физические лица, представители физических и юридических лиц, предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: 224013, г. Брест, б-р Шевченко, 4, каб. 418 в рабочие дни с 8.30 до 17.30.

Последний день приема заявлений – 25 марта 2015 г. до 17.00.

Контактный телефон организатора аукционных торгов: 8-(0162) 22-01-72.

Организация:	Открытое акционерное общество «Трест Белстромремонт»
Учётный номер плательщика:	100135597
Вид экономической деятельности:	Общее строительство зданий
Организационно-правовая форма:	
Орган управления:	Минстройархитектуры
Единица измерения:	млн руб.
Адрес:	220014, г. Минск, пер. С. Ковалевской, 61

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2014 года

АКТИВЫ	Код строки	На 31 декабря 2014 года	На 31 декабря 2013 года
1	2	3	4
1 Долгосрочные активы			
Основные средства:			
первоначальная стоимость	101	29054	28983
амортизация	102	14519	13532
остаточная стоимость	110	14535	15451
из нее остаточная стоимость ОС, переданных ОАО по договору безвозмездного пользования	110а	–	–
Нематериальные активы:			
первоначальная стоимость	111	–	–
амортизация	112	–	–
остаточная стоимость	120	–	–
Доходные вложения в материальные активы			
первоначальная стоимость	121	–	–
амортизация	122	–	–
остаточная стоимость	130	–	–
в том числе:			
инвестиционная недвижимость	131	–	–
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	–	–
прочие доходные вложения в материальные активы	133	–	–
Вложения в долгосрочные активы	140	46546	37049
Долгосрочные финансовые вложения	150	–	–
Отложенные налоговые активы	160	–	–
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	–	–
Прочие долгосрочные активы	180	–	–
Итого по разделу 1	**190**	**61081**	**52500**
2 Краткосрочные активы			
Запасы	210	1741	2271
в том числе: материалы	211	1741	2271
животные на выращивании и откорме	212	–	–
незавершённое производство	213	–	–
готовая продукция и товары	214	–	–
товары отгруженные	215	–	–
прочие запасы	216	–	–
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	–	–
Расходы будущих периодов	230	158	175
в том числе: курсовые разницы	231	–	–
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	119	120
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	9911	22119
по налогам и сборам в бюджет	251	–	–
из неё инновационного фонда Минстройархитектуры	251а	–	–
инвестиционного фонда Минстройархитектуры	252	–	–
Краткосрочные финансовые вложения	260	–	–
Денежные средства и их эквиваленты	270	2213	296
в т.ч. денежные средства на депозитных счетах	271	–	–
Прочие краткосрочные активы	280	2141	1862
в том числе недостачи и потери	281	409	134
Итого по разделу 2	**290**	**16283**	**26843**
Баланс	**300**	**77364**	**79343**

СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код строки	На 31 декабря 2014 года	На 31 декабря 2013 года
3 Собственный капитал			
Уставный капитал	410	5169	5169
Неоплаченная часть уставного капитала	420	–	–
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	–	–
Резервный капитал	440	77	77
Добавочный капитал	450	18954	19218
Нераспределённая прибыль (непокрытый убыток)	460	(10325)	(9889)
Чистая прибыль (убыток) отчётного периода	470	–	–
Целевое финансирование	480	–	–
Итого по разделу 3	**490**	**13875**	**14575**
4 Долгосрочные обязательства			
Долгосрочные кредиты и займы	510	–	–
в т.ч. инновационного фонда Минстройахитектуры	511	–	–
инвестиционного фонда Минстройархитектуры	512	–	–
Прочие долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	–	–
Отложенные налоговые обязательства	530	–	–
Доходы будущих периодов	540	52636	49321
в том числе: курсовые разницы	541	–	–
Резервы предстоящих платежей	550	–	–
Прочие долгосрочные обязательства	560	–	–
Итого по разделу 4	590	52636	49321
5 Краткосрочные обязательства			
Краткосрочные кредиты и займы	610	1043	748
в т.ч. инвестиционного фонда Минстройархитектуры	611	–	–
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	–	–
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	9810	14699
в том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	6742	11123
авансовые поступления в счёт вкладов в уставный капитал	637б	–	–
прочим кредиторам	638	86	74
в т.ч. инвестиционному фонду Минстройархитектуры	638а	–	–
Обязательства, предназначенные для реализации	640	–	–
Доходы будущих периодов	650	–	–
в том числе: курсовые разницы	651	–	–
Резервы предстоящих платежей	660	–	–
Прочие краткосрочные обязательства	670	–	–
Итого по разделу 5	**690**	**10853**	**15447**
Баланс	**700**	**77364**	**79343**

ОТЧЁТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь – декабрь 2014 года

Наименование показателей	Код строки	За январь – декабрь 2014 года	За январь – декабрь 2013 года
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	36383	49602
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	37053	48004
Валовая прибыль (010 - 020)	030	(670)	1598
Управленческие расходы	040	(–)	(–)
Расходы на реализацию	050	(–)	(–)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 – 040 – 050)	060	(670)	1598
Прочие доходы по текущей деятельности	070	892	4097
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(1176)	(6164)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (± 060 + 070 – 080)	090	(954)	(469)
Доходы по инвестиционной деятельности	100	628	975
в том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	1	126
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	–	–
проценты к получению	103	–	4
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	627	845
Расходы по инвестиционной деятельности	110	(239)	(321)
в том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	1	132
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	238	189
Доходы по финансовой деятельности	120	–	–
в том числе:			
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	–	–
из них списанные со счёта 98	121а	–	–
прочие доходы по финансовой деятельности	122	–	–
Расходы по финансовой деятельности	130	(–)	(–)
в том числе:			
проценты к уплате	131	–	–
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	–	–
из них списанные со счёта 97	132а	–	–
прочие расходы по финансовой деятельности	133	–	–
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100 – 110 + 120 - 130)	140	389	654
Прибыль (убыток) до налогообложения (± 090 ± 140)	150	(565)	185
Налог на прибыль	160	(134)	(453)
Изменение отложенных налоговых активов	170	–	–
Изменение отложенных налоговых обязательств	180	–	–
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	190	(–)	(–)
Прочие платежи, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	(1)	(–)
Прибыль (убыток), перераспределяемые в пределах юридического лица	205	–	–
Чистая прибыль (убыток) (± 150 – 160 ± 170 ± 180 – 190 – 200 ± 205)	210	(700)	(268)
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	–	2324
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	–	–
Совокупная прибыль (убыток) (± 210 ± 220 ± 230)	240	(700)	2056
Базовая прибыль (убыток) на акцию, рублей	250	(190)	(73)
Разводнённая прибыль (убыток) на акцию, рублей	260	–	–

Руководитель **В.В. Лосев**

Главный бухгалтер **Н.В. Сусько**

ЗАВЕРЕНО
Департаментом по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь 13 марта 2015 г.
_____ Лихачевский В.В.

УТВЕРЖДЕНО
Общим собранием участников
ООО «ЗападИнвестСистемз»
03.03.2015 (Протокол №3)

ИЗМЕНЕНИЯ В РЕШЕНИЕ О ВЫПУСКЕ ЖИЛИЩНЫХ ОБЛИГАЦИЙ ПЕРВОГО ВЫПУСКА

Общества с ограниченной ответственностью «ЗападИнвестСистемз» (ООО «ЗападИнвестСистемз»)

Общество с ограниченной ответственностью «ЗападИнвестСистемз» (далее – Эмитент) на основании Протокола заседания Общего собрания участников от 03.03.2015 № 3 вносит следующие изменения в Решение о первом выпуске облигаций Общества с ограниченной ответственностью «ЗападИнвестСистемз» (номер государственной регистрации 5-200-02-1955, дата государственной регистрации 18.07.2013) (далее – Решение о выпуске облигаций):

1. Пункт 12 Решения о выпуске облигаций изложить в следующей редакции:

«**12. Сведения об обеспечении исполнения обязательств по облигациям.**

Исполнение обязательств по облигациям обеспечивается поручительством:

Общества с ограниченной ответственностью «ТАПАС» на сумму 60 001 500 000 (Шестьдесят миллиардов один миллион пятьсот тысяч) белорусских рублей согласно договору о предоставлении поручительства от 03.03.2015 № 3/3-15.

Место нахождения поручителя: 220070, г. Минск, ул. Радиальная, 54б, 3-й этаж, офис 10.

УНП (учетный номер плательщика) поручителя: 101484246.

Стоимость чистых активов поручителя на 01.10.2014 составляет 90 657 млн. белорусских рублей, на 01.01.2015 составляет 85 002 млн. белорусских рублей.

В случае неисполнения или ненадлежащего исполнения эмитентом обязательств перед владельцами облигаций требования к поручителям предъявляются в письменной форме с приложением выписки по счету «депо», подтверждающей право собственности владельца на данные облигации и возможность их отчуждения (отсутствие ограничений, связанных с обременением облигаций обязательствами). Данное требование должно быть представлено поручителю по его месту нахождения.

Поручитель отвечает в том объеме, за который поручается.

При получении требования поручитель обязан рассмотреть его в срок, не превышающий 15 (Пятнадцать) календарных дней. При принятии положительного решения по вопросу исполнения обязательств эмитента по облигациям платеж в пользу обратившихся к поручителям владельцев облигаций осуществляется поручителем в течение 30 (Тридцати) банковских дней.

Договор о предоставлении поручительства вступает в силу с момента его подписания эмитентом и поручителем и действует в течение всего срока обращения облигаций, а также в течение трех месяцев после окончания срока обращения облигаций.

Действие договора о предоставлении поручительства прекращается после исполнения обязательств по облигациям (в том числе досрочного погашения всего выпуска облигаций) либо по истечении трех месяцев после окончания срока обращения облигаций, если владельцы облигаций не предъявят в указанный трехмесячный срок требований о выплате денежных средств по облигациям к эмитенту или к поручителю.

В случае принятия решения о ликвидации поручителя, а также в случае, если стоимость чистых активов поручителя, рассчитываемая на первое число каждого квартала, станет меньше объема находящихся в обращении облигаций, эмитент в течение двух месяцев с момента возникновения одного из вышеперечисленного основания осуществляет полную замену обеспечения исполнения своих обязательств по облигациям либо в части недостающей стоимости чистых активов данного поручителя или осуществляет досрочное погашение данного выпуска облигаций либо его части. В случае принятия эмитентом решения о полной замене обеспечения исполнения своих обязательств по облигациям либо его части, эмитент вносит соответствующие изменения в Решение о выпуске облигаций и в Проспект эмиссии. Эмитент обязан зарегистрировать такие изменения в Департаменте по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь и в семидневный срок известить о данном факте владельцев облигаций посредством публикации соответствующей информации в периодическом печатном издании, определенном эмитентом для раскрытия информации.

Эмитент по собственной инициативе вправе принять решение о замене обеспечения исполнения своих обязательств по облигациям с обязательным согласованием данного вопроса с владельцами облигаций до принятия данного решения эмитентом. Замена обеспечения осуществляется эмитентом после внесения соответствующих изменений в Решение о выпуске облигаций и в Проспект эмиссии. Эмитент обязан зарегистрировать такие изменения в Департаменте по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь и в семидневный срок оповестить о таких изменениях владельцев облигаций посредством публикации соответствующей информации в периодическом печатном издании, определенном эмитентом

БАЦЬКІ І ДЗЕЦІ: ВЕРСІЯ XXI

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Звязда»: ***Дамы састарэлых ужо сталі неабходнай часткай інфраструктуры. Аднак пастаяльцамі гэтых інтэрнатаў становяцца не толькі адзінокія пенсіянеры, але і пажылыя людзі, якія маюць працаздольных дзяцей. Ці не дэлегуе чалавек такім чынам свае сямейныя абавязкі дзяржаве? Або пасяленне ў дом састарэлых — таксама клопат, і ёсць сітуацыі, калі такая мера сапраўды неабходна?***

Марыя ГАРБАЦЭВІЧ:

— Сёння ў краіне працуе 80 дамоў-інтэрнатаў для састарэлых і інвалідаў. З іх 47 — псіханеўралагічныя ўстановы, 23 — інтэрнаты для пажылых агульнага тыпу. Людзі пераязджаюць у дамы састарэлых у першую чаргу па сваім жаданні. Сапраўды, некаторыя з іх маюць дарослых дзяцей. Гады тры таму неадзінокіх пастаяльцаў было ў межах 10 працэнтаў, цяпер амаль у два разы болей — 18 працэнтаў. Але заканадаўствам у дачыненні да гэтай катэгорыі прадугледжаны больш жорсткія ўмовы для змяшчэння ў інтэрнаты. Калі раней жанчыны пасяляліся з 55 гадоў, а мужчыны — з 60, то цяпер знаходзіцца ў стацыянары могуць толькі тыя, хто дасягнуў 65-гадовага ўзросту. Пенсіянераў, у якіх ёсць працаздольныя дзеці, прымаем на платнай аснове. Такім чынам нагрузка на бюджэт змяншаецца. Нават калі дзеці жывуць за мяжой, яны абавязаны плаціць за сацыяльнае абслугоўванне сваіх бацькоў.

Жанна КОЦІК:

— Адной з асноўных умоў для пасялення ў інтэрнат з'яўляецца неабходнасць у старонняй пастаяннай дапамозе. Пастаяльцы дамоў састарэлых — гэта звычайна інваліды 1-й, 2-й групы, людзі, якія ўжо не могуць самастойна клапаціцца пра сябе (як правіла, ляжачыя). Яны насамрэч маюць патрэбу ў кругласутачным медыцынскім доглядзе, падтрымальнай тэрапіі. Узмацненне жорсткасці крытэрыяў для пасялення ў стацыянар вядзе да таго, што ў інтэрнатах пражывае тая катэгорыя людзей, догляд якіх дома забяспечыць немагчыма.

На маю думку, пакуль чалавек можа самастойна клапаціцца пра сябе, ён павінен заставацца дома. Тым больш у нас шырока развітая сістэма надомнага абслугоўвання, працуюць выязныя брыгады медыкаў. Чаму пенсіянеры згаджаюцца перасяліцца ў інтэрнат? Ім сумна, яны баяцца памерці ў сваёй кватэры ў адзіноце. За мяжой на гэты выпадак ёсць сігнальныя кнопкі і іншыя прылады, таму чалавек упэўнены: калі з ім штосьці здарыцца, спецыялісты імгненна прыедуць і дапамогуць.

Марыя ГАРБАЦЭВІЧ:

— Каб захаваць чалавека ў сям'і і адначасова даць дарослым дзецям магчымасць вырашыць побытавыя пытанні, прапануецца «сацыяльная перадышка». Пенсіянера можна часова памясціць у дом-інтэрнат (цяпер, дарэчы, такая паслуга прапаноўваецца і на базе Рэспубліканскага інтэрната ветэранаў вайны і працы). Ва ўстановах псіханеўралагічнага тыпу гэта платная форма сацыяльнага абслугоўвання больш запатрабавана. За мінулы год «перадышкай» скарысталіся 365 сем'яў. Пражыванне ва ўмовах павышанай камфортнасці каштуе ў межах 6 мільёнаў за месяц, у звычайных — да 4 мільёнаў.

Іван ТАРАШКЕВІЧ:

— Безумоўна, бываюць людзі хворыя, і на дзяцей не трэба нагаворваць. Калі ў аднушцы разам з сям'ёй, якой трэба працаваць і вучыць сваіх малых, жыве ляжачая бабуля, якой неабходны пастаянны догляд, атрымліваецца пекла. Да кожнай сітуацыі індывідуальна трэба падыходзіць. Тут закранута вялікая праблема, і ў кожнага свая праўда. Інтэрнат — гэта не так страшна. Горш, калі дома са старымі ніхто не размаўляе. Знаходзячыся ў ізаляцыі, пажылы чалавек можа нават скончыць жыццё самагубствам. Неабходна штодзённая спецыяльная дапамога — значыць, пенсіянера лепш змясціць у стацыянар. Толькі не на дзяржаўнае забеспячэнне, а за кошт родных.

Святлана ШЫЛАВА:

— Але ж ёсць людзі, якія і самі не гатовы клапаціцца пра пажылых, і плаціць не хочуць за іх догляд. Мая сяброўка — загадчыца інфарктнага аддзялення. Расказвае, што дзеці пакідаюць бацькоў на курс лячэння і не спяшаюцца іх забіраць. Напрыклад, выпісваюць старога ў сераду, тэлефануюць яго дачцэ, а яна заняўляе, што няма часу і прыедзе за ім толькі ў пятніцу. З-за гэтага людзям, якім неабходна медыцынская дапамога, складана трапіць у бальніцу. У вёсцы думаюць, як здаць пенсіянераў у мясцовы шпіталь на сацыяльныя ложкі. А ў паліклініках старыя сядзяць у чэргах не для таго, каб палячыцца, а каб пагутарыць.

«Звязда»: ***На жаль, клапаціцца пра пажылых бацькоў адмаўляюцца не толькі выпівохі, але і, здавалася б, нармальныя сем'і — добра адукаваныя, забяспечаныя. Ці не спарадзіла такую сітуацыю сацыяльная нераўнасць нашай дзяржавы? Бо хапае людзей, якія лічаць, што ім павінны, і чакаюць, каб іх забяспечылі за кошт бюджэту і вырашылі ўсе праблемы.***

Аляксандр БАРАДАЎКА:

— Утрыманства сёння — гэта біч. Адрасная дапамогай і іншымі льготамі карыстаюцца не толькі тыя, хто рэальна мае ў іх патрэбу. Некаторыя за кошт дзяржавы спрабуюць паразітаваць. У Барысаве на сацыяльным абслугоўванні стаіць 1864 чалавекі, з іх у 376 пажылых грамадзян дзеці жывуць у тым жа населеным пункце ці ў адным доме. Часта сацыяльныя работнікі сутыкаюцца з тым, што пенсіянеры патрабуюць падмесці падлогу, памыць вокны, хоць іх дзеці знаходзяцца ў суседнім пакоі. Старыя кажуць: «А вы іх не чапайце, у іх шмат працы, стамілія». Неадзінокія пажылыя бацькі звяртаюцца ў наша ўпраўленне і скардзяцца, што ім не хапае грошай на адзенне, ежу, лекі. Летась мы адмовілі 171 чалавеку ў аднаразовай матэрыяльнай дапамозе, паколькі іх працаздольныя дзеці атрымлівалі добрую заработную плату і жылі побач.

Алег КАРАЗЕЙ:

— Артыкулам 175 Крымінальнага кодэкса вызначана адказнасць за ўхіленне паўналетніх працаздольных дзяцей больш як на тры месяцы на працягу года ад выплаты па рашэнні суда сродкаў на ўтрыманне непрацаздольных бацькоў, якім неабходна матэрыяльная дапамога. На практыцы гэты артыкул выкарыстоўваецца вельмі рэдка. Сёлета зарэгістравана толькі два факты такога злачынства, а ў папярэднія тры гады не было ніводнага.

«Звязда»: ***Справа, напэўна, у тым, што большасць бацькоў, нават у крытычнай сітуацыі, не стануць судзіцца са сваім безадказным «дзіцем». На такі крок псіхалагічна складана адважыцца. Але ж бываюць выпадкі, калі дарослыя дзеці не толькі не дапамагаюць, у тым ліку і матэрыяльна, старым, але і вымагаюць у пенсіянераў грошы, здзекуюцца з пажылых сваякоў, збіваюць іх.***

Алег КАРАЗЕЙ:

— Толькі ў мінулым годзе больш за 8 тысяч пажылых грамадзян пацярпелі ад злачынстваў. Большасць гэтых крымінальных дзеянняў складаюць крадзяжы. Зарэгістравана таксама 240 хуліганстваў, 80 выпадкаў прычынення цяжкіх цялесных пашкоджанняў, 70 забойстваў. Часам гэтыя правапарушэнні ўчыняюцца і дзецьмі. У асноўным па матэрыяльных прычынах. Дарослыя дзеці, якія не працуюць, жывуць за кошт сваіх бацькоў і або настойлівасцю, або пагрозамі і сілай вымагаюць грошы ў старых. Сёлета 131 злачынства адбылося менавіта ў сям'і. Кожнае дзясятае забойства (ці кожнае трэцяе бытавое забойства), зарэгістраванае ў нашай краіне, — з боку дарослага дзіця ў дачыненні да пажылых бацькі ці маці. Гэта вялікая лічба.

Органы ўнутраных спраў працуюць над тым, каб прадухіліць хатні гвалт. У 2014-м мы вынеслі 214 абаронных прадпісанняў, 166 з якіх звязаны з рашэннем

«Гады тры таму неадзінокіх пастаяльцаў было ў межах 10 працэнтаў, цяпер амаль у два разы болей — 18 працэнтаў».

выселіць агрэсара з жылога памяшкання. З жніўня 2013-га дзейнічае новы артыкул Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях, які прадугледжвае адказнасць за гвалт у сям'і нават без наяўнасці цялесных пашкоджанняў. Сам факт прычынення пабояў ці фізічных і псіхічных пакут з'яўляецца дастатковай падставай для пакарання свайго-агрэсараў. Увядзенне гэтага захаду значна павялічыла колькасць грамадзян, прыцягнутых да адказнасці за хатні гвалт: з 30 тысяч у 2013 годзе да звыш 40 тысяч у 2014-м.

«Звязда»: ***У дачыненні да ненадзейных бацькоў дзейнічае Дэкрэт №18 «Аб дадатковых мерах па дзяржаўнай абароне дзяцей у сацыяльна неўладкаваных сем'ях». Магчыма, сёння з'явілася патрэба ў падобным дакументе і дзеля абароны старых?***

Святлана ШЫЛАВА:

— З пункту гледжання сухога закону, Канстытуцыя абавязвае дзяцей даглядаць бацькоў. Пажылыя людзі маюць права, калі дарослыя дзеці ад іх адмаўляюцца, спагнаць аліменты на сваё ўтрыманне. Аднак ментальнасць такая, што старыя не толькі не выступяць супраць, але яшчэ будуць да пенсіі цягнуць і дзяцей, і ўнукаў. Тры гады таму да мяне на прыём прыйшла бабуля. Скардзілася, што з яе пенсіяй цяжка аплачваць жыроўку за трохпакаёвую кватэру. Кажу жанчыне: «Прадайце сваё жыллё, купіце двушку і жывіце, як каралева». А бабуля адказвае: «Вы што, у мяне ж унучка ёсць!» Дык няхай бы ўнучка і плаціла за камунальныя паслугі, а не пенсіянерка бегала прасіць у дзяржавы дапамогі. Мы павінны пачаць з маральнага аспекту, вяртаць адказнасць, людскасць у наша спажывецкае грамадства. Пакаранне і заканадаўствам мы нічога не зменім.

Аляксандр БАРАДАЎКА:

— Згодны з вамі. Але колькі яшчэ часу нам спатрэбіцца, каб выхаваць новае пакаленне і пераламіць сітуацыю? 10-15 гадоў? А што рабіць сёння? Я лічу, нам неабходны такі ж дакумент, як Дэкрэт №18, які б уздзейнічаў на безадказных дзяцей. Каб даслоўна, па пунктах было прапісана, што рабіць у кожнай канкрэтнай сітуацыі. Давайце вернемся да пытання гвалту ў сям'і. Ёсць абаронае прадпісанне, паводле якога ў «крызісны» пакой могуць адсяліць не толькі ахвяру, але і агрэсара. Што атрымліваецца? П'яніцу, які збіў сваіх бацькоў, за дзяржаўныя сродкі даюць камфортны пакой для пражывання. Я разумею, калі ізаляваць гэтага чалавека і прымусова накіраваць на грамадскія работы — тады быў бы эфект. А колькі старых гіне на пажарах, толькі таму што іх дзеці не забяспечваюць належны догляд і супрацьпажарныя меры ў старых хатах! Для тых выпадкаў, калі ствараецца пагроза жыццю і здароўю чалавека і іх дзецьмі нічога не робіцца, трэба зрабіць заканадаўства больш жорсткім. Сёння назіральныя камісіі звяртаюцца па месцы працы дзяцей, заклікаюць іх да адказнасці, духоўнасці, але ў выніку нічога не адбываецца.

«Звязда»: ***Як яшчэ можна паўплываць на сітуацыю? І адказнасць дарослых дзяцей павысіць, і пенсіянерам забяспечыць камфортную старасць?***

Аляксандр БАРАДАЎКА:

— Трэба прапаноўваць новыя формы ў сферы сацыяльнага абслугоўвання. Напрыклад, той эксперымент па ўкараненні рэнты, што праводзіцца ў Мінску па 2015 год. Пажылыя людзі, якія не могуць годна сустрэць старасць, перадаюць сваё жыллё дзяржаве ў абмен на догляд. Можа, варта ажыццяўляць гэту форму і ў іншых гарадах? Тады не будзе сітуацый, калі дзеці толькі і чакаюць, калі можна будзе падзяліць кватэру пасля смерці бацькоў.

Святлана ШЫЛАВА:

— Ды не аддадуць нашы пенсіянеры ўласнае жыллё чужым людзям.

Марыя ГАРБАЦЭВІЧ:

— Гэты эксперымент праводзіцца ў сталіцы з 2011 года. Чалавек па дагаворы рэнты перадае жыллё ў камунальную ўласнасць горада, а сам можа застацца ў сваёй кватэры ці пасяліцца ў інтэрнат «Світанак» у вёсцы Траскоўшчына. За чатыры гады заключана 15 дагавораў. Гэта прымусіла родзічаў актывізаваць сямейныя формы догляду, паколькі людзі баяцца страціць жыллё. Па выніках 2015-га будзем уносіць прапанову ў Савет Міністраў аб распаўсюджванні такой формы сацыяльнага абслугоўвання на рэспубліку. Але тут ёсць свае падводныя камяні. У Мінску жыллё дарагое, таму рэнта выгадная і пенсіянеру, якому гарантуюць догляд, і дзяржаве. А калі ў чалавека невялікая хатка ў вёсцы, што амаль нічога не каштуе? Рэнта ж прадугледжвае і выплату пенсіі ў поўным памеры, і дзяржаўнае забеспячэнне.

Святлана ШЫЛАВА:

— Цяпер будзе распрацоўвацца законапраект аб дзяржаўна-прыватным партнёрстве. Хацелася б, каб людзі, якія маюць грошы, не толькі ўкладвалі іх у ігральныя клубы і рэстараны, што даюць хуткі прыбытак, але і развівалі сферу сацыяльнага абслугоўвання. Напрыклад, будавалі прыватныя хоспісы. Гэта патрэбна, каб чалавек мог выбраць лад жыцця ў старасці. У добрыя ўмовы людзі самі пойдуць. Тым больш у хоспісах яны не будуць у адзіноце, а старыя, што перанеслі інсульт, ці анкахворыя атрымаюць належную дапамогу.

«Звязда»: ***Уразумела, што, каб вырашыць праблему з безадказным стаўленнем дзяцей да пажылых бацькоў, трэба перш за ўсё ўздзейнічаць на свядомасць. Як закласці ў сям'і, умоўна кажучы, правільныя адносіны?***

Іван ТАРАШКЕВІЧ:

— Павінна быць сістэма выхавання ў сям'і, павага да іншых. У нас бацькі б'юцца, як рыба аб лёд, каб усё для дзяцей зрабіць. А потым яшчэ і ўнукаў падымаюць. Самі запішуць кватэру на дачку, гаражы на іншых сваякоў, а потым слёзы льюць. У Амерыцы, напрыклад, вы не сустрэнеце такога, каб бацькі ўсё жыццё забяспечвалі дзяцей. Споўнілася 18 гадоў — ідзі працуй, ты ўжо дарослы чалавек. Калі б з дзяцінства людзі былі прывучаны да працы, такіх сітуацый, якія мы сёння з вамі абмяркоўваем, было б менш.

Жанна КОЦІК:

— Трэба выхоўваць і дзяцей, і бацькоў. Бываюць жа і такія, што не займаліся выхаваннем, а цяпер патрабуюць, каб дзеці іх даглядалі.

Святлана ШЫЛАВА:

— Цяпер нават тэндэнцыя назіраецца сярод адзінокіх мам: яны самі стараюцца зарабляць і адмаўляюцца ад аліментаў былога мужа (тым больш калі той алкаголік), каб ён потым не змог спагнаць з дарослага дзіцяці грошы на сваё ўтрыманне.

Аляксандр МАРЧАНКА:

— Значную ролю ў выхаванні адыгрывае культура. Ёсць прыклады, калі нашы сучаснікі, маладыя людзі, пішуць сур'ёзныя драматургічныя творы пра адносіны паміж бацькамі і дзецьмі. Напрыклад, лаўрэат Дзмітрыя Багаслаўскага «Ціхі шоргат сыходзячых крокаў», якая ідзе ў Рэспубліканскім тэатры беларускай драматургіі і ў Купалаўскім тэатры. У яго ж творы «Акалі заўтра няма» разглядаюцца адносіны паміж унукам і хворым дзедам, якіх бацькі пакінулі ў замкнёнай прасторы аднапакаёвай кватэры. Зараз у нашым тэатры рыхтуецца спектакль «Дзед» па п'есе Вячаслава Паніна «Я так і зрабіў». Там канфлікт разгортваецца паміж ветэранам Вялікай Айчыннай вайны, які жыве ў сваёй кватэры, і дзецьмі, што прэтэндуюць на жылплошчу старога.

Як бачыце, у сучасным мастацтве гэты зрэз тэмы сямейных адносін існуе. Але ёсць адзін момант. Зала РТБД змяшчае 200 чалавек. Калі спектакль ідзе ў рэпертуары тэатра адзін раз на месяц (сезон — 9 месяцаў), то пры ўмове, што ў нас аншлаг, пастаноўку можа паглядзець дзве тысячы чалавек. Напэўна, гэта не тая моц інфармацыйная, якая можа паўплываць на ўсіх грамадзян краіны. Але я рады, што падобныя тэксты і спектаклі ёсць і даюць магчымасць школьнікам, студэнтам і больш сталым людзям задумацца над такім сур'ёзным пытаннем.

«Звязда»: ***Што сёння значыць — клапаціцца пра бацькоў?***

Святлана ШЫЛАВА:

— Пажылому чалавеку патрэбна ўвага, у першую чаргу. Клопат і цеплыня — вось чаго чакаюць нашы старыя. Хаця б патэлефанаваць раз на дзень, заехаць да іх у выхадныя. А тых, хто не хоча даглядаць бацькоў, адпраўляць на грамадскія работы. Гэта псіхалагічна падзейнічае: як бы ні было, людзі баяцца ганьбы.

Аляксандр МАРЧАНКА:

— Любоў — гэта галоўнае. У мяне самога ўжо старыя бацькі: 75 гадоў бацьку, маці 70 будзе. Не ўяўляю, як можна абысціся не па-чалавечы з роднымі людзьмі, якія і да гэтага часу клапоцяцца пра мяне. Эмацыйныя адносіны ў сям'і стаяць на першым месцы.

«Круглы стол» праводзіла Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ. Фота Аляксандра ШАБЛЮКА.

Марыя ГАРБАЦЭВІЧ

Жанна КОЦІК

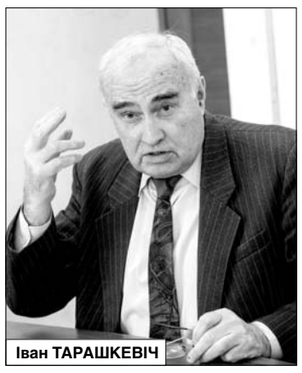
Іван ТАРАШКЕВІЧ

Святлана ШЫЛАВА

Аляксандр БАРАДАЎКА

Алег КАРАЗЕЙ

Аляксандр МАРЧАНКА

■ Нашчадкі вогненных вёсак

ПОМНІК ЛЯ ДАРОГІ

Жыхарка спаленай вёскі Ахоцічы клапоціцца пра тое, каб ніхто з яе землякоў, загінулых падчас вайны, не быў забыты

Валянціна РУСАКЕВІЧ каля помніка разам з сынам Іванам і пляменніцай Нінай

З моманту трагічных падзей прайшло больш за 70 гадоў, але Валянціна Русакевіч добра памятае прозвішчы амаль усіх сваіх аднавяскоўцаў, забітых немцамі. На помніку, які паставілі на ўскрайку вёскі за сродкі яе родных, 118 імён. Прычым болей за 20 з іх маюць непасрэднае дачыненне да сям'і гэтай жанчыны. І па кожным сэрца дагэтуль баліць.

КАМІНСКІХ РАССТРЭЛЬВАЛІ НА МЕСЦЫ

Русакевіч яна стала пасля вайны, а тады, у 1941-м, 8-гадовая Валечка насіла распаўсюджанае ў гэтых мясцінах прозвішча Камінская. У Ахоцічах і навакольных вёсках было шмат яе радні. У доме па суседстве, двор у двор, жыў дзед Віна (Вікенцій) разам з сям'ёй сына Сяргея. Яны, па сутнасці, і сталі першымі ахвярамі ў тым чорным спісе.

Вайна адразу падзяліла жыхароў вёскі на сваіх і чужых. Тыя, чужыя, данеслі немцам, што Сяргей раней вазіў чырвонага камандзіра і ў яго ёсць нейкая там «рацыя». Немцы прыйшлі да яго дамоў і забілі ўсіх — Сяргея, зусім яшчэ юную яго жонку Вольгу (да вайны яна скончыла 7 класаў), яе маці, якая прыбегла ратаваць дачушку, нават дзеда Віну. Старога катавалі так, што ў яго не засталося ніводнай цэлай костачкі, рукі і ногі трымаліся на адной скуры. Яго крыкі, ад якіх у жылах стыла кроў, чула, здавалася, уся вёска. А параненую Вольгу, якая павінна была неўзабаве нарадзіць, нелюдзі закідалі коўдрамі і падушкамі пасярод хаты і падпалілі.

З прыходам немцаў смерць надоўга прапісалася ў Ахоцічах. Пасля гвалту ў доме Камінскіх трое сыноў дзеда Віны пайшлі ў партызаны. І гэтае прозвішча стала фатальным для многіх іх родных. Цяжарную жонку старэйшага, Уладзіміра, немцы адразу ж расстралялі, а дваіх яго зусім яшчэ малых дзяцей завезлі ў Бабруйск. Адтуль яны больш не вярнуліся. Як і Віктар, бацька Валянціны Русакевіч. А ў 1943-м расстралялі і яе брата, непаўналетняга Мікалая.

— Гэта адбылося падчас адной з карных аперацый, — у старой жанчыны па твары цякуць слёзы, і яна нават не хавае іх. — У той дзень завязаўся бой паміж партызанамі і паліцаямі, хутка прыехалі немцы, пачалі шукаць сярод жыхароў родных партызанаў. Я з маці і малодшымі братамі хавалася ў лесе. А Мікалай быў на прымусовых работах. Калі ў вёсцы пачаўся шум, ён прыбег да хаты. Так яго і схапілі.

Дванаццаць чалавек, сярод якіх з дзяцей быў толькі Міколка, вывелі за вёску і паставілі каля прыгатаванай для іх ямы. Хлопчык, каб схавацца ад чорных дулаў аўтаматаў, закрыў твар рукамі. Свінцовая чарга прабіла наскрозь танюсенькія дзіцячыя далоні і схаваныя за імі вочы.

Мясцовым жыхарам пад страхам смерці забаранялася забіраць забітых. І толькі пад покрывам ночы яны змаглі наблізіцца да іх, каб на посцілках зацягнуць спачатку дамоў развітацца — і такім жа чынам даставіць на мясцовыя могілкі.

ПРАСНАКІ З КАВАЛКАМІ ШКЛА

Расстрэлы мірнага насельніцтва перыядычна паўтараліся. Выратаваць сваіх дзяцей ад смерці Любові Камінскай (маці Валянціны Віктараўны) дапамагло толькі тое, што стараста выдаў ёй даведку на дзявоцкае прозвішча Ханяк. Камінскіх расстрэльвалі адразу ж. Але быць на валасок ад смерці ўсё роўна прыходзілася неаднойчы. Пасля таго, як арыштавалі мужа, Камінская з дзецьмі перабралася ў Селішча. Аднойчы зімовым вечарам на вёску наляцелі немцы. Жанчына схапіла малых і пабегла хавацца ў лес. Па іх стралялі, але яны выратаваліся. Усіх, хто застаўся ў вёсцы, спалілі разам з дамамі.

Чуткі, што неўзабаве вернуцца нашы, надавалі сілы жыць. Але чым бліжэй насоўвалася Чырвоная Армія, тым больш лютавалі немцы. Яны руйнавалі і палілі хаты, зганялі моладзь у Германію, расстрэльвалі мірных жыхароў. Схапілі і Любоў Камінскую з дзецьмі.

Разам з іншымі людзьмі іх пагналі кудысьці праз разбураныя вёскі. Родныя Ахоцічы было не пазнаць, ад спаленых хат засталіся адны коміны. Для дзяцей дарога была асабліва цяжкай. Валянціна з брацікам Віктарам вельмі адсталі ад калоны. І тое, што адзін з немцаў цярпліва ішоў разам з імі, а не расстраляў на месцы, таксама можна лічыць цудам. Жахлівае ўражанне выклікалі Выжары. Вёска нагадвала сабой прывід. Хаты стаялі цэлыя, а на вуліцах — ніводнага чалавека. Усіх яе жыхароў немцы сагналі ў канцлагер.

— Мы там пераначавалі, а раніцай на машынах нас павезлі ў Бабруйск, — успамінае Валянціна Віктараўна. — Там, у Чырвонай вежы, мы знаходзіліся каля 3 тыдняў. Кармілі нейкімі праснакамі з шалупіння ад грэчкі і проса, дзе трапляліся вялікія кавалкі шкла. І кожны дзень былі допыты. Маці апранала на мяне пінжак і загадвала падгінаць ногі, каб выглядаць меншай ростам. Баялася, каб мяне, як іншых дзяцей, не вывезлі ў Германію.

Аднойчы іх зноў пагрузілі на машыны і кудысьці павезлі. І нечакана паміж Кіраўскам і вёскай Гута адпусцілі. Любоў Камінская павяла сваіх дзяцей да маці ў Пацаву Слабаду. «Неўзабаве ў вёску прыйшлі чырвонаармейцы, і ў бабулінай хаце стала зусім цесна, — кажа Валянціна Русакевіч. — Сярод салдат, якія пасяліліся ў нас, была прыгожая маладзенькая медсястра. Аднойчы яна разам з байцамі адправілася ў Падрэчча «выбіваць» немцаў. Шмат нашых загінула, у тым ліку і тая дзяўчына. Прывезлі іх, як дровы на машыне, і пахавалі каля клуба.

МАЛЮ БОГА, КАБ ТОЛЬКІ НЕ БЫЛО ВАЙНЫ

На покуці чысценькай утульнай хаты Валянціны Русакевіч шмат абразоў. «Кожны дзень малюся, каб вайна нас абмінула, — кажа яна. — Плачу, калі бачу, што адбываецца ва Украіне. Бо ведаю, што гэта такое».

Акрамя ўспамінаў аб цяжкім, але шчаслівым даваенным дзяцінстве, у яе нічога не засталося. Нават фотакарткі бацькі. Ён паспеў паваяваць на фінскай вайне, і не было большай радасці, калі ён з яе вярнуўся. Маці ўжо і не спадзявалася ўбачыць яго жывым. Нават сына, які нарадзіўся пасля яго адыходу, назвала ў гонар бацькі. Але шчасце было нядоўгім. Чарговая вайна забрала яго назаўсёды. Дзе напаткала яго смерць, блізкія так і не даведаліся. І нават цяпер, калі ёй самой гадоў удвая больш, чым было любаму татачку, Валянціна Віктараўна гатова ахвяраваць многім, каб хоць хвілінку пабачыць яго. «Але ён чамусьці не прыходзіць нават у сне. Вось брата Міколку аднойчы сасніла. Толькі чамусьці не маленькім хлопчыкам, а ўжо дарослым мужчынам, з барадой».

Не менш трагічным быў і лёс мужа Валянціны Русакевіч Яўгена Лукіча. Некалькі гадоў таму ён пайшоў з жыцця. Жанчына паказала кнігу пра партызанаў, дзе ёсць фота яе мужа і яго братоў.

— У свёкра, якога немцы забілі за тое, што ён дапамагаў партызанам, было 4 сыны, усе яны ваявалі ў партызанскім атрадзе Храмовіча, — распавядае яна. — Але пасля таго, як загінуў старэйшы Анісім і быў паранены Максім, 15-гадовага Жэню адправілі на Вялікую зямлю. Маўляў, хай хоць нехта з братоў застанецца жывым. Падлетак пэўны час рабіў на адным з маскоўскіх заводаў патроны для фронту, а потым прыпісаў сабе лішні год і зноў пайшоў ваяваць. Яго накіравалі ў Японію.

Сваіх чатырох дзяцей Валянціна і Яўген Русакевічы выгадавалі неабыякавымі да памяці продкаў. Таму і помнік яны рабілі ўсе разам. Галоўным рэалізатарам ідэі і яе асноўным спонсарам стала Алена Галачалава, сваячка з Мінска.

— Аб гэтым помніку марыла яшчэ мая стрыечная сястра Надзея Камінская, родная цётка Алены, — кажа Валянціна Віктараўна. — Грошы на яго ўсё жыццё збірала.

АБ ЧЫМ МАЎЧАЦЬ ВЯСКОВЫЯ МОГІЛКІ

Гэты помнік, нібы раскрытая кніга, вянчае невялікі самаробны пагорак на ўскрайку вёскі. «Ведалі б вы, колькі сіл прыйшлося пакласці на тое, каб яго ўзвесці, — уздыхае сын Валянціны Віктараўны Іван Русакевіч. — Аднаго толькі жвіру прывезена каля 20 машын. Я доўга думаў, як яго раўнаваць, а аднойчы бачу, прыпыняецца каля нашага дома трактар, і кіроўца ідзе да хаты. Папытаў, дзе мясцовыя могілкі. Я расказаў і напрамілуй Бог прасіў дапамагчы. Дзякуй яму, не адмовіўся.

Дарэчы, помнік — не адзінае месца, над якім шэфствуюць Русакевічы. Шмат забітых падчас вайны ляжыць і на могілках іншых вёсак.

— Мы з сынам і на віленскія ездзім, і на баравіцкія, — уздыхае Валянціна Віктараўна. — Там могілкі больш дагледжаныя. А вось у нас у Ахоцічах іх ніхто не чысціць. Прашу браценіка Максіма, каб абрэзаў кустоўе, і сама прыбіраю. Толькі цяжка мне ўжо, як-ніяк 82 гады.

Разам ідзём на ахоціцкія могілкі. Яны хаваюцца ў лесе; драўляная агароджа, якую ўстанавіў некалькі гадоў таму Кіраўскі райсавет, пакасілася і хутка зусім паваліцца. Шмат магіл безыменных. Больш за ўсё перажывае старая жанчына, што, калі яе не стане, ніхто не даведаецца, хто там пахаваны. Родныя расстраляных яшчэ ведалі іх імёны, але час ідзе, і тыя людзі таксама ўжо пайшлі з жыцця. Добра яшчэ, што старэйшы сын Іван, які жыве ў Бабруйску, дапамагае ў добрай справе. Вось паставіў самаробныя крыжы і збіраецца зрабіць металічныя шыльдачкі, каб пазначыць на іх узгаданыя маці імёны.

— Сваякоў было зашмат, — уздыхае жанчына. — Некаторыя нашы сем'і немцы цалкам знішчылі. Камінскія Лука, Макар, Максім... Амаль усе мае стрыечныя загінулі. Даглядаю і могілкі камуністаў Пятра і Радзівона. Вайна ўсіх нас парадніла. У іх з родных нікога няма, нават памінальную запіску няма каму падаць. Вось я і памінаю. Калі былі Дзяды, узяла свечку, спачатку на могілках памалілася, а потым каля нашага помніка. Мы там яшчэ не ўсіх загінулых перапісалі. Але месца засталося, так што абавязкова ўпішам.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

Кіраўскі раён

Даведка

Падчас акупацыі Кіраўскага раёна фашыстамі было знішчана 47 вёсак, спалена жывымі, расстраляна, павешана, вывезена ў нямецкі тыл і лагеры смерці каля 22 тысяч жыхароў.

У спісе спаленых вёскі Ахоцічы, Выжары, Ала... Але самая страшная трагедыя адбылася 15 чэрвеня 1943 года ў вёсцы Баркі, якую цалкам разам з 1800 яе жыхарамі сцёр з зямлі карны батальён Оскара Дэрлівангера. Пра гэта ўсяму свету паведаміў у сваёй мастацка-публіцыстычнай аповесці «Карнікі» беларускі пісьменнік Алесь Адамовіч. На месцы былых Баркоў сёння знаходзіцца помнік усім спаленым вёскам Магілёўскай вобласці.

Наш культурны асяродак

ЖЫРАНДОЛЯ

Выпуск № 9 (266)

■ Ведай нашых!

БАЛЕТ НА ЭКСПАРТ

Цудоўныя артысты Беларусі станцуюць для французскай публікі

Беларускай культуры ёсць што пастаўляць за мяжу, ёсць чым кранаць. Ёсць з чым гастраляваць. У першую чаргу гэта спектаклі класічныя (таму што танцаваць класіку ў нас умеюць), і сярод іншых першыя і галоўныя ў гэтым — балеты «Лебядзінае возера» і «Прыгажуня, якая спіць» Пятра Чайкоўскага.

Навіна цудоўная для балетнай трупы: з гэтымі спектаклямі частка артыстаў накіруецца ў гастрольны тур па гарадах Францыі і Бельгіі. Але для айчыннай публікі таксама навіна: калі ў каго ёсць жаданне паглядзець некаторыя спектаклі са сваімі любімымі артыстамі, то трэба паспяшацца. Таму што з 20 сакавіка па 4 мая ў гастрольным туры за мяжой будуць знаходзіцца народная артыстка Беларусі Вольга Гайко, заслужаная артыстка Беларусі Марына Вежнавец, лаўрэаты міжнародных конкурсаў Людміла Хітрова, Канстанцін Геронік, Юрый Кавалёў, Аляксандра Чыжык, Ігар Аношка, Такатошы Мачыяма, Вікторыя Трэнькіна. Праўда, трэба ўсё ж заўважыць, што балетныя спектаклі ў афішы тэатра за гэты час ёсць: дзякуй Богу, ёсць у нас каму танцаваць. Прычым у гэты час будуць паказаны спектаклі вясновыя — рамантычныя і натхняльныя: «Жызэль, альбо Вілісы», «Сільфіда», «Эсмеральда», «Балеро», «Стварэнне Сусвету». А «Лебядзінае возера» пакажуць на роднай сцэне за гэты час ажно некалькі разоў.

Але ў тых артыстаў, хто з'язджае, працы за гэтыя дні будзе шмат: за 46 дзён трэба паказаць 38 спектакляў. Пры тым, што тур ахоплівае шмат гарадоў: французскі Брэст, Ліможа, Ліён, Ліль, Нант, Марсель, Ніцу, Арлеан, Страсбург, Тулузу, Грэнобль і іншыя. Напружаны графік, шмат пераездаў. Але ж і Парыж: беларускі балет выступіць у гэтым горадзе на сцэне Палаца кангрэсаў.

Ларыса ЦІМОШЫК

■ Падзея

БЕЛАРУСКІЯ «ПАСЛАННІ» ВІЛЬНЮСУ

У вільнюскай выставачнай зале «Тытанік» з вялікім поспехам ажыццяўляецца праект Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў «Пасланні». Гаворка ідзе пра актуальныя дасягненні творчых школ Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў. У аснову пакладзены куратарскія канцэпцыі павільёна Беларусі на 56-й Венецыянскай біенале: «Пісьмы свайго часу» і «Час, які злавілі» (аўтары Кацярына Кенігсберг, Ганна Біжык, Алена Русакевіч, Тарас Кучынскі-Паравы).

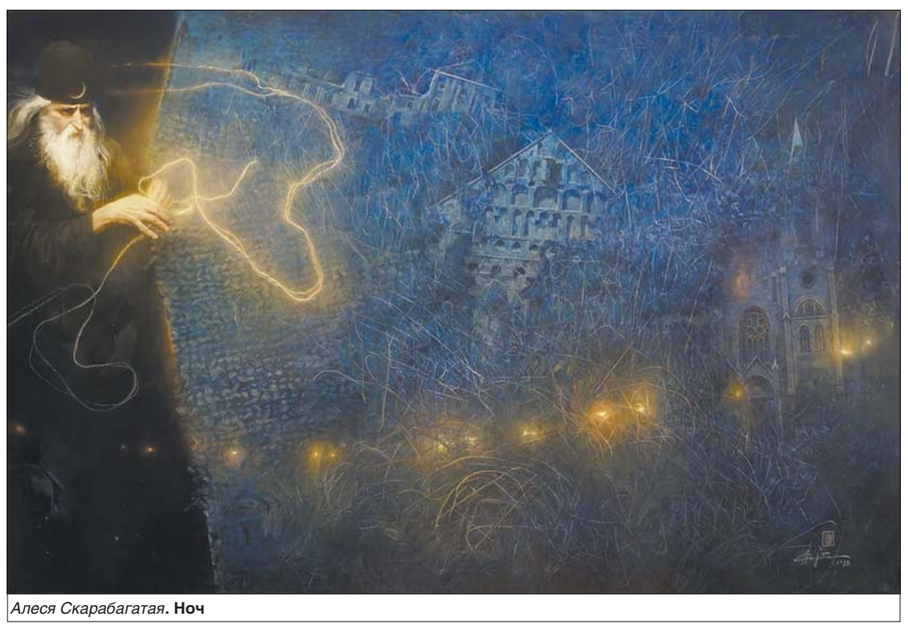

Алеся Скарабагатая. **Ноч**

У рамках праекта ў Вільнюсе прадстаўлены графіка і фатаграфіка, інсталяцыі, жывапіс, фатаграфіі, літаграфіі беларускіх мастакоў — удзельнікаў нацыянальных і міжнародных мастацкіх выстаў і пленэраў.

Выстава цікавая і тым, што побач экспануюцца работы вядомых і зусім маладых мастакоў Беларусі. Тут, напрыклад, можна ўбачыць работы рэктара Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў Міхаіла Баразны; прафесара, заслужанага дзеяча мастацтваў Рэспублікі Беларусь Уладзіміра Зінкевіча і студэнтаў акадэміі Алеся Багданава, Алены Русакевіч або Тараса Кучынскага-Паравога.

«Ствараецца ўражанне, што за апошняе 20-годдзе мастацтва ў Беларусі расквітнела, стала разнастайным, сучасным, але не страціла і свайго самабытнага нацыянальнага каларыту. Сфарміравалася новае плённае пакаленне беларускіх мастакоў, здольнае самастойна арыентавацца ў сучасным, далёка не адназначным мастацкім свеце. Відаць, што сучаснае мастацтва суседзяў ставіцца ўважліва не толькі да навакольнага асяроддзя, яно даследуе новыя формы выказвання, пранікае ў актуаліі сучаснасці, экзістэнцыі чалавека. Добра, што творчы падыход стаў дамінаваць, гэта дапамагае перамагчы аднастайнасць і інертнасць», — сказаў карэспандэнту «Звязды» вядомы літоўскі мастацтвазнаўца Альбертас Вайдзіла.

Выстава «Пасланні» стала адной з найбуйнейшых прэзентацый сучаснага мастацтва Беларусі ў Літве за апошні час.

Вітаўтас ЖЭЙМАНТАС,
уласны карэспандэнт «Звязды» ў Літве

■ З першых вуснаў

Рыгор СІТНІЦА:

«МОЖА, МЫ — ЗАЛАТЫ ЗАПАС БОГА СА СВАЁЙ ПРОСТАСЦЮ...»

Старшыня Саюза мастакоў — самага вялікага беларускага аб'яднання ў сферы выяўленчага мастацтва — Рыгор Сітніца, вядома ж, у першую чаргу дбае і хварэе за сваю супольнасць. Але разважае і як творца — пра тое, што не ўсё ў катэгорыі «мастацтва» сапраўды ім з'яўляецца, як літаратар — пра жыццё вакол, як беларус — пра беларускую мову.

Фота Наталлі АЛЯКСАНДРАВАЙ.

— Сёння шмат кажуць пра недахоп выставачных пляцовак і складаныя ўмовы для прэзентацыі сучаснай творчасці. Праблема сапраўды стаіць так востра?

— Мы б, безумоўна, хацелі, каб дзяржаўных і прыватных галерэй было больш. Але галоўнае, чаго нам не хапае, — грошай, з імі мы б знайшлі пляцоўкі. Разумееце, шмат выстаў, апроч Палаца мастацтваў і дзвюх нашых галерэй, мы ладзім у Нацыянальным мастацкім і гістарычным музеях, у Музеі сучаснага мастацтва. І кожная патрабуе сур'ёзных выдаткаў, якія практычна не вяртае. Каб стварыць ажыятаж вакол мерапрыемства, патрэбна альбо рэклама (зноў грошы), альбо скандальнае мастацтва, чым мы не займаемся.

— Скандальныя творы ж таксама могуць быць мастацтвам — актуальным, канцэптуальным, так званым акцыянізмам.

— Нельга сказаць, што мы традыцыяналісты, ніхто нікому не навязвае мову выказвання (адзінае, што мы вітаем, — высокі прафесіяналізм). Але, напрыклад, пра выставу радыкальнага майстэрства на Вінзаводзе (Цэнтр сучаснага мастацтва ў Маскве. — **Рэд.**) мне няёмка расказваць не толькі вам, а нават сваім сябрам. Гэта пры тым, што я прызнаю мастацтва на 360 градусаў і гатовы чакаць выдатных вынікаў у розных яго накірунках. Але пакуль мы іх чакаем — можам зруйнаваць гуманітарную прастору, дзе жывапіс ужо не будзе патрэбны.

На тое, каб выставіць добрыя карціны, грошай не хопіць, а на мастацтва, дзе распранаюцца і спраўляюць патрэбу на публіку (ёсць такі папулярны Алег Кулік), — хапае. Асноўныя маральныя імператывы сфармуляваныя ў дзесяці запаведзях, нічога больш універсальнага, што рэгулюе паводзіны чалавека і ўтрымлівае яго ад ператварэння ў быдла, ніхто не прыдумаў. Тое, што часам вырабляецца пад выглядам мастацтва, можа згубіць чалавечае аблічча. Таму я жартуючы кажу: «Запішыце мяне ў рэтраграды». Нягледзячы на тое, што я ўвогуле не прымаю цэнзуру — часам мне яе хочацца.

Неяк жартам я прапанаваў: «А давайце я за паўхвіліны зраблю твор мастацтва». І зрабіў: парваў газеты, паклаў шматкі на прыгожы белы ліст і дадаў назву «Інфармацыйны выбух №1». Не хапае толькі вялікага тэксту. Заўважце, колькі слоў пішацца да сучаснага твора! А якія тлумачэнні мне патрэбны, калі я гляджу на карціны Рубенса? Нават для Пабла Пікаса яны не патрэбныя — там усё зразумела. Нішто лепш не выказала жах і трагедыю, чым нерэалістычная, здавалася б, «Герніка».

— Вы сталі старшынёй Саюза мастакоў амаль паўтара года таму. Магчымасці саюза з тых часоў змяніліся?

— Галоўныя нашыя задачы: творчасць і абарона правоў нашых сябраў. І мы ўсё робім, каб адпавядаць свайму найменню. На нас часта наракаюць, маўляў, Палац мастацтваў ператварыўся ў палац гандлю, але яны не ведаюць, што летась мы правялі ў ім трыццаць дзве выставы. А паколькі мы не бюджэтная арганізацыя, а грамадская — павінны зарабляць самі. Мы маем некалькі прэферэнцый ад дзяржавы, але іх не хапае для таго, каб арганізаваць паўнавартасны выставачны працэс. Таму мы ідзем на ахвяру ў іміджы Палаца мастацтваў і разам з тым стараемся насычаць нават камерцыйныя рэчы. У нас праходзілі выставы моды, лялек, архітэктуры. Вядзем перамовы для таго, каб паказаць калекцыю скульптуры і графікі Сальвадора Далі, плануем мультымедыйную выставу, прысвечаную праявам мадэрну — павінна выклікаць фурор.

— Калі вы вымушаны рабіць акцэнт на камерцыйнай дзейнасці, як вы знаходзіце баланс паміж камерцыяй і мастацтвам?

— Мы робім акцэнт на творчую дзейнасць, у нашых мастацкіх праектах камерцыйны складнік не прысутнічае. А гандаль — неабходнасць дзеля выжывання. Нашыя мастацкія камбінаты выконваюць заказы: мы працавалі над афармленнем Музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, Палаца Незалежнасці, таксама з Оперным тэатрам, Мірскім і Нясвіжскім замкамі, Нацыянальнай бібліятэкай. Мы ствараем помнікі, нашыя мастакі працуюць над тэатральнымі пастаноўкамі, у кіно, выдаюць кнігі — шырокі дыяпазон дзейнасці. Мастак жа павінен нечым зарабляць, нашыя прадпрыемствы для таго і створаны.

Выставы ж апрыёры неакупляльныя, так паўсюль. Класічнай музыкай, нават якаснай эстрадай — джазам, сябе не акупіць філармонія (а папсой — магчыма). Тое ж з тэатрамі, глыбокай літаратурай.

— Вядома ж, масавае мастацтва карыстаецца попытам, «глыбокае» ў гэтым паказчыку саступае. А вы можаце сказаць, што публіка дзясяткі гадоў таму была разумнейшай?

— У параўнанні з савецкім часам, хоць я не вялікі сімпатызант ідэалогіі тых часоў, дэградацыя відавочная. Тады дамінавалі маральныя нормы, хто ехаў красці дровы, выбіраў сухое дрэва, жывога не сек — бачыце, якая экалагічная культура. А ўзровень разумення мастацтва прыкладна той жа. Іншая справа, што гэтае разуменне павінна выхоўвацца, як літаратура і музыка. Адзін мой маскоўскі калега сказаў, што прыйшоў той час, калі культурай трэба карміць прымусова.

На тое, каб выставіць добрыя карціны, грошай не хопіць, а на мастацтва, дзе распранаюцца і спраўляюць патрэбу на публіку (ёсць такі папулярны Алег Кулік), — хапае.

Зараз амаль не робяцца агляды з выстаў жывапісу, мала пра гэта гаворыцца на тэлебачанні. На кожным канале ёсць ранішняя праграма, дзе заўсёды прысутнічае папса, а галоўная навіна: «яна зняла кліп». Не бачыў, каб запрасілі джазменаў ці некага з опернага тэатра... «Пагодныя навіны» — адкуль такая мова? Чую, як вядучыя агучваюць калькі з рускай.

— Можа, гэта наватвор, як да гэтага ставіцеся?

— Любая мова сябе стварае. Напрыклад, слова «лядоўня» прыдумана гадоў 15-20 таму і ўжо займела сваё месца ў беларускамоўным асяроддзі. Леанід Дранько-Майсюк неяк прыдумаў слова «далькажык» у сэнсе «мабільны тэлефон», якое толькі спрабуе прыжыцца ў моўнай прасторы. Пятро Глебка сказаў «навучэнец» замест «вучашчыйся». Я і сам прыдумляю. Але ж мовы катастрафічна не хапае, мы ёй завінавацілі.

— Як Саюз мастакоў прасоўвае нацыянальную культуру?

— Мы актыўна гэта рабілі заўсёды. У свой час, яшчэ калі «спалі» пісьменнікі, мы паднялі ў грамадскай свядомасці Міколу Гусоўскага, Язэпа Драздовіча, Алену Кіш. Мы праводзілі адукацыйныя выставы, напрыклад, у гонар тысячагоддзя Літвы (не блытаць з рэспублікай Летува).

Беларусы камплексуюць наконт нашай «тутэйшасці» адносна супер-Еўропы — я гэта чую і ад чыноўнікаў. Але не трэба ўсё даганяць, ад нечага наадварот варта ўцякаць. Можа, мы — залаты запас Бога са сваёй простасцю і не ўсё «разбазарылі» з таго, што ім дадзена.

— Год таму былі глабальныя планы па рэстаўрацыі Палаца мастацтваў...

— Каласальныя планы былі, але вайна ва Украіне, санкцыі супраць мажлівага генеральнага інвестара працэс прыпынілі.

— Галоўнае, што пагражае сучаснаму выяўленчаму мастацтву, — гэта безграшоўе?

— І недастатковая ўвага з боку дзяржаўных органаў. Мастакі — людзі, якія працуюць на вечнасць. І дзяржава павінна разумець, што мы яе ў гэтай вечнасці замацоўваем. Калі казаць пра італьянцаў — каго перш за ўсё ўспомняць? Мастакоў. Я ўжо даўно думаю не пра творчасць, а як выратаваць нашу супольнасць. Сёння мастак вымушаны плаціць вялікія грошы за працоўнае месца (апроч матэрыялаў, і на «паесці») — часам да пяці мільёнаў за месяц. Гэта значна болей за пенсію пажылога творцы. Цяпло ў майстэрні мастака каштуе ў дзесяць разоў даражэй, чым у звычайнай кватэры. Да таго ж, кожны з іх удзельнічае ў так званым перакрыжаваным субсідзіраванні, гэта значыць, плацячы за працоўнае месца, вымушаны даплачваць яшчэ за тры-чатыры кватэры. Во, якія мы «багатыя»! Усе творы і выставы з'яўляюцца практычна за свой кошт. Назад сродкі не вяртаюцца, можна сказаць, дабрачынная праца. Трэба ж ганарыцца нашымі творцамі сёння, а не тады, калі іх ужо не будзе.

Таксама пагражае паніжэнне маральных і прафесійных прынцыпаў з боку канцэптуальнага мастацтва. Яно не патрабуе падтрымкі — дастаткова на плоце напісаць тры літары і назваць гэта творам. У Маскве залетась арт-група «Вайна» атрымала прэмію Кандзінскага (40 тысяч еўра) за «мастацкі твор»: на развадным масце ў Санкт-Пецярбургу напісалі тое, што стаіць за трыма папулярнымі літарамі. Мост падняўся... Кандзінскі толькі пра гэта і дбаў...

— Як у колькасным плане сёння прадстаўлена жаночае мастацтва?

— Калі я вучыўся ў тэатральна-мастацкім інстытуце, на жывапісе, графіцы на дзесяць хлопцаў добра калі была адна дзяўчына. Выяўленчае мастацтва лічылася мужчынскай прафесіяй, зараз ім складана зарабіць, таму склалася адваротная сітуацыя. Прэстыж прафесіі ўпаў, таму што яна на выжыванні. У мае студэнцкія часы заказаў было — не спраўляліся. Я зарабляў няблага грошы, у бацькі за пяць гадоў капейкі не ўзяў. А зараз многія, хто скончыў творчую ВНУ, сыходзяць у іншыя прафесіі.

Калі нават суперталенавіты чалавек ідзе вокны ўстаўляць, значыць, не мастак. У творцы прафесійнага толькі пяцьдзясят працэнтаў, астатняе — інтэлектуальныя, маральныя, ідэйныя чыннікі. Я выкладаю ўжо дваццаць пяць гадоў, з калегамі мы з жалем канстатуем, што найлепшыя вучні некуды знікаюць. Я зразумеў: гэта таму што, апроч прафесійных, не хапала тых самых вартасцяў. Вельмі важна, каб у творцы была ідэя, якая не дасць яму кінуць працу ў безграшоўі. Вінсэнт Ван Гог, напрыклад, не прадаў пры жыцці ніводнага твора.

Выставы ж апрыёры неакупляльныя, так паўсюль. Класічнай музыкай, нават якаснай эстрадай — джазам, сябе не акупіць філармонія (а папсой — магчыма). Тое ж з тэатрамі, глыбокай літаратурай.

— Калі вы прыйшлі на пасаду старшыні Саюза мастакоў, казалі пра ўстанаўленне кантактаў з замежнымі калегамі.

— Яны ўсталяваныя з літоўскім Саюзам мастакоў, актыўна супрацоўнічаем з украінскімі і польскімі калегамі: правялі, напрыклад, у Львове выставу «100 мастакоў з Беларусі». Ездзім на пленэры, ладзім персанальныя выставы. Калі нехта з нас выязджае за мяжу — добра разумее, што прадстаўляе сваю краіну і дбае пра тое, як выглядае беларус і разам з ім Беларусь нават на невялічкай лакальнай прасторы.

— У вас хапае часу на творчасць?

— Практычна не. Гэта ж не проста: ёсць дзве гадзіны — пабег памаляваў. Мяне ад творчай дэградацыі ратуе тое, што я, апроч іншага, яшчэ займаюся літаратурай, пішу, друкуюся і шмат чытаю. Ад аднаго паэтычнага радка можа пайсці ток, пра паэзію я гадзінамі магу гаварыць. Жыву гэтым і гэтым ратуюся. Зрэшты, усім раю чытаць, гэта — душэўная гігіена.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

■ Кніжная паліца

100 ГАДОЎ БЕЗ САМОТЫ

Прыватная справа друкара Кухты

Не, усё ж гэта былі дзіўныя людзі, якія напачатку мінулага стагоддзя здолелі ўзняць беларускую мову, падкрэсліць яе прыгажосць, каштоўнасць, жыццёвасць. Яны ў яе верылі. А здавалася ж, што ўсё страчана. Тым не менш, дастаткова бывае хоць бы аднаго чалавека, які нешта хоча рабіць. І справа жыве. Але калі яна становіцца справай для народа, то гэта зусім іншая гісторыя. Гісторыя пра тое, як адзін прыватны прадпрымальнік здолеў зрабіць вялікую справу для беларускага народа. Яго імя — Марцін Кухта. Сёлета наша краіна (але яшчэ і суседняя Літва) адзначае 140 гадоў з дня нараджэння гэтага чалавека і нагадвае пра яго справу, якая ўжо аднойчы даказала сілу друкаванага слова на роднай мове.

Марцін Кухта, той самы друкар, што выдаў у Вільні «Вянок» Максіма Багдановіча і пра каго ён пісаў у сваім кранальным вершыку: «... Я не самотны, я кнігу маю...»

Кухта-друкар выдаў шмат кніг, але яшчэ і часопісы, газеты. Іх можна пабачыць на выставе ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі, прысвечанай выдаўцу пачатку XX стагоддзя, які працягваў праз кнігі высокую справу беларускага асветніцтва. Хоць сам ён пра гэта мог і не думаць (мы не даведаемся, якія матывы ім кіравалі), але атрымліваецца, што добрыя справы заўсёды паўстаюць на глебе шчырасці.

Марцін Кухта сапраўды ўмеў зрабіць так, што кнігі (і наогул друкаваная прадукцыя) станавіліся часткай жыцця. Як жа інакш, для друкара гэта было нават справай гонару. Але не ўзнікла б гэтай яго справы — славутай друкарні ў Вільні, каб ён не адчуў, што трэба скарыстаць момант (можа быць, для сябе самога найперш). Кухта быў па натуры прадпрымальнікам. Папрацаваўшы ў Санкт-Пецярбургу наборшчыкам, засвоіўшы гэты від працы, ён вярнуўся на Радзіму з пэўнай сумай. І не паклаў яе ў куфэрак, а ўклаў у адкрыццё друкарні (разам з Вілейшысам). І калі выходзіць закон у Расійскай імперыі, які здымае абмежаванне на выкарыстанне мясцовых моў у заходніх губернях, то Кухта скарыстоўвае гэты момант для развіцця справы, прычым, на карысць не толькі сабе. У 1906 годзе ён заснаваў у Вільні друкарню, што мела права выпускаць кнігі, газеты і часопісы на ўсіх еўрапейскіх мовах. У тым ліку — на беларускай. Не менш за 60 кніжных выданняў на беларускай мове выдаў Марцін Кухта з 1906 па 1915 гады. Акрамя таго, друкаваў яшчэ і на польскай, і на літоўскай мовах кнігі, газеты і часопісы. Выставу ў гонар віленскага друкара наведалі прадстаўнікі Літоўскай Рэспублікі — у гэтыя дні нашы блізкія суседзі адзначаюць 25-годдзе незалежнасці. Між іншым, справа Марціна Кухты паўплывала на нараджэнне ідэі беларускай незалежнасці.

Выстава складзена з фондаў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, дзе прадстаўлены віленскія выданні пачатку XX стагоддзя.

У 1906 годзе ў друкарні Марціна Кухты выходзіць газета «Наша Доля», а потым і «Наша Ніва», якая ў той час стварае ўзор літаратурнай беларускай мовы. Яшчэ і таму, што з выданнем супрацоўнічаюць Янка Купала, Якуб Колас, Максім Багдановіч, Цётка, Алесь Гарун, Змітрок Бядуля, Цішка Гартны — шэраг імёнаў можна працягваць: са старонак газеты прыходзіла слова ўсіх нашых выдатных літаратараў таго часу. І гэта можна пабачыць — арыгіналы першых нумароў «Нашай Нівы», асобнікі «Беларускага календара» (папулярнае выданне ва ўсіх сэнсах, тыраж даходзіў аж да 8 тысяч), славуты «Вянок», які назаўсёды ўпісаў імя Марціна Кухты ў вечнасці. А можа быць, нават калі б не вершык Багдановіча, то ўсё роўна яго захавала б гісторыя: з друкарні выйшаў зборнік Янкі Купалы «А хто там ідзе?», «Кароткая гісторыя Беларусі» Вацлава Ластоўскага (у 1910 годзе), «Родныя з'явы» Якуба Коласа, «Рунь» Максіма Гарэцкага, «Беларуская граматыка для школ» Браніслава Тарашкевіча, «Курганная кветка» Канстанцыі Буйло (у 1914-м). Гэта была не проста друкарня, а месца яднання, кропка ў прасторы, з якой пачыналася сучасная беларуская літаратура. З Кухтам супрацоўнічалі выдавецкая суполка «Наша хата» і «Беларускае выдавецкае таварыства». Ён быў знаёмы з імі, тымі, каго мы называем сёння класікамі, але тады яны ўсе пачыналі, з натхненнем, імпэтам, з жаданнем стварыць Беларусь і дзеля яе. Праўда, пакуль жыла мара пра яе. А яны яшчэ толькі пачыналі звяртацца да людзей і не мелі шырокай вядомасці. А Кухта ўсё роўна супрацоўнічае з імі. Рызыкуе як выдавец (ну, здавалася б, справа амаль бесперспектыўная, чыста ў плане бізнесу). Верыць у іх? Верыць у беларускую мову? У ідэю, якой яны служаць? Ці служыць і сам?..

Кожны чалавек трапляе ў жыцці ў такія абставіны, калі робіць свой выбар. У кагосьці ён грамадзянскі, а ў кагосьці прафесійны, па справе, у кагосьці жыццёвы ці чалавечы. Падаецца, што Марцін Кухта ішоў ад жыцця, ад таго, што на той момант яно прапаноўвала, і гэта неяк спалучалася з яго друкарскай справай. І па жыцці вырашаў праблемы, якія з'яўляліся. Штодня. Паступова. Па меры іх паступлення. А было ж шмат усялякай мітусні, якой можна было пазбегнуць. Чыста чалавечы. Абраць больш спакойны варыянт таго ж самага бізнесу, чым гэтая беларуская справа. Але, можа быць, усё не так, і гэта не людзі выбіраюць справы, а якраз наадварот? І тады насамрэч кропля камень точыць: ёсць жа мы, у руках вось тая літаратурная мова, якую стваралі нашы класікі. Што з ёй рабіць — зноў-такі выбар, які робіць кожны. 100 гадоў прайшло. Але ведаеце, што ў гэтым усім самае аптымістычнае? Наяўнасць выбару.

Шмат думак народзіць агляд выставы, якая складзена з фондаў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, дзе прадстаўлены віленскія выданні пачатку XX стагоддзя «з друкарні пана Марціна Кухты». Друкарні, якая існавала ў Вільні 100 гадоў таму і трошкі больш за дзесяцігоддзе (да 1918 года). Сам Марцін Кухта пражыў да 1956-га. Але ўсе ўзгадваюць той час, калі ў яго была справа, адзначаная асаблівым сэнсам: стварацьлітаратуру для цэлага народа.

Ларыса ЦІМОШЫК

УНП 100023492

ГОДОВОЙ ОТЧЕТ

ОАО «БЕЛНИИЛИТ»

220118, г. Минск, ул. Машиностроителей, 28

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2014 г.

АКТИВЫ	Код строки	На 31 декабря 2014 г.	На 31 декабря 2013 г.
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	25 212	25 352
Нематериальные активы	120	5 379	7 369
Доходные вложения в материальные активы	**130**	**12 033**	**12 167**
Вложения в долгосрочные активы	140	921	80
Отложенные налоговые активы	160	151	154
Прочие долгосрочные активы	180	-	-
ИТОГО по разделу I	**190**	**43 696**	**45 122**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	**210**	**6 950**	**11 940**
Расходы будущих периодов	230	18	517
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	24	60
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	6 777	3 792
Денежные средства и их эквиваленты	270	1 603	331
ИТОГО по разделу II	**290**	**15 372**	**16 640**
БАЛАНС (190+290)	**300**	**59 068**	**61 762**
СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	**Код строки**	**На 31 декабря 2014 г.**	**На 31 декабря 2013 г.**
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	24 020	24 020
Резервный капитал	440	251	222
Добавочный капитал	450	20 593	20 683
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	5 306	3 933
ИТОГО по разделу III	**490**	**50 170**	**48 858**
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Доходы будущих периодов	540	6 100	5 807
ИТОГО по разделу IV	**590**	**6 100**	**5 807**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочная кредиторская задолженность	**630**	**2 798**	**6 970**
Доходы будущих периодов	650	-	127
ИТОГО по разделу V	**690**	**2 798**	**7 097**
БАЛАНС (490+590+690)	**700**	**59 068**	**61 762**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ

Наименование показателей	Код строки	За январь–декабрь 2014 г.	За январь–декабрь 2013 г.
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	31 523	31 218
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	28 997	26 319
Валовая прибыль (010-020)	**030**	**2 526**	**4 899**
Управленческие расходы	040	1 101	1 362
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030-040-050)	**060**	**1 425**	**3 537**
Прочие доходы по текущей деятельности	070	12 417	14 698
Прочие расходы по текущей деятельности	080	14 151	15 703
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (060+070-080)	090	-309	2 532
Доходы по инвестиционной деятельности	**100**	**2 725**	**2 084**
Расходы по инвестиционной деятельности	**110**	**668**	**545**
Доходы по финансовой деятельности	**120**	**1 629**	**785**
Расходы по финансовой деятельности	**130**	**973**	**1 133**
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100-110+120-130)	**140**	**2 713**	**1 191**
Прибыль (убыток) до налогообложения (090+140)	**150**	**2 404**	**3 723**
Налог на прибыль	160	524	782
Изменение отложенных налоговых активов	170	-3	-3
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	190	0	-3
Чистая прибыль (убыток) (150-160+170-190-200)	**210**	**1 877**	**2 935**

Директор ОАО «БЕЛНИИЛИТ» **А.П. Мельников**

Главный бухгалтер **Н.В. Ванзонок**

ИЗВЕЩЕНИЕ
о проведении 14 апреля 2015 года торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего на праве хозяйственного ведения унитарному предприятию «Поречье Белкоопсоюза»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)		
Наименование, характеристики, местонахождение продаваемого имущества, сведения о земельном участке	**Начальная цена с НДС, бел. руб.**	**Размер задатка, бел. руб.**
«А 2/к. Здание детского сада» общей площадью 1083,2 кв. м, инв. номер в ЕГРНИ 500/С-18102, расположенное по адресу: г. Минск, пр-т Партизанский, д. 71Б (назначение: здание специализированное для образования и воспитания; площадь земельного участка – 0,3834 га, кадастровый номер 500000000002001592); забор (ограждение); ворота; калитка; навес теневой (беседка) (4 шт.); сарай (склад).	10 567 351 040	1 056 735 104

Продавец имущества: унитарное предприятие «Поречье Белкоопсоюза», пр-т Победителей, 17, 220004, г. Минск.

Организатор торгов: УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего на праве хозяйственного ведения унитарному предприятию «Поречье Белкоопсоюза», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток (задатки) перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается на условиях продавца (в соответствии с проектом договора купли-продажи, представленным продавцом) и подписывается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется не позднее 30 календарных дней со дня подписания договора купли-продажи.

Торги проводятся **14 апреля 2015 года в 10.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются **с 16.03.2015 по 10.04.2015 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К.Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017)327-48-36
(УП «Минский городской центр недвижимости»);
(017)226-97-08
(унитарное предприятие «Поречье Белкоопсоюза»).

Уважаемые акционеры ОАО «Мостоотряд №88»

В СВЯЗИ С ВНЕСЕНИЕМ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ВОПРОСА В ПОВЕСТКУ ДНЯ ОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ

ОАО «Мостоотряд №88»,

которое состоится 20 марта 2015 года,
ПРИНИМАЕТСЯ ПОВЕСТКА ДНЯ В СЛЕДУЮЩЕЙ РЕДАКЦИИ:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности общества в 2014 году и об основных направлениях деятельности общества в 2015 году.

2. Отчет о работе наблюдательного совета в 2014 году. Оценка деятельности директора общества наблюдательным советом.

3. Утверждение заключения аудиторской проверки финансово-хозяйственной деятельности общества за 2014 год, заключение ревизионной комиссии по результатам проверки деятельности общества за 2014 год.

4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках общества за 2014 год.

5. Утверждение порядка распределения прибыли, остающейся в распоряжении предприятия за 2014 год. О выплате дивидендов за 2014 год.

6. Утверждение направлений использования чистой прибыли общества в 2015 году. О выплате дивидендов в 2015 году.

7. Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии общества.

8. Определение условий вознаграждения и компенсации для членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

9. Об утверждении локального нормативного акта – Положения о дивидендной политике ОАО «Мостоотряд №88».

10. О рассмотрении отчета представителей управляющей компании в ОАО «Мостоотряд №88» о расходовании в 2014 году средств от дивидендов по государственным акциям, находящимся в хозяйственном ведении Управляющей компании холдинга.

11. О реорганизации ОАО «Мостоотряд №88» путем присоединения к ОАО «СМТ №8».

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по указанному выше адресу в рабочие дни **с 11 марта 2015 г. с 13.00 до 16.45** по месту нахождения общества у председателя наблюдательного совета, а в день собрания – в помещении, где оно будет проводиться – в здании управления на втором этаже (приемная руководителя).

Собрание пройдет по адресу: **г. Минск, ул. Промышленная, д. 16, второй этаж, приемная руководителя.**

Регистрация участников собрания с **15.00** до **15.25** по месту проведения собрания.

Начало работы собрания – 20 марта 2015 года в 15.30.

Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию **на 10 марта 2015 года.**

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

Наблюдательный совет

УНП 100299744

Ровенская товарная биржа

Украина, г. Ровно, ул. Драгоманова, 27
+3803626205 24, +380362620588

- **ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА**
- **ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ**

извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества иностранного предприятия «Томашгородский КДЗ»

Лот № 1	Имущество ИП «Томашгородский КДЗ»	Украина, Ровенская обл., Рокитновский р-н, пгт. Томашгород, ул. Заводская, 3	Начальная цена с НДС, доллары США	Задаток с НДС, доллары США	Шаг аукциона, %
			924 000	92 400 (подлежит уплате в гривнах по курсу Нацбанка Украины на дату платежа)	1

Продавец (собственник) имущества: Открытое акционерное общество «Дорстройиндустрия» (Республика Беларусь, Минская область, Дзержинский район, город Фаниполь, улица Заводская, 1). **Организатор аукциона:** Ровенская товарная биржа (договор о проведении аукциона от 04.03.2015)

ОПИСАНИЕ

административно-бытовое здание (индексный № свидетельства о праве собственности: 32601088; год постройки – 1974, этажей – 3, площадь – 1155,9 кв.м;
здание механических мастерских (индексный № свидетельства о праве собственности: 32613084); год постройки – 1978, этажей – 3, площадь – 394,7 кв.м;
центральный склад (индексный № свидетельства о праве собственности: 32616728); год постройки – 1977, этажей – 1, площадь – 464,7 кв.м;
насосная станция (индексный № свидетельства о праве собственности: 33350312); год постройки – 1977, этажей – 1, площадь – 23,8 кв.м;
склад запчастей (индексный № свидетельства о праве собственности: 33344717); год постройки – 1973, этажей – 1, площадь – 81,7 кв.м;
проходная (индексный № свидетельства о праве собственности: 33333564); год постройки – 1988, этажей – 1, площадь – 55,9 кв.м;
здание весовой (индексный № свидетельства о праве собственности: 33020130); год постройки – 1987, этажей – 1, площадь – 6,8 кв.м;
корпус первичного дробления (индексный № свидетельства о праве собственности: 32613977); год постройки – 1974, этажей – 1, площадь – 123,2 кв.м;
корпус вторичного дробления (индексный № свидетельства о праве собственности: 32758057); год постройки – 1974, этажей – 1, площадь – 136,8 кв.м;
корпус сортировки (индексный № свидетельства о праве собственности: 32755484); год постройки – 1974, этажей – 2, площадь – 579,9 кв.м;
трансформаторная подстанция (индексный № свидетельства о праве собственности: 32869009); год постройки – 1974, этажей – 1, площадь – 70,8 кв.м;
погрузочный цех (индексный № свидетельства о праве собственности: 33354117); год постройки – 1990, этажей – 1, площадь – 55,7 кв.м.

ИНЫЕ ОСНОВНЫЕ СРЕДСТВА:

Кабельная линия КЛ 10 кВ №1, инв. №266
Кабельная линия КЛ 10 кВ №2, инв. №267
Линия внешнего освещения, инв. №268
Канализационная сеть, инв. №269
Будка заправщика, инв. №49
Ёмкость 10,0 куб.м, инв. №195
Ёмкость 50,0 куб.м, инв. №193
Ёмкость 5,0 куб.м, инв. №192
Ёмкость 5,0 куб.м, инв. №190
Бензоколонка, инв. №191
Колонка ТРК, инв. №83
Железнодорожный путь, инв. №161
Железнодорожный бункер, инв. №158
Железнодорожный бункер, инв. №157
Ёмкость, 5,0 куб.м, инв. №189
Газгольдерный резервуар, инв. №328
Распределительная стенка, инв. №11-№12, инв. №64
Подпорная стена, инв. №258
Конвейерная галерея № 1, инв. №86
Конвейерная галерея № 2, инв. №92
Конвейерная галерея № 3, инв. №96
Конвейерная галерея № 4, инв. №99
Конвейерная галерея № 5, инв. №100
Конвейерная галерея № 6 , инв. №123
Приемный бункер , инв. №104
Погрузочная галерея № 1, инв. №159
Погрузочная галерея № 2, инв. №162
Пожарный водоем, инв. №257
Автодорога, инв. №215
Бытовая комната, 4 х 6 м, инв. №47
Забор железобетонный, 120 м, инв. №60
Асфальтное покрытие, инв. №259
Ограждение территории металлическое, инв. №263
Смотровая яма, инв. №281
Наружные сети водопровода, инв. №318
Компьютер Sempron, к-т, инв. № 239
База Senao SN-258, инв. №241
База Senao SN-258, инв. №242
Компьютер Intel, к-т, инв. №245
Ноутбук "TOSHIBA", инв. №255
Принтер Canon LBP-6000, инв. №283
Мережа "Інтернет", инв. №284
Тепловентилятор С-12, инв. №50
Оборудование РУ-10 кВ, инв. №61
Трансформатор ТСЗ 6,3, инв. №179
Трансформатор ТСКС40/145/10-УЗ, инв. №138
Пресс-клещи гидравлические VOK-300, инв. №212
Пылесос, инв. №243
Конденсаторная установка УК-Е 04-200, инв. №256
Оборудование РУ-0,4 кВ, инв. №278
Громкоговорящая связь, инв. №134
Преобразователь ПДД-15, инв. №22
Трансформатор 630/10, инв. №228
Разъединитель РПНДЗ 10/400, инв. №147
Кран козловой ККС-3,2, инв. №265
Трансформатор ТМ-400, инв. №24
Люнет с роликами ДП-300, инв. №271
Нагнетатель масла GS-5, инв. №280
Устройство пусковое УП 12/24, инв. №277
Переносное заземление ЗПЛ-1М, инв. №274
Переносное заземление ЗПЛ-10М, инв. №275
Переносное заземление 10 кВт, инв. №276
Установка бенз.генератор КСЕ 6500, инв. №211
Кран-балка (l - 12 м), инв. №200
Таль электрическая 2,0 т, инв. №26
ЛЕП - 6 кВ, инв. №317
Передвижная линия электропередач, инв. №261
Экскаватор ЕКГ-5А, инв. №207
Буровой станок 4СБШ-200, инв. №103
Ячейка ЯКНО-6 Р, инв. №107
Экскаватор ЕКГ-5А, инв. №222
Светильник ДКСТ-200, инв. №221
Ячейка ЯКНО-6 Р, инв. №262
Трансформаторная подстанция 400 / 6, инв. №254
Бульдозер ДЗ-171 Т-170, инв. №235
Бульдозер МП-18 Т-170, инв. №234
Компрессор ПВ-10, инв. №16
Подстанция КТП-400, инв. №217
Буровой станок 4-СБШ-200, инв. №21
Насосная установка КТС-200-61, инв. №36
Насосная установка Д-250, инв. №37
Сварочный генератор ГДЗ-120 У2, инв. №45
Ячейка ЯКНО-6 Р, инв. №46
Заточный станок АБ-2-32, инв. №48
Подстанция ПКТН-400, инв. №216
Экскаватор АТЕК-881, инв. №122
Выпрямитель сварочный ВД-306, инв. №167
Выпрямитель сварочный ВД-306, инв. №168
Измеритель расхода топлива Fuel, инв. №196
Измеритель расхода топлива Fuel, инв. №197
Компл. трансф. подстанция КТП 40/6, инв. №121
Трансформатор ТСЗ1-4.0, инв. №220
Компрессор ГВС-06/12, инв. №30
Трактор МТЗ-80, инв. №34
Экскаватор ЭО-2621, инв. №69
Заправщик РЖС, инв. №17
Аппарат высокого давления, инв. №144
Пускозарядное устройство, инв. №153
Автокран КС-3562, инв. №18
ЗИЛ-130, ВК1910 ВВ, инв. №15
АТЗ-2,5, 69-27 РВК, инв. №14
Сварочный агрегат ВД-306 У-2, инв. №170
Конвейер № 16 В-1000, инв. №154
Конвейер № 15 В-1000, инв. №155
Бульдозер Т-170, инв. №156
Веса вагонные ТВВ-150 13,5, инв. №29
Измеритель расхода топлива Fuel, инв. №198
Измеритель расхода топлива Fuel, инв. №199
Бульдозер Т-130 М, инв. №223
Веса конвейерные ВК-003, инв. №180
Измеритель расхода топлива VZ0-15, инв. №252
Разгонщик зазоров Р-Н-01, инв. №251
Сварочный выпрямитель ВД-306, инв. №187
Тепловоз ТГМ-4А, инв. №163
Радиостанция ТК-2107, инв. №203
Радиостанция ТК-2107, инв. №204
Кран мостовой, 15 т, инв. №102
Кран мостовой, 10 т, инв. №97
Кран мостовой, 10 т, инв. №75
ЩСУ - корпус № 1, инв. №113
ЩСУ - корпус № 2, инв. №114
ЩСУ - корпус № 3, инв. №115
Дробилка КСД-1750, инв. №132
Дробилка СМД-111А, инв. №128
Дробилка КМД-1750, инв. №105
Грохот ГИЛ-52, инв. №81
Грохот ГИСЛ-62, инв. №108
Грохот ГИСЛ-62, инв. №117
Грохот ГИЛ-52, инв. №116
Грохот ГИЛ-52, инв. №28
Питатель 1-15-90, инв. №93
БелАЗ-7522, ТО-461 РВ, инв. №5
БелАЗ-7522, ТО-460 РВ, инв. №6
БелАЗ-7522, ТО-459 РВ, инв. №7
БелАЗ-7522, ТО-458 РВ, инв. №8
БелАЗ-7522, Т-1296 РВ, инв. №1
БелАЗ-7522, Т-1250 РВ, инв. №3
САЗ-3507, ВК1930 ВВ, инв. №42
ЗИЛ-431412, ВК1912 ВВ, инв. №9
ЛАЗ-695 К ВК1912 ВВ, инв. №4
Прицеп, 2 ПТС-4, инв. №20
Прицеп, 1 РНС-5, инв. №10
ЗИЛ-130-ПМ-80 Т1015 РВ, инв. №11
ВАЗ-210990 ВК 07-31 АЕ, инв. №19
ГАЗ-33104-318-0008870 ВК9246 АН, инв. №39
Автокран КТА-18 (КАМАЗ)ВК9916 АЕ, инв. №23
Автомобиль ГАЗ-31105 (Волга) ВК4850 АМ, инв. №31
КрАЗ-65101 ВК 3297 АР, инв. №44
Токарно-винтовой станок 1-А-63, инв. №63
Пресс-ножницы М-5222, инв. №62
Точильно-шлифовочный станок 3М-634, инв. №58
Пресс гидравлический ОКС-1671, инв. №52
Пресс-молот МА-4129, инв. №56
Станок радиально-сверлильный 2-Е-52, инв. № 57
Станок фрезерный С-Р-82, инв. №54
Станок строч. АТБ-354, инв. №55
Отрезной станок МОД-111, инв. №59
Токарно-винтовой станок 1-К-62, инв. №53
Вертик. сверлильный станок 2-Н-118, инв. №51
Сверлильный станок 2-Н-135, инв. №67
Токарно-винтовой станок 1-А-82, инв. №66
Трансформатор сварочный Nobbi 2150, инв. №43
Таль электрическая 2,0 т, инв. №119
Таль электрическая 0,5 т, инв. №120
Токарно-винтовой станок 1-А-62, инв. №127
Станок заточный 3-М-634, инв. №129
Сварочный агрегат АДБ-30 SVI, инв. №130
Трансформатор ТМЗ 1000/10, инв. №229
Конвейер №2 В-1200, инв. №101
Конвейер №3 В-1200, инв. №98
Конвейер №4 В-1000, инв. №94
Конвейер №5 В-800, инв. №88
Конвейер №6 В-800, инв. №74
Конвейер №7 В-1000, инв. №87
Конвейер №8 В-800, инв. №85
Конвейер №9 В-800, инв. №84
Конвейер №11 В-1000, инв. №76
Конвейер №12 В-1000, инв. №77
Конвейер №13 В-650, инв. №78
Конвейер №14 В-650, инв. №79
Конвейер №1 В-1000, инв. №80
Конвейер №10 В-650, инв. №12
Циклон со сборником, инв. №164
Трансформатор ТМЗ-1000, инв. №110
Сварочный трансф-р ВД-306, инв. №65
Выпрямитель сварочный ВД-306, инв. №35
Домкрат 100 т, инв. №40
Домкрат 100 т, инв. №41
Металлодетектор "Барьер", инв. №141
Выпрямитель ВД-310 (3806) , инв. №145
Выпрямитель сварочный ВД-306, инв. №226
Насос "Гном" 10/10, инв. №232
Насос "Гном" 10/10, инв. №233
Трансформатор ТМЗ-6,3, инв. № 218
Трансформатор ТМЗ-6,3, инв. № 219
Насос "Гном" 10х10, инв. №279
Ацетиленовый генератор, инв. №137
Бетономешалка, инв. №148
Компрессор с пасов. приводом, инв. №149
Мотокоса FS 450 K, инв. №146
Сварочный полуавтомат DECA, инв. №188
Станок деревообрабатывающий КС, инв. №250
Сейф BS-Д750, инв. №171
Сейф BS-K670, инв. №172
Сушильный шкаф СНОЛ 43/350, инв. №174
Прес-50, инв. №260
Теодолит 2-ТЗ ОП, инв. №106
Веса электронные KERN, инв. №175
Холодильник "Снайге", инв. №142
Бензопила MS-290, инв. №143
Стол "Рестор", инв. №176
Стол угловой, инв. №182
Стол с приставкой, инв. №183
Стол с приставкой, инв. №184
Стол неспареный, инв. №185
Стол неспареный, инв. №186
Компьютер Celeron, к-т, инв. №112
Телефакс KX-FT 902, инв. №13
Связь "SENAO" к-т, инв. №32
Компьютер Celeron (монитор, принтер) инв. №165
Копировальный аппарат Canon 2016, инв. №169
Компьютер Athlon (монитор, принтер), инв. №125
Спутниковая система DVB, инв. № 133
Компьютер Celeron 2667, к-т, инв. №136
Компьютер (Sempron 2800), к-т, инв. №177
Терминал Nokia 32 PBX, инв. №178
Компьютер Sempron 3400, к-т, инв. №150
Ноутбук "ASUS", X50N, инв. №152
Компьютер Compass, к-т, инв. №230
Терминал Nokia (телефон), инв. №231
Компьютер Intel, к-т, инв. №227
Компьютер Athlon (монитор, принтер), инв. №124

МАЛОЦЕННЫЕ НЕОБОРОТНЫЕ МАТЕРИАЛЬНЫЕ АКТИВЫ:

Система водопровода насосной станции (водоотлив)
Система водопровода насосной станции
Эстакада металлическая под насосную станцию
Ёмкость металлическая для нагревания воды
Шкаф металлический для сбережения газового аппарата
Блиндаж
Кабельная линия электропередач
Мачта освещения № 1
Мачта освещения № 2
Сирена
Шлагбаум
Шлагбаум
Эстакада металлическая под ЯКНО
Щит металлический на бетонной основе
Будка металлическая 2х2 м
Вагончик металлический
Шкаф ШГ-2-300 (6 шт.)
Электроконвектор 2,0 кВт
Лестница металлическая на пантус
Вагончик деревянный на бетонной основе
Туалет кирпичный
Площадка бетонная, I корпус
Дорожка с бетонных плит
Будка металлическая для сварочного аппарата
Оборотные активы (запасы)
Циклон
Эстакада металлическая под трансформатором
Эстакада металлическая под трансформатором
Остатки кирпичной галереи
Лестница корпуса вторичного дробления
Маслоотстойник
Ограждение металлическое, II корпус
Шкаф металлический для инструментов
Ящик металлический на ножках
Сейф металлический
Стеллаж
Щит пожарный
Шкаф ШГ-2-300 (9 шт.)
Шлагбаум
Клетка накачивания шин
Площадка металлическая
Емкость для воды, 4 м.куб.
Корзина металлическая
Вентиляция (остатки)
Щит пожарный
Насосная станция с ресивером
Электроконвектор (2 шт.)
Электроконвектор
Кран-балка
Стол 2-тумбовый
Стол
Контейнер металлический
Лестница раздвижная
Горн кузнечный
Наковальня
Стол-шкаф для инструментов
Стол сварочный
Станок заточный
Дымовая труба
Щит пожарный
Стеллаж металлический
Туалет
Микрометр МК-250
Штангенциркуль 150
Электроконвектор
Умывальник
Телефон
Стул Поло-50 (3 шт.)
Стул 130 кожезаменитель (45 шт.)
Шкаф металический (3 шт.)
Сейф (3 шт.)
Ворота проходной
Мачта освещения № 1
Мачта освещения № 2
Ограждение барьерное АБК
Ограждение склада ГСМ
Клетка для бочок ГСМ
Ограждение клумбы (бордюр)
Ограждение клумбы (бордюр)
Бетонный фундамент (труба котельной)
Колодец водопроводный
Артезианская скважина
Насос (КНС)
Справочник спец. по ОТ
Письменный стол (3 шт.)
Письменный стол
Стол письменный (2 шт.)
Телефоны Nokia (3 шт.)
Конвектор Saturn ST-HT7271
Ограждение металлическое (барьер)
Шлагбаум на склад
Лестница металлическая (под кислород)
Тележка на рельсах
Будка металлическая для баллонов
Стеллажи металлические (6 шт.)
Битумный насос (2 шт.)
Огнетушитель ОУБ (3 шт.)
Огнетушитель (2 шт.)
Устройство для смазки
Огнетушитель
Угловая шлифмашинка
Болгарка
Таль ручная 3 т
Балон
Микрометр МБ-175
Микрометр МК-300
Микрометр МК-400
Микрометр МК-275
Нутромер индикаторный
Штангенциркуль
Нутромер 1100
Штангенциркуль
Шлифовальная машинка
Огнетушитель 2 л. (7 шт.)
Штанга оперативная (2 шт.)
Датчик напряжения 48 кВт (2 шт.)
Мегаометр М 100
Пояс предохранительный 2ПБ
Когти КМ-2
Лазы КМ-3
Переносная смазочная система
Поршневая система для смазывания
Огнетушитель (2 шт.)
Штанга оперативная (3 шт.)
Столбы бетонные (6 шт.)
Кирпичное сооружение
Щит пожарный
Электроконвектор
Электроконвектор 2,0 кВт
Стол
Конвектор 1,0 квт.
Каталог ТЕМ
Телефон
Сейф
Газовые емкости (3 шт.)
Сейф
Мерная посуда
Комплект сит
Шаблон для определения прочности шебня
Электроконвектор 2,0 кВт

ЗЕМЕЛЬНЫЙ УЧАСТОК

Земельный участок: площадь 16.5 га с кадастровым номером участка №1 – № 5625055500:07:005:003, кадастровый № участка №2 – № 56250555000:07:005:0004, находится в аренде ИП «Томашгородский КДЗ» (правопреемник ДУП «Томашгородский КДЗ»). **Целевое назначение:** Земельный участок для строительства объектов промышленности. Право аренды сроком 49 лет. Ограничений (обременений) прав в использовании земель нет. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Украины.

УСЛОВИЯ

Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Лот №1 по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов) – Претендент на покупку, должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Лота №1 в течение 10 (десяти) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона, произвести оплату за имущество в срок согласно договору купли-продажи и возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.
Участник торгов имеет право до начала торгов отозвать свое заявление на участие в них. Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им гарантийного взноса (задатка) возвращается в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения торгов.
Условия оплаты приобретенного на аукционе Лота №1 согласовываются Победителем аукциона (Претендентом на покупку) и Продавцом при заключении договора купли-продажи.
Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 3% (три процента) от цены продажи Лота №1 в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.
На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Украины для Победителя аукциона.

Аукцион состоится 08.04.2015 в 10.00 по адресу: ул. Заводская, 1, г. Фаниполь, Дзержинский р-н, Минская обл., Республика Беларусь, 222750. Помещение актового зала ОАО «Дорстройиндустрия».

Для участия в аукционе приглашаются граждане, юр. лица и индивидуальные предприниматели Украины, Республики Беларусь, иностранные инвесторы, подавшие заявление на участие в аукционе (по форме, установленной Организатором аукциона); предоставившие заверенную банком копию платежного поручения о внесении гарантийного взноса, заявление об ознакомлении с документами, продаваемым Объектом (по форме, установленной Организатором аукциона) и заключившие с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (по форме, установленной Организатором аукциона), а также прилагаются следующие документы: юр. лица – доверенность, выданную представителю юр. лица, копии учредительных документов, свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; индивидуальные предприниматели – копию свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; физ. лица – паспорт, представители физ. лиц – паспорт и доверенность, удостоверенную нотариально; организациям и физ. лицам (нерезидентам Украины, РБ) – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о состоятельности, выданный обслуживающим его банком или иной кредитно-финансовой организацией, с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; представители юр. и физ. лиц (нерезиденты Украины, РБ) – легализованную в установленном порядке доверенность. При подаче документов заявитель (представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юр. лица – документ, подтверждающий полномочия. Подача документов по почте не допускается. Сведения об участниках не подлежат разглашению.

Гарантийный взнос (задаток) перечисляется на р/с 26009705953117 в АТ Райффайзен банк «Аваль», г. Ровно, ул. С. Петлюры, 35, мфо 380805, Получатель – Ровенская товарная биржа, код ЄДРПОУ 23302583 (УНП). Назначение платежа: гарантийный взнос для участия в аукционе по продаже имущества иностранного предприятия «Томашгородский кдз» (Лот №1), **проводимом 08 апреля 2015 года.**

Гарантийный взнос (задаток), уплаченный участником, ставшим Победителем (Претендентом на покупку), будет засчитан в счет окончательной стоимости Объекта. Гарантийный взнос (задаток), уплаченный участниками, не ставшими Победителем аукциона, Организатор аукциона возвращает безналичным платежом на их счета в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона (назначенной даты его проведения в случае признания аукциона несостоявшимся) или с момента регистрации Организатором аукциона отказа участника от участия в аукционе.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни **с 8.30 до 12.00, с 13.00 до 16.30 по адресу: Украина, г. Ровно, ул. Драгоманова, 27, помещение Ровенской товарной биржи.**

Окончание приема заявлений и других необходимых документов – **02.04.2015 в 17.00.**

Заключительная регистрация участников **08.04.2015 с 09.30 до 10.00** по месту проведения аукциона.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектом (Объектами). Контактное лицо для осмотра Объекта (Объектов): **Поляк Владимир Филиппович +38050 434 45 58.**

Организатор аукциона или Продавец вправе снять лот с торгов до объявления его проданным без объяснения причин снятия.

Аукцион проводится в соответствии с Законом Украины «О товарной бирже», Закона Украины «О малой приватизации», Постановления КМУ №803 от 06.06.2007 года «Порядок отчуждения объектов государственной собственности», Правил биржевой торговли.

☎ Организатор: +380362620524, +380362620588 • e-mail: rtb@rivne.com

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ ОБ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ПОМЕЩЕНИЯ

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, местонахождение объекта	Право заключения договора аренды объекта общественного питания, площадью 1034,4, расположенного на вокзале железнодорожной станции Гродно по адресу: г. Гродно, ул. Буденного, 37, сроком 10 лет.
Начальная цена продажи	7 913 160 (семь миллионов девятьсот тринадцать тысяч сто шестьдесят) белорусских рублей с учетом НДС
Коэффициент к базовой арендной величине по договору аренды	- коэффициент 1,3;
Сумма задатка	791 316 (семьсот девяносто одна тысяча триста шестнадцать) белорусских рублей
Продавец	УП «Барановичское отделение Белорусской железной дороги» объединенная станция Гродно, 230023, г. Гродно, ул. Буденного, 37, тел. 8-0152-73-43-52, факс 8-0152-72-24-58
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия аукциона	Без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора аренды	Не позднее

■ Цікаўным на заметку

У ГОСЦІ ДА ДАМАВІЧКА

Майстар-класы па выразанні лыжак, падвойным ткацтве, а таксама па вырабе ўнікальнага напою «Пушчанскі» можна прайсці ў новым Музеі народнага побыту і старадаўніх тэхналогій

Гэты музей знаходзіцца ў пружанскай частцы Белавежскай пушчы, адсюль да Еўрасаюза — тры-чатыры кіламетры напрасткі. Зусім побач пункт спрошчанага перасячэння мяжы «Перапроў-Белавежа». У каго ёсць віза, можа перайсці пехатою ці пераехаць на веласіпедзе дзяржаўную мяжу, і праз тры кіламетры — польская вёска Белавежа. Дарэчы, так і робяць некаторыя наведвальнікі гасцявога доміка, абсталяванага побач з Музеем народнага побыту і старадаўніх тэхналогій.

Святлана КАБЫЛКЕВІЧ не сумняваецца ў існаванні гаспадара з падпечку.

СЯДЗІБА НА МЯЖЫ З ЕЎРАСАЮЗАМ

Новы турыстычны аб'ект даўно задумалі ў нацыянальным парку. У Камянюках ёсць гасцініцы, рэстараны. Там адпачываюць турысты, госці ходзяць на экскурсіі, любуюцца векавым лесам, у музеі прыроды ім расказваюць пра асаблівасці флоры і фаўны. Але супрацоўнікі пушчы даўно планавалі прынцыпова новы аб'ект, які паказаў бы самабытнасць ранейшых лясных жыхароў. З даўніх часоў паўсюль у пушчы туліліся маленькія вёскі. З-за іх аддаленасці ад іншых населеных пунктаў людзі прызвычаіліся весці амаль натуральную гаспадарку. У сядзібе ранейшага пушчанца вырошчвалі і выраблялі ўсё, што трэба для жыцця. Гаспадар узводзіў нямала падсобных памяшканняў, на падворку было шмат свойскай жывёлы. Гаспадыня прала, ткала, пякла хлеб, у хаце не здымалі калыску, а па святах прыязджалі госці.

Такі падворак і з'явіўся ў глыбіні лесу на месцы былога сапраўднага. Ад ранейшага застаўся толькі падмурак. А калі пачалі будоўлю, давялося шмат капаць. Знайшлі нават кулю часоў турэцкай вайны, фрагмент узнагароды — крыжа эпохі ранняй Расійскай імперыі, манеты, гузікі. Значыць, людзі тут жылі вякамі.

Цяпер гасцей у новай сядзібе сустракае культуролаг Святлана Кабылкевіч. Святлана Іванаўна ўпэўнена, што ў гэтым месцы вельмі добрая энергетыка. І сапраўды, мы толькі выйшлі з машыны, прайшлі па грабавай алеі, і ахапіла нейкае асаблівае пачуццё цішыні і спакою.

— Нашы продкі вельмі ўважліва падыходзілі да выбару месца будучага жытла. Ніколі не будаваліся там, дзе здараліся забойствы, пажары альбо пакінула след прыродная стыхія, таксама на скрыжаваннях дарог альбо на закінутых сцяжынах — у народзе гэтыя мясціны лічыліся нядобрымі. Перавагу аддавалі тым участкам, дзе вяліся мурашкі, пчолы, восы, шэршні, дзе адпачывалі дзікія жывёлы.

Сядзіба ў Перарове не мае недахопу ў розных насельніках. У шпакоўнях тут вядуцца не толькі шпакі. Адну хатку на дрэве занялі шэршні. Побач жывуць пчолы. І што цікава, насякомыя мірна суіснуюць, а лічыцца, што шэршні забіваюць пчол. Бываюць і госці з лесу. Яноты прыходзяць чаго-небудзь перакусіць, нядаўна бачылі паблізу і прыгажуна-аленя. На возеры, у некалькіх кіламетрах адсюль, нам пашчасціла ўбачыць арланаў-белахвостаў. Вялізныя велічныя птушкі стаялі на лёдзе. Пасля іх нават цяжка ўявіць яшчэ аднаго карэннага насельніка пушчы — каралька, трое птушанят якога памяшчаюцца ў напарстак...

ПА ЗВЫЧАЯХ ПРОДКАЎ

Святлана Іванаўна расказвае, як будавалі хату раней. Ва ўсім наваколлі да гэтай пары, дарэчы, лічыцца добрым той дом, які ўзведзены з пушчанскага дрэва. Дык вось дасведчаны гаспадар дзелавую драўніну нарыхтоўваў зімой альбо самай ранняй вясной, калі жыватворныя сокі дрэва былі ў зямлі. Асаблівая ўвага надавалася закладцы першага вянца. Ва ўсходнім куце заўсёды клалі жменьку збожжа, крыху

Нашы продкі вельмі ўважліва падыходзілі да выбару месца будучага жытла. Перавагу аддавалі тым участкам, дзе вяліся мурашкі, пчолы, восы, шэршні, дзе адпачывалі дзікія жывёлы.

Фота Валерыя КАРАЛЯ.

мёду ў сотах, а таксама асвячоную галінку ядлоўцу. Усё гэта служыла надалей абярэгам жытла.

І засяленне ў хату было асаблівым абрадам. Далёкія продкі верылі, што той, хто першым пераступіць парог, першым і памрэ. Таму спачатку на ноч пускалі ката альбо пеўня. Лічылася, што кот першым сустракае гаспадара на тым свеце, а певень — сімвал усёй гаспадаркі, без яго скаціна не вядзецца і карова не доіцца. Ужо на наступны дзень у хату заходзілі людзі. Галава сям'і трымаў на парозе ручнік, за які па старшынстве адзін за адным браліся ўсе сямейнікі — і разам пераступалі парог. Пры гэтым не забываліся паклікаць дамавіка са сваёй старой хаты. Парог меў асаблівае значэнне, яго шанавалі як вароты ў іншы свет. Таму і цяпер на Палессі цераз парог не пазычаюць і не вітаюцца.

Пытаемся ў Святланы Іванаўны, на падставе якога матэрыялу яна складае свой цікавы і займальны аповед пра пушчанскія традыцыі. Аказалася, што нарадзілася і вырасла цяперашняя гід зусім недалёка, на пружанскім ускрайку пушчы ў вёсцы Роўбіцк. Многія паданні свайго краю ведае з дзяцінства. А пазней з дачкой, студэнткай філалагічнага факультэта, правяла цэлую экспедыцыю па навакольных вёсках. Запісвалі легенды, песні, казкі, збіралі старадаўнія прылады працы, якія захоўваліся ў бабулек на гарышчы.

І цяпер Музей народнага побыту і старадаўніх тэхналогій мае неблагую калекцыю рэчаў, якімі карысталіся продкі. У сенцах стаяць двое жорнаў, вырабленых з суцэльнай калоды, — хоць цяпер мялі збожжа. Адны жорны прывезены з Пружаншчыны, другія — з суседняй Камянеччыны, як і ступы для здрабнення круп. Цікава, што ў адной мясцовасці зроблена так, што трэба таўчы ў ступе адной рукой, і такім чынам можна мяняць рукі, а ў другой трэба працаваць на ўсю сілу адразу абедзвюма рукамі.

У зале жаночых рамёстваў нам расказваюць, як праходзілі раней вясковыя вячоркі. О, гэта не толькі суменаснае ткацтва, прадзенне. Гэта, па-цяперашняму, тусоўка, выхад у свет. Тут знаёміліся, заляцаліся пад пільным і спрактыкаваным вокам матуль. А потым і сватоў засылалі.

І ПРАСНІЦА, І БРОВАР

Цяпер у зале стаіць станок для падвойнага ткацтва. Гэтая тэхніка захавалася ў лічаных куточках краіны. І майстрых, якія ёй валодаюць, адзінкі. Калі праводзяцца святы альбо чакаецца вялікая экскурсія, прыязджае Марыя Ягавенка з Роўбіцка і дае ахотным майстар-клас. Прыязджаюць таксама бондар і разьбяр па дрэве. Госці могуць пад кіраўніцтвам майстра выразаць, напрыклад, простую лыжку і забраць яе на памяць.

Але ж галоўнай славутасцю новай сядзібы мужчыны-наведвальнікі называюць бровар. Будынак з бярвення пад чаротавым дахам стаіць крышачку наводдаль. Тут вырабляецца фірмовы напой «Пушчанскі». Сяргей Такарчук, ляснік мясцовага лясніцтва, адказны за якасць «пушчанкі», гаворыць, што робяць яе так, як рабілі дзяды: абавязкова крынічная вада, мука з жыта або трыцікале. Ёсць нямала нюансаў наконт тэмпературнага рэжыму, вымешвання, падрыхтоўкі брагі. З двух мяхоў мукі атрымліваецца ад двух да трох вёдзер арыгінальнага 52-градуснага напою.

Пакаштаваць яго можна ў карчме «Хутарок», якая служыць дэгустацыйнай залай комплексу. Кошт «пушчанкі» супастаўны з цаной віскі. Як заўважыла гаспадыня карчмы Алена Хоміч, гарэлка і каньяк адпачываюць на барнай паліцы, на іх няма попыту. А вось пад «пушчанку» госці з задавальненнем частуюцца бульбай, запраўленай смажаным салам ды каўбаскай па хатнім рэцэпце. Ну і салёныя гурочкі і памідоры, квашаная капуста, якія тут самі нарыхтоўваюць, таксама ў пашане.

— Новы музейны комплекс запрацаваў нядаўна, у канцы мінулага года. Тут паспелі пабываць турысты з Расіі, Польшчы, Украіны. І свае не абыходзяць, — расказвае гаспадыня гасцініцы Ірына Бульчук. — У гасцінічным дамку ёсць тры нумары для тых, хто асабліва цэніць спакой і цішыню. Праўда, яе хутка парушыць шматгалосы птушыны хор. Але зацішша перад вясною ў пушчы таксама асаблівае.

— У сядзібе ўсё асаблівае, — пераконвае нас Святлана Іванаўна. Дамавічок, напрыклад, наш гаспадар з падпечку.

— ?!

— Напярэдадні адкрыцця дом прыбралі, вымылі вокны, пакрылі лакам падлогу ў сенцах і замкнулі дзверы. Ранкам адчынілі — а на падлозе трыадбіткі голай левай ступні 32-33 памеру.

Іх добра відаць і цяпер.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Пружанскі раён

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ЧАСТУЙЦЕСЯ!

Прысмакі з сухафруктаў

У любы час года хочацца прысмакаў. Духмяных, натуральных, карысных і абавязкова простых у прыгатаванні. Ласункі з сухафруктаў — гэта карысна, проста, арыгінальна.

ШАКАЛАДНЫЯ ЦУКЕРКІ

Спатрэбіцца: *сухафрукты (курага, разынкі, чарнасліў), арэхі, мёд, плітка чорнага шакаладу.*

Мыем і прасушваем сухафрукты, здрабняем разам з арэхамі ў блэндары або мясарубцы. Змешваем з мёдам. Мёд можна ўзяць той, які больш падабаецца, але столькі, каб маса не распадалася, але і не расцякалася. З атрыманай масы скочваем шарыкі. Плітку шакаладу разломваем на кавалачкі і растопліваем у мікрахвалевай печы або на вадзяной лазні. У растоплены шакалад абмакваем шарыкі так, каб яны былі цалкам ім пакрытыя.

ЭНЕРГЕТЫЧНЫ БАТОНЧЫК

Спатрэбіцца: *семачкі сланечніку, аўсяныя шматкі, сухафрукты, какосавая габлюшка, мёд.*

Арэхаў, шматкоў і сухафруктаў бярэм пароўну. Какосавай габлюшкі — у тры пальцы для паху, мёд дабаўляем патроху ў працэсе вымешвання. Здробненыя арэхі, шматкі, семачкі і какосавую габлюшку абсмажваем на сухой патэльні. Сухафрукты прамываем і здрабняем у блэндары або мясарубцы. Змешваем усе інгрэдыенты ў зручнай глыбокай місцы. Патроху дабаўляем мёд і вымешваем пакуль не атрымаецца густая маса. Выкладваем яе ў неглыбокую форму, утрамбоўваем і робім невялікія надрэзы (каб было зручна разломліваць батончыкі). Кладзем у халадзільнік на паўгадзіны. Кожны батончык запакоўваем у харчовую плёнку.

Пры жаданні можна абмакнуць батончык у растоплены шакалад.

ДЫЕТЫЧНАЕ АЎСЯНАЕ ПЕЧЫВА

Спатрэбіцца: *сухафрукты — разынкі, курага, чарнасліў, інжыр і ўсё, што вам падабаецца, — 3-4 ст. лыжкі, аўсяныя шматкі — 2 шклянкі, фруктовае пюрэ з банана (яблыка, грушы) — 200 г, какосавая габлюшка — у тры пальцы.*

Здрабніць шматкі ў блэндары. Буйныя сухафрукты парэзаць. Змяшаць шматкі, сухафрукты і пюрэ ў глыбокай місцы, дабавіць какосавую габлюшку. Сталовай лыжкай выкласці масу на змазаную раслінным алеем паперу для выпечкі (улічваючы адлегласці паміж печывам) і выпякаць у гарачай духоўцы пры тэмпературы 180-200 градусаў 15-20 хвілін.

РАПТАМ СПАТРЭБІЦЦА

Што можа пена для галення?

У кожнага мужчыны, які паважае сябе, акрамя зубной пасты, мыла і шампуню, у ваннай абавязкова павінна быць пена для галення. Цікава, што яе можна выкарыстоўваць не толькі па прамым прызначэнні.

1. Змазка для дзвярэй

Ніхто не любіць гук рыпучых дзвярэй, акрамя аматараў фільмаў жахаў. На жаль, не заўсёды алей для змазкі шарніраў ёсць пад рукой. Гэтую праблему можна лёгка вырашыць з дапамогай пены для галення. Нанясіце, пакіньце на некалькі хвілін, вытрыце — гатова!

2. Чысцільны сродак для змяшальніка

Воданепрымальны крэм для галення можа пачысціць водаправодную арматуру да бляску, калі пад рукой няма сродку для чысткі, а вы, напрыклад, чакаеце гасцей, якія прыйдуць з хвіліны на хвіліну.

3. «Антызапацявальнік» для люстэрка ў ванай

Пасля асвяжальнага душу вы збіраецеся скарыстацца ласьёнам або пачысціць зубы, але люстэрка запацела. Што ж рабіць? Спробы вырашыць гэтую праблему з дапамогай ручніка не пакінуць нічога, акрамя разводаў на люстраной паверхні. Але тыя, хто рэгулярна мые люстэрка пенай для галення, заўсёды могуць любавацца сабой у ім, бо яно не пацее. Пена стварае тонкую плёнку на паверхні люстэрка, і кроплі вільгаці не асядаюць на ім.

4. Плямавыводнік

Засохлы гарчычны соус, якім запэцкана кашуля, вельмі цяжка адмыць. Аднак калі вы адразу выцераце запэцканае месца, а потым нанесяце на яго пену для галення, то праз некалькі хвілін ад плямы не застанецца ніякага следу.

5. Адмывае фарбу

Пасля працы з фарбай, нават калі вы стараліся быць акуратнымі, сляды ад яе ўсё роўна застаюцца на руках. Існуюць шкіпінарныя і іншыя падобныя сродкі, якія могуць дапамагчы вырашыць гэтую праблему, але яны маюць уласцівасць раз'ядаць скуру. Нанясіце невялікую колькасць пены для галення на рукі, патрыце, і скура лёгка адмыецца. Пры гэтым ніякага раздражнення!

Паважаную, любую матулю і бабулю
Ганну Іосіфаўну НІКІФАРАВУ
з г. Магілёва
віншуем з 90-годдзем!

Цябе няма на свеце даражэй,
Адна-адзіная ты ў нас,
Як у нябёсах сонца.
І Бог цябе няхай
заўсёды беражэ!
Здароўя зычым
мы табе бясконца!

Сын Анатоль, Таццяна, унучка Настасся.

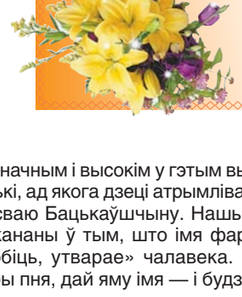

Даты | Падзеі | Людзі

14 САКАВІКА

1564 год — у Маскве выхадцамі з беларускіх земляў друкарамі Іванам Фёдаравым і Пятром Мсціслаўцам была выдадзена першая руская друкаваная кніга «Апостал». Гэтую падзею прынята лічыць датай пачатку кнігадрукавання на Русі. З пасляслоўя да «Апостала» вядома, што паліграфічныя работы вяліся на працягу цэлага года. Тэкст кнігі быў адрэдагаваны і падрыхтаваны да друку пры ўдзеле мітрапаліта Макарыя. Першадрукаваны «Апостал» вызначаецца высокай рэдактарскай культурай. У ім не знойдзена ніводнай арфаграфічнай памылкі або падчысткі. Даследчыкаў да гэтага часу ўражваюць высокамастацкія гравюры, філігранны малюнак шрыфту, арыгінальна выканаяны застаўкі і выдатная якасць двухколернага друку.

1879 год — у нямецкім горадзе Ульме нарадзіўся Альберт Эйнштэйн, нямецкі фізік, адзін з заснавальнікаў сучаснай фізікі, Нобелеўскі лаўрэат. Пачатковую адукацыю ён атрымаў у каталіцкай школе Мюнхена. Аднак неўзабаве Альберт захапіўся чытаннем навуковай літаратуры, і для яго больш не існавала ніякіх аўтарытэтаў, акрамя Навукі. Падчас вучобы ў гімназіі Альберт Эйнштэйн лічыўся праблемным вучнем. Ён увесь час спрачаўся з настаўнікамі і несур'ёзна ставіўся да ўсіх прадметаў, акрамя матэматыкі і латыні. У 1895 годзе праваліў іспыты ў палітэхнікум у Цюрыху. Праз год ён зрабіў другую спробу, і яна яму ўдалася. Праўда, пасля заканчэння навучальнай установы Эйнштэйн доўгі час не мог знайсці пастаяннага месца працы. Ён працягнуў далейшае вывучэнне фізікі. У 1905 годзе апублікаваў тры артыкулы, якія цалкам перавярнулі ўвесь навуковы свет. У ліку гэтых адкрыццяў была тэорыя адноснасці, што праз 10 гадоў вырасла ў агульную тэорыю адноснасці — адну з самых значных тэорый Эйнштэйна.

1939 год — нарадзіўся Віктар Канстанцінавіч Ганчароў, беларускі вучоны ў галіне лазернай фізікі, доктар фізіка-матэматычных навук (1994), прафесар (2006). З 1965-га працуе ў Інстытуце фізікі АН Беларусі, з 1979-га — загадчык лабараторыі НДІ прыкладных фізічных праблем БДУ. Аўтар навуковых прац па фізіцы плазмадынамічных працэсаў пры лазерна-плазменным уздзеянні на металы і кампазіцыйныя матэрыялы. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

Было сказана

Ніна МАЦЯШ, паэтэса, перакладчыца:

Чалавек адно датуль шчаслівы,
Пакуль сам
Умее шчасце даць.

Азбука народнай культуры

ад Янкі Крука і Аксаны Катовіч

ІМЯ (асабовае, хрэсьбіннае, хатняе, свойскае, сямейнае, родавае, мянушка) — персанальны знак чалавека, які спрыяе вызначэнню яго месца ў соцыуме. У культуры ўсходніх славян, як і ў культурах іншых народаў, з цягам часу канчаткова аформілася ідэя аб тым, што імя — гэта ключ да жыццёвага поспеху, код прыродна-касмічнай і духоўнай сувязі паміж прадстаўнікамі розных пакаленняў, гэта жыццёвая мадэль гісторыі, якая абавязкова паўторыцца на новым вітку роду чалавечага.

◈ Славянскі народны імяслоў, які нёс на сабе моцны адбітак уплыву хрысціянскай культуры, значна змяніўся. Народныя імёны Багдан, Вярнігара, Вярнідуб, Жыўка, Здраўка, Пакацігарошак паступова «пасунулі ўбок» старажытнарымскія і старажытнагрэчаскія імёны Андрэй, Мікалай, Пётр, Міхаіл, Марыя, Ксенія. Пазней імя стала зыходным пунктам для ўтварэння імя па бацьку і прозвішча чалавека.

◈ Вялікая колькасць іншых імёнаў, з якімі мы ўжо зжыліся і прымаем, як родныя, каранямі сваімі сягаюць у старажытныя замежныя традыцыі. Напрыклад, распаўсюджанае сярод славянскіх народаў імя Іван насамрэч мае старажытнаіўдзейскія вытокі. Безумоўна, найбольшая колькасць запазычаных імёнаў прыйшла з грэчаскай мовы разам з царкоўна-праваслаўнай традыцыяй. У гісторыі візантыйскай царквы за многія стагоддзі яе існавання сфарміраваўся цэлы пантэон святых, дні нараджэння і дні смерці якіх сталі шанавацца як вялікія святы. З цягам часу жыццяпісы святых былі прыведзены ў сістэму, і наша гадавое кола быццам бы ажыло, апрадмецілася, у ім кожны дзень атрымаў сваё імя (або некалькі).

◈ Адным з этапаў уключэння ў склад сям'і быў абрад надання нованароджанаму імені. Немаўля станавілася чалавекам толькі ў той момант, калі атрымлівала індывідуальны сімвал сваёй прысутнасці ў гэтым свеце — імя. Праз яго нованароджаны далучаўся да свету людзей, да соцыуму, які браў на сябе адказнасць за яго.

◈ Больш значным і высокім у гэтым выпадку было імя бацькі, ад якога дзеці атрымлівалі «імя па бацьку», сваю Бацькаўшчыну. Нашы продкі былі перакананы ў тым, што імя фарміруе, «складае, робіць, утварае» чалавека. Казалі так: «Прыбяры пня, дай яму імя — і будзе з яго чалавек!»

◈ Народнае светаўспрыняцце заўсёды было заснавана (мела сваім падмуркам) на самых шырокіх і вобразных асацыяцыях. Было распаўсюджана ўяўленне аб тым, што калі дзіцяці даць імя вядомага чалавека, дабрадзейнага, паспяховага, гаспадарлівага і г.д., то да яго пяройдуць добрыя якасці гэтага чалавека. І наадварот, ніколі не давалі дзіцяці імя загінулага сваяка, самазабойцы, п'яніцы, гультая і г.д. Тут «працаваў» вядомы ўжо прынцып: «падобнае выклікае падобнае».

ЗАЎТРА

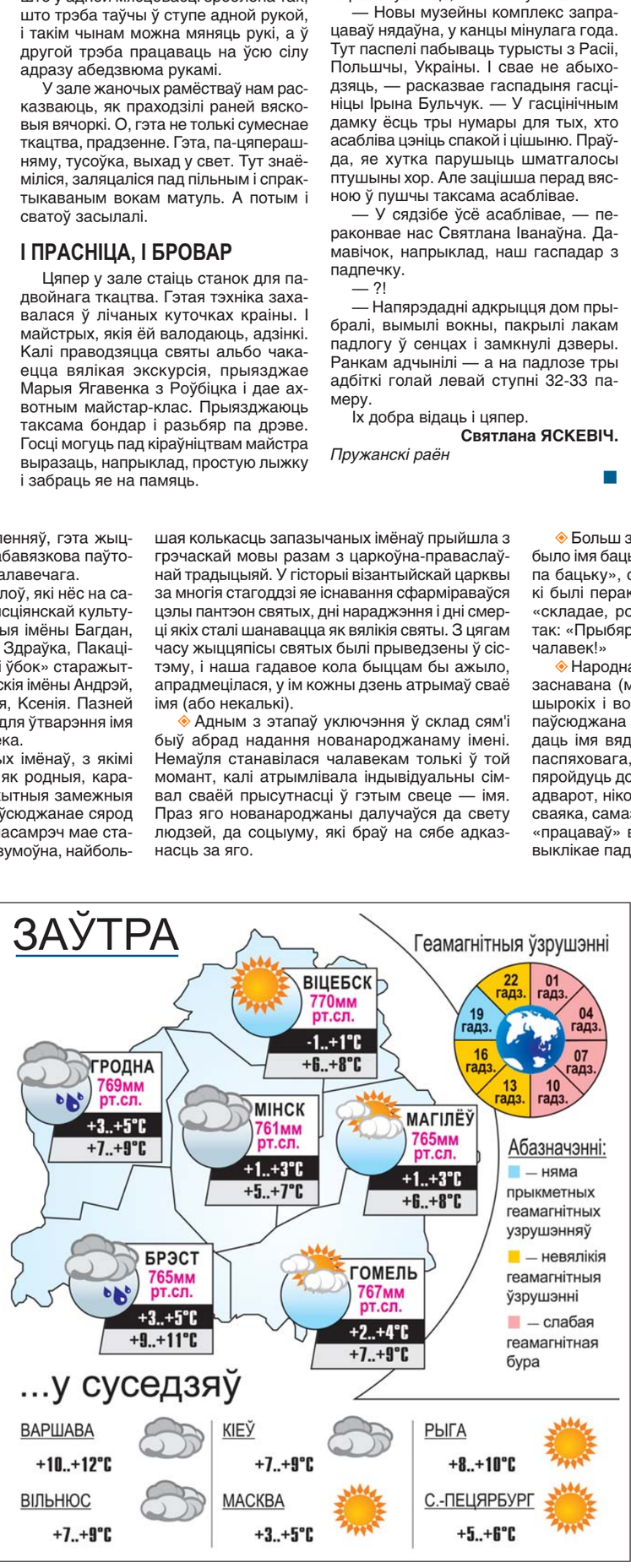

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	7.28	19.11	11.43
Віцебск	7.18	19.00	11.42
Магілёў	7.18	19.01	11.43
Гомель	7.14	18.58	11.44
Гродна	7.43	19.26	11.43
Брэст	7.43	19.27	11.44

Месяц

Апошняя квадра 13 сакавіка.

Месяц у сузор'і Казярога.

Імяніны

Пр. *Антаніны, Ганны, Надзеі, Аляксандра, Антона, Пятра.*

К. *Евы, Мацільды, Лазара, Лявона, Міхала.*

УСМІХНЕМСЯ

— Дарагая, што ў нас сёння на вячэру?
— Піцу прынёс?
— Забыўся.
— Тады праграма «Час».

Жаночае.
Да цяжарнасці я спала на жываце.
Падчас цяжарнасці — на баку.
Пасля нараджэння дзіцяці магу спаць нават стоячы!

Маці за нешта крыху пасварылася на пяцігадовага сына. Той пакрыўдзіўся, сеў на падлогу, дастаў паперу, алоўкі і, надзьмуўшыся, кажа:
— Тады я цябе тоўстую намалюю!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by,
ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by
(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.012. Індэкс 63850. Зак. № 1020.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 13 сакавіка 2015 года.